Hint Okyanusuna giden yolda Rusya'nın önündeki engel:
PAKİSTAN
Mehmet Ataberk – Nuri Çolakoğlu
Yarın 3. sayfada

"ESRARENGİZ YÜZBAŞI"
Mehmet Ali Çevlker Dosyası
5. sayfamızda
2

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 14 EKİM 1978

250 KURUŞ

Kamboçya Komünist Partisi Birinci Sekreteri ve Başbakanı POL POT

"Vietnam topçu ve tank birliklerinin başında Sovyet komutanları bulunuyordu"

16 Ekim Pazartesi başlıyoruz

ECEVİT: "Dikta rejimi isteyenlerle, siyasal cinayetlerin kaynakları aynıdır"

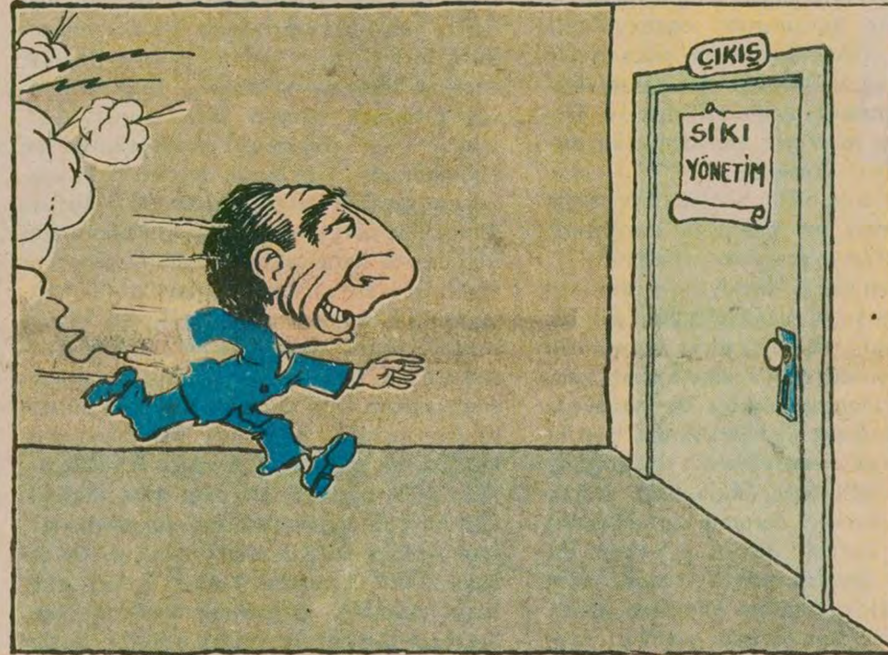
KANITLAR ORTADADIR HÜKÜM ADALETİNDİR!.

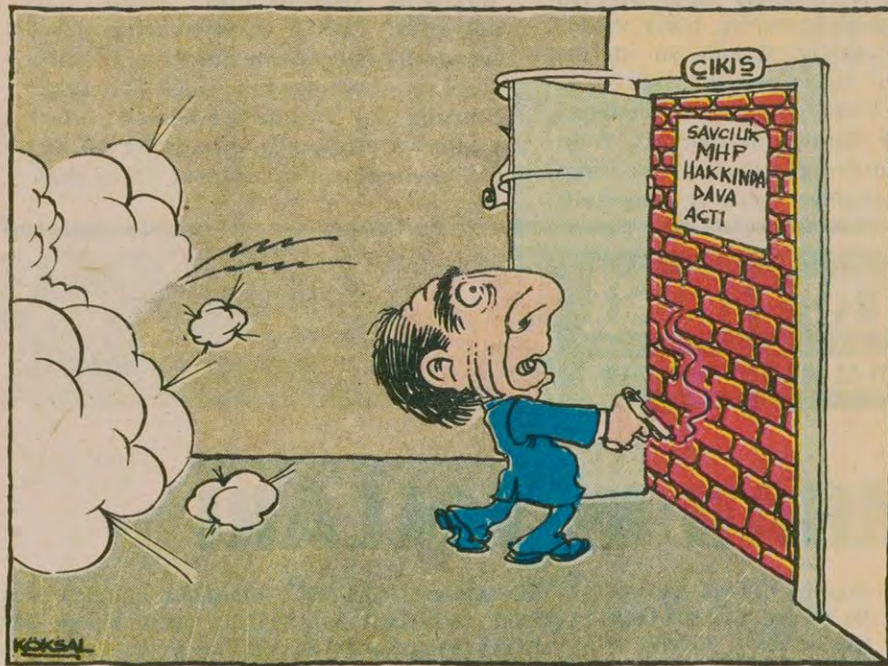
● "Bildirileriyle, demeçleriyle dikta rejimini açıktan isteyenler Anayasa suçu işliyor" ● "Son zamanlardaki şiddet olaylarını sağ güçler yaratmaktadır. Bunlar halkın din duygularını istismar ederek kışkırtmalara kalkışmaktadır" ● "Çok değil bir-iki hafta sonra bunların kaynağına inilecek"

ANKARA (ÖZEL)
Başbakan Bülent Ecevit dün Bakanlar Kurulu toplantısında bir konuşma yaparak "Dikta rejimi isteyenlerle, siyasal cinayetlerin kaynakları aynıdır" dedi.

Son zamanlarda yoğunlaşan siyasal cinayetlerin sağ güçler tarafından çıkarıldığını belirten Ecevit, bildirileriyle, başyazılarıyla dikta rejimi isteyenlerin emellerine ulaşamayacaklarını söyledi. Başbakan, sağ güçlerin halkın din duy-

(Devamı Sa.7, Sü.4'de)

AP Erzurum İl Kongresinde AP'liler arasında kavga çıktı, 8 kisi varalandı ve kongre iptal edildi

AP'li Aygün, "CHP ile AP zaman geçirmeden birleşmelidir" dedi

ANKARA (THA)
Ankara AP Milletvekili Oğuz Aygün Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanlarının Meclisleri olağanüstü toplantıya çağırmalarını isteyerek bütün siyasi partilerin özellikle CHP ile AP'nin acilen bir araya gelmeleri gerekmektedir" dedi.

AP içinde genel merkez yöneticilerine karşı

(Devamı Sa.7, Sü.6'da)

Amasya'da bir lise öğrencisi bıçaklanarak öldürüldü

● Cengiz Ayhan'ın İzmir'e geldiği polise ihbar edildi ● Ankara'da Maltepe halkı, faşistlerin üslendiği derneklerin semtten çıkarılmasını istedi ● İzmir'de İnciraltı Yurdu önündeki çadırda kalanlara İGD'liler silahlı baskın düzenledi 14 kişi varalandı, 200 kişi gözaltına alındı

HABER MERKEZİ
Amasya Lisesinde önceki gün saat 11.00 sıralarında çıkan olaylarda faşistler tarafından bir öğrenci bıçakla öldürüldü. İki öğrenci de ağır şekilde yaralandı.

Olay faşistlerin öğrencilere sataşması ve daha sonra da saldırıya geçmesi ile meydana geldi. Olayda ağır şekilde yaralanan Arslan Yeşilyurt, Cemal Topal, Meh-

(Devamı Sa.7, Sü.1'de)

Öldürülen Balgat olayı sanığının yakınları açıkladı:

"HAYDAR ŞAHİN'İ DAVADAN DÖNDÜĞÜ İÇİN MHP'Lİ KOMANDOLAR ÖLDÜRDÜ"

5. SAYFAMIZDA

MHP tekrar sıkıyönetim istedi

ANKARA (ANKA)
MHP Genel İdare Kurulunun toplantısından sonra dün yapılan açıklamada, "Bugüne kadar cereyan eden olayların, MHP'nin sıkıyönetim talebinin ne kadar haklı ve isabetli olduğunu" ortaya koyduğu savunuluyor. Ve bunun bir anayasa emri olduğu öne sürülüyor. MHP Genel İda-

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

BAŞYAZI

Toprak devriminden niçin ödün vermiyoruz?

Doğu Perinçek

Bazıları, 'siz madem milli bağımsızlık mücadelesini merkezi görev olarak kabul ediyorsunuz, öyleyse toprak devrimi proğramınızdan ödün vermelisiniz' diyorlar. Aslında böyle düşünenlerin kafası her durumda sınıf uzlaşması için çalışmaktadır. Kendileri, bugün en tehlikeli sınıf düşmanımız olan Brejnev sosyal-emperyalistleriyle uzlaşarak, sözümona demokrasi mücadelesi vermektedirler. Onlar, kendi sınıf uzlaşması mantıklarını bizim politikalırımızda da görmek istiyorlar.

Bugün Türkiye halkının baş düşmanları iki süper devlettir. Türkiye halkını devrime götürecek bir sınıf mücadelesi yürütmek, en başta iki süper devlete karşı mücadele etmektir. Bütün sınıflara, zümrelere, siyasi güçlere ve kişilere karşı tavrımızı belirleyen, her şeyden önce onların iki süper devlete ve özellikle de Sovyet sosyal-emperyalistlerine karşı tutumlarıdır. Bizim siyasi mücadeledeki denek taşımız budur. Her somut durumda, herhangi bir siyasi gücü iki süper devlete karşı tavrı açısından değerlendiriyor ve ona

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Çalışma Bakanlığı tasarıyı Başbakanlığa sunacak

SENDİKALAR YASASI İLE İŞ YASASI DEĞİŞİYOR

Değişikliklerle ilgili raporda:
● İşkolu sözleşmesi yerine işletme sözleşmesi benimseniyor
● Tarım işçilerinin, ev işlerinde çalışanların ve sporcuların İş Kanunu kapsamına alınması öngörülüyor
● Gizli oy-açık sayıma dayalı referandum ilkesi benimseniyor
● Sendika yöneticilerinin görev süresi ve aylıklarının kısıtlanması öneriliyor

ANKARA(AA)
Çalışma Bakanlığının Sendikalar Yasası ile İş Yasası'nda yapılması düşünülen değişikliklerle ilgili geniş bir raporu önümüzdeki günlerde Başbakanlığa sunacağı bildiriliyor.

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy rapora yazdığı giriş bölümünde, kendi Bakanlığının görevlerini yerine getirmek

(Devamı Sa.7, Sü.6'da

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy

Sömürücü büyük devletlere karşı

Homeyni İran halkını tam bağımsızlığa kadar mücadeleye çağırdı

PARİS (AA)
Homeyni, İran'daki tüm Müslümanları birliğe, askerleri de ülkenin petrolünü soyan büyük devletlerin egemenliği sona erinceye ve tam bağımsızlığa kadar sürecek mücadeleye katkıda bulunmaya çağırdı.

Şii lider, İran halkına yayınladığı bildiride Şah politikasını desteklediği için ABD Başkanı Carter'a da şiddetle çatarak şöyle dedi:

"Tahran katliamının 40'ıncı günü yaklaşmakta, halbuki sıkıyönetim ve imparatorluk sistemi felaketi bugünümüzü ve yarınımızı tehlikeye sokarak sürmektedir. Bizi ezen ve zenginliklerimizi sömüren büyük devletler bu davranışlarını Şahın onayıyla sürdürmektedirler."

TİKP, Kontrgerilladan hesap sorulması için çağrı yayınladı

● Canilerin üzerine kararlılıkla yürümekten başka çıkış yolu yoktur. Bu beladan kurtulmak için şartlar elverişlidir. Yılanın bası ezilmelidir

İSTANBUL(ÖZEL)
TİKP basına yazılı bir açıklamada bulunarak, Kontrgerilla denen halk düşmanı faşist çetenin maskesinin düştüğünü, TİKP ve Aydınlık gazetesinin Kontrgerillanın örtüsünü kaldırdığını Türkeşler'in açığa çıktığını belirtti ve bu Kontrgerilla'dan hesap sorulması için yaptığı çağrıyı yeniledi. TİKP tarafından yapılan açıklama da şöyle deniyor:

"Gençliğimizi birbirine kırdıran, yüzlerce genci katleden Kontrgerilla ve MHP'dir.

Kıbrıs'ta üs kurarak, ordu içinde cunta örgütleyerek, faşist darbe tezgahlamaya çalışan Kontrgerilla'dır.

Halkımızı Alevi-Sünni, Türk-Kürt diye bölmeye ve birbirine kırdırmaya çalışan Kontrgerilla ve MHP'dir.

İşte 1 Mayıs ve İstanbul Üniversitesi katliamları!

İşte yurtsever savcı Doğan Öz, Doçent Bedrettin Cömert ve Doç. Orhan Yavuz'a yapılan suikastlar!

İşte Malatya, Sivas, Elazığ, Iğdır, Tunceli olayları!

İşte Ankara Bahçelievler'de altı kişinin hunharca öldürülmesi! MHP ve Kontrgerilla, Rusya'nın Beşinci Kolu ve sahte solcu çetelerle birlikte

(Devamı Sa.7, Sü.8'de)

Tunç'la Fehmi Işıklar görüştü

DİSK Yönetim, Yürütme Kurulları ve Başkanlık Konseyi karar aldı

DİSK Yürütme ve Yönetim Kurulları ile Başkanlar Kurulları toplantısı sonunda alınan kararlar uyarınca Genel Sekreter Işıkların Tunç'u ziyareti sırasında Tunç ve Işıklar öpüşüyor.

Türk-İş ve DİSK terörle mücadele konusunda işbirliği yapacak

● Türk-İş 17 Ekim'de DİSK'in teklifini görüşecek, Tunç-Baştürk görüşmesi önümüzdeki hafta ● Tunç: "Konfederasyonlarımızın tutumu siyasi partilerimize de örnek olmalı" ● Işıklar: "Bu gün ülkemizin üzerinde kara bulutlar dolaşıyor"

HABERİ 7. SAYFADA

AA hakkında açtıkları davadan sonra

MHP, ANKA ajansı, Cumhuriyet ve Aydınlık gazeteleri hakkında tazminat davası açtı

ANKARA (THA)
MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan AA'dan sonra ANKA Ajansı ile Cumhuriyet ve Aydınlık gazeteleri hakkında da "MHP hakkında yalan haber verdikleri" iddiasıyla tazminat davaları açtıklarını söyledi.

Okuyan AA'nın "Yargıtay Başsavcısı MHP hakkında soruşturma açtı" şeklindeki haberi üzerine manevi tazminat davası açtıklarını, yalan

(Devamı Sa. 7, Sü.6'da)

Ökçün: "Birleşmiş Milletler Kıbrıs'ta iki toplumu görüşmeye çağırmalı"

ANKARA (THA)
Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Birleşmiş Milletler Radyosuna verdiği demeçte, Genel Kurulun Kıbrıs konusunda tarafları Makarios ve Denktaş tarafından belirlenen ilkeler çerçevesi içinde ikili görüşmelere başlamak üzere bir çağrıda bulunmasının, Kıbrıs'ta kalıcı ve barışçı bir çözümün bulunabilmesi için son derece önemli bir adım olacağını söyledi.

Ökçün, kalıcı bir barışın sağlanabilmesi için tarafların müzakerelere oturmaları gerektiğini belirterek, aksi bir tutumun Kıbrıs'ta bölücülük yapmak olacağını belirtti.

FIKIR MEYDANI

İki çizgi mücadelesinde Kürt milli meselesi

Sedat Kılıç

Proletarya ile burjuvazi, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi ile revizyonizm arasındaki mücadele, Kürt milli meselesi konusunda da kendisini göstermektedir.

Kürt milli meselesi konusunda da iki iddia ve iki çözüm yöntemi vardır.

Bunlardan birincisi: Türkiye'nin yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülke ve bu çerçevede Kürt milleti ile Türk milleti arasındaki ilişkilerin sömürgeci ilişkiler değil, ezilen ve ezen ulus ilişkileri olduğu ve bu ilişkilerin ortaçağ karanlığından, yani feodalizmden devralındığıdır. Kürt milli meselesinin çözüm yönteminin ise, Kürt ve Türk halklarının proletarya önderliğinde emperyalizme ve feodalizme karşı mücadelede Milli Demokratik Devrimin gerçekleştirilmesi için tek cephede birliğidir. B proleter bakış açısı ve proleter çözüm yöntemidir.

İkincisi ise; Türk milletinin emperyalist, Kürt milletinin ise sömürge olduğudur. Bu bakış açısı günümüz dünyasının temel özelliğini oluşturan emperyalizm gerçeğinin ya kavranmamasına ya da bilinerek çarpıtılmasına dayanır. Kürt milli meselesinin "çözüm yöntemi" ise burjuva ve feodal bey önderliğinde, "Türk sömürgeciliğine" veya "Türk emperyalizmine" karşı savaş olarak görülmektedir. Bu bakış açısı ve çözüm yöntemi ise ezilen ulus burjuvazisine ve revizyonizme aittir.

Bu tezlerden ikincisini çok kısa bir şekilde inceleyelim:

Kürt milletinin "sömürge" olduğu tezi bugün iki milliyetten halkın iki süper devlete ve özellikle de daha saldırgan ve yayılmacı olan sosyal-emperyalizme karşı milli bağımsızlık mücadelesini sekteye uğratan, Üçüncü Dünyanın ezilen bir ülkesi olan Türkiye'deki halkların birliğini zayıflatan ve halkları karşı karşıya getiren bir tezdir.

Bu teze göre; Kürt milleti, Üçüncü Dünya nın emperyalizmı tarafından ezilen bir milleti olan Türklerin hakim sınıfları tarafından sömürgeleştirilmiştir! Kürt milletinin Türk hakim sınıflarına karşı milli kurtuluş savaşı vermesi gerekir !

Oysa çağımız emperyalizm çağıdır. Bu çağın temel özelliği: "Dünyanın bir avuç ezenuygar ulus ile dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan ezilen ulus olarak ikiye bölünmesidir." (Lenin) Bu çağda bütün dünya emperyalistler tarafından paylaşılmıştır. Emperyalist boyunduruk bütün dünyada hakim hale gelmiştir. Dünyanın bu durumundan emperyalizm tarafından yarı-sömürge, yarı-feodal duruma getirilen Türkiye'nin sömürgeci olduğu sonucu çıkarılamaz.

Çünkü, emperyalizm tarafından dünya paylaşıldığı için yeniden sömürge edinmek emperyalist mihraklara karşı rekabeti ve mücadeleyi getirir. Bu da bir güç meselesidir. Bu güce sahip olan emperyalistler rekabete girerler. Sömürge elde edebilmek için savaşırlar. Bu güce sahip olmayanlar ise emperyalist rekabetin hedefi ve emperyalistlerin dalaşma alanını oluştururlar. Yarı-sömürgeler bu güçten yoksundurlar. Bunun içindir ki, sömürgeci olmaları imkansızdır. Tam aksine emperyalistlerin hegemonya alanını oluştururlar.

Hatta bugün çeşitli emperyalist güçler bile hegemonyacılık için mücadele edecek güçten yoksundurlar. Emperyalistler arası eşitsiz gelişim yasasının gereği olarak, sömürgecilik politikasını yürütemeyecek durumdadırlar. Bu güce sahip olan emperyalist güçler, günümüzde iki süper devlettir. Bunun içindir ki; ikinci dünya dediğimiz, iki süper devletin şu veya bu şekilde denetimi altına giren, onların baskısına ve tahakkümüne maruz kalan ikinci dereceden emperyalistler, süper devletlerin tehdit, hegemonya ve rekabet alanlarını oluşturuyorlar.

Kısacası, sömürgeci olmak istiyorsan, emperyalist olmak zorundasın. Bugün sömürgeci olmak süper devlet olmak anlamına gelir. Fakat bugün, yarı-sömürge olan Türkiye'nin boynuna sömürgeci yaftası asan milliyetçi-revizyonistler, bir türlü cesaret edip de Türkiye'ye emperyalist ve süper devlet diyememişlerdir. Üçüncü Dünya'nın ezilen bir ülkesi olan Türkiye'deki, ezen-ezilen arasındaki milliyet ilişkilerine gelince; bu ilişkiler Osmanlı İmparatorluğundan devralınan gerici ilişkilerdir. Yani "Milli boyunduruğun sosyal temeli, ona hayat veren kuvvet yokolan toprak aristokrasisidir." (Stalin) Osmanlı feodalizmi tasfiye edilmediği için bugün Kürt milleti üzerindeki milli boyunduruğun temeli olarak durmaktadır.

Bilindiği gibi, Osmanlı İmparatorluğu bir çok kavmi içerisinde barındırıyordu. Bu dönemde hakim olan kavim Türklerdi. Türk kavmi ile Kürt kavmi arasındaki ilişkiler sömürgeci olan ilişkiler değil, imtiyazlı olan-olmayan ilişkilerdi. Çünkü, Kürt toplumunun beylikler şeklinde, dış ilişkilerde bağımlı, içişlerde bağımsız özerk bir yapısı bulunuyordu. Tabii ki, bu beyliklerin yönetimi köylü halkta değil, ezen toprak ağalığında veya feodal aşiret reisliğinde idi. Bu ilişkiler, sömürgeci-sömürge ilişkileri olarak değerlendirilemez. Çünkü feodal dönemlerin sömürgeciliğinin en belirgin özelliği, nüfus yerleştirme yoluyla, sömürgeler yaratmaktı. Bu işgalci kuvvetlerin işgal edilen topraklara yerleşmesi, yerli halkı köleleştirmesi, kendi toprakları üzerinde yaşayan yerli halkın en verimsiz alanlara sürülmesi ve verimli olan toprakların işgalci kuvvetlerce tam tekel altına alınması ile gerçekleştiriliyordu. Fakat yukarıda belirttiğimiz gibi Kürt kavminin durumu sömürge yapısı ile uyum sağlamamaktadır.

Batıda gelişen kapitalizm Osmanlı toplumu dışlayamadı. Çünkü toplum olarak geri bir yapıya sahip olan Osmanlıların, Batı kapitalizmi ile rekabet edecek, onun boyunduruğunu püskürtecek gücü yoktu. 1800 yılının ortalarında Batı kapitalizmi Osmanlı toplumunu egemenliği altına almaya başladı. Çağdaş anlamda milletler, kapitalizmin bir olgusudur. Onun şafağı ile birlikte ortaya çıkarlar. Kürtlerin millet olarak dünya sahnesine çıkmasıyla da Kürt milletinden toprak ağaları (kısmi ölçüde burjuvalaşmalarına rağmen) ve tefeciler Türk hakim sınıflarının desteğini alarak varlıklarını sürdürmeye başladılar. Bu şu anlama gelir: Hakim olmayışına rağmen, Kürt hakim sınıfları iktidar ortağıdırlar ve kendilerine karşı isyan bayrağını çeken halkın mücadelesine karşı devletin gücünü kullanmaktadırlar ve kullanmaya da devam edeceklerdir. Çünkü bu durum yokolma eğiliminde değildir. "TİİKP" Davası Savunma'da kapsamlı bir şekilde belirtildiği gibi, Kürt halkı üzerinde dilini, kültürünü ve siyasi bağımsızlığını hedef alan bir milli baskı vardır.

Marksizme aykırı davranarak sömürge tezini savunanlar Kürt halkının içerisinde zorla tutulduğu devlet sınırları içerisinde yaşayan halklardan bağımsız örgütlenmesini ve ayrı mücadele etmesini istiyorlar. İşte burjuva-revizyonist çözüm tam da burada kendisini göstermektedir. Çünkü "bir devletin sınırları içerisinde yaşayan proleterleri tek parti çatısı altında birleştirme..." (Lenin) zorunluğunu inkar etmek burjuva milliyetçi ve günümüzde özellkle de sosyal-emperyalizme hizmet ettiği için revizyonist bir anlayıştır... Bu anlayışa göre bir millet veya milliyet bir parti kurma zorundadır. Sınıflara göre değil de, milliyetlere göre örgütlenme meseleye sınıfsal açıdan değil de milliyetsel açıdan bakmak. Marksizm bunu reddetmektedir. Bugün Kürt milletinin ayrı örgütlenmesini savunanlar için, emperyalizme, feodalizme karşı mücadele diye bir sorun da yoktur. Tek sorun burjuvazi ve toprak ağaları önderliğinde "Türk sömürgeciliğine" karşı savaş.

Oysa, "Ekim devriminden sonra milli mesele bir devletin iç meselesi olmaktan çıkmış, genel sömürgeler meselesiyle kaynaşmıştır. Milli boyunduruğa karşı mücadele gibi özel bir sorun olmaktan çıkmış, emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele meselesi haline gelmiştir. Dahası bir pazar sorunu değil, köylü sorunu olmuştur. Burjuva demokratik devrimin eski sınıflamasına değil, proleter sosyalist devrimin yeni sınıflamasına dahildir!" (Stalin) Gözleri "Türk sömürgeciliğinden" başka bir şey görmeyen bu milliyetçi revizyonist siyasetlerin sahipleri Stalin'in görüşlerini evrensel olmaktan çıkarıp reddederlerken şunu söylemektedirler: "Kürt milletini uçaklara bindirip emperyalistlerin yanına mı götüreceğiz." Mao Zedung'un Üç Dünya Teorisini reddeden revizyonistlerin sarıldığı silahla aynısı. Onlar da "Washington'a ve Moskova'ya nükleer saldırılar mı yapacağız?" vs. şeklinde kendilerine "Emperyalizme karşı mücadeleyi nükleer saldırı şeklinde anlama" görünümü vererek emperyalizme karşı mücadeleyi engellemeye ve Kürt halkının kurtuluşunu emperyalizme ve dayanağı feodalizme karşı mücadeleyle olacağı gerçeğini unutturmaya çalışmaktadırlar. Günümüzde emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele etmeden milli meseleyi çözmek imkansızdır.

Milli meselenin köklü bir şekilde çözümü için örgütlenme ve mücadele konusunda kavranması gereken gerçekler nelerdir?

Her şeyden önce "Türkiye'nin emperyalist, Kürdistan'ın sömürge olduğu" gibi bir gerçek yoktur. Emperyalizm tarafından ezilen bir üçüncü dünya ülkesi olan, yarı-sömürge, yarı-feodal Türkiye bu çerçevede ezilen ezen milliyet ilişkileri vardır. Her iki milliyetten halk emperyalizmin ve feodalizmin baskısı altındadır. Buna bağlı olarak bir milletin devrimci durumu var, diğerinin yok diye bir ayırımın, temeli de yoktur. Bu konuda İran gerçeği tüm devrimciler için uyarıcı olmalıdır. Üçüncü dünyanın ezilen bir ülkesi olan İran'da halk yığınları Acemiyle, Kürdüyle, Arabıyla faşist Şah rejimine karşı ayaklanıyor ve Şah'ı yıkmak için ayağa kalkıyor. Burada şu iddianın Marksizmle ne ilişkisi olabilir? "Kürtler sömürge bir millettir, Acemler ise sömürgeci, bunun içinde Kürtler çok devrimci, Acemler ise az. Kürtler ayrı örgütlenmek zorundadır. Bu tamamen Şah'a ve emperyalizme hizmet eden, Şah'ın yıkılmasını zorlaştıran ve varlığını güçlendiren bir tavır olur

Türkiye'nin durumu İran'ın durumuyla aynı paraleldedir. Her iki milliyetten halk ve işçi sınıfı büyük ölçüde birbirine yanaşmış ve kaynaşmış durumdadır. Bugün İskenderun'da, Ereğli'de, İstanbul'da vs. sanayi şehirlerinde iki milliyetten proletarya beraber çalışmakta ve aynı şartlarda yaşamaktadır. Aynı sendikada bulunuyorlar ve aynı patrona karşı mücadele ediyorlar. Bu tarım kesiminde de böyledir. Çukurova'da, Pazarcık'da vs. gibi yerlerde her iki milliyetten mevsimlik işçiler beraber çalışıyor. (Sayıların milliyetlere göre dağılımı önemli değildir.) Ve aynı talep doğrultusunda mücadele ediyorlar. Okullarda ve serbest meslek alanlarında da bu böyledir.

İşçi sınıfının ve halkın durumuna paralel olarak hakim sınıfların durumu da aynıdır. Örneğin Maraş'ta ağalarla birlikte köylülerin toprak mücadelesini bastıran merkezi otorite Söke'de de aynı işi yapmaktadır. İşçilere karşı patronların durumu aynıdır. Halka baskı uygulayan kurumlar için de aynı şey geçerlidir. Peki bu şartlarda işçi sınıfının ve halkın ayrı örgütlenmesini savunmak, İran'da olduğu gibi hakim sınıfiara hizmet değil midir? Elbette. Aksi düşünülemez.

Emperyalizm açısından mesele gene böyledir. Bugün Türkiye'de hegemonya kurup baskı uygulayan emperyalistler, milliyetleri bir bütün olarak hedef alıyorlar. Feodalizmin dayanağını oluşturan emperyalizm imtiyazlı davranmıyor. İki süper devletin dünya imparatorluğu kurmak için aralarında sürdürdükleri hegemonya rekabeti gün geçtikçe keskinleşmekte ve savaş etmenleri gözle görülür bir biçimde artmaktadır. Hegemonya rekabetlerinin odak noktasını Avrupa'nın oluşturduğu günümüzde, süper devletlerin saldırı ve yayılmaları buna göre şekillenmektedir. Daha saldırgan olan sosyal-emperyalizm Türkiye'yi, Avrupa'yı kuşatma hedefinin güney kanadı olarak seçmektedir. Türkiye'nin stratejik yapısı daha saldırgan ve yeni yetme sosyal-emperyalizm için çok önemlidir. Çünkü Orta Doğu petrollerine iniş yolu üzerindedir, Akdenize iniş yolu üzerindedir. Ve Karadeniz'i bir iç deniz haline getirme çabaları önünde engeldir. Dünyayı paylaşmayı talep eden savaş çıkarmak isteyen sosyal-emperyalizm için Türkiye'yi köleleştirmek bir zorunluluktur. İşte bugün devrimcilerin kavraması gereken gerçek budur. Bu olgular, Türkiye'de dört yıldan beri milli bağımsızlığı koruma ve kazanma mücadelesini gündeme getirmiştir. Bu şartlarda Türkiye'de milliyetlerin birliğini savunmamak, milliyetlerin ayrı örgütlenmesini savunmak sosyal-emperyalizme hizmet eder. Onun içindir ki, sosyal-emperyalizm Orta Doğu'da halkların birliğini parçalamak için Kürt milli hareketini kullanmaya çalışıyor. Ayrılığı körüklüyor. Kürt milli hareketi üzerinde tekel kurmak için bir çok organizasyonlar oluşturmuştur. İşte Ankara DDKD eski yöneticisi, Diyarbakır TİKP kurucusu Yalçın Çakıcı arkadaşın Aydınlık gazetesinde belirttiği gibi, Talabani olayları bir istisna değildir. Bugün Türkiye'de "Özgürlük Yolu", "KUK", "Tekoşinciler", "UKO" vs. revizyonist hareketler sosyal-emperyalizme hizmet için rekabet ediyorlar. TİKP Başkanı Doğu Perinçek'in belirttiği gibi Doğuda provokasyon ortamı yaratmaya çalışıyorlar. Alaattin ve Ali Rıza gibi devrimcilerin katledilmesi istisna değildir.

Türkeş'in faşist davasından dönen bir genç:

"Ülkü Ocaklarında 'DAS' üzerine seminer veriliyordu"

MHP'nin kendi içinde DAS kitabını yasakladığında gerçek payı vardır. Fakat DAS'ın yasaklanmasının nedeni MHP'nin gerçek görüşlerini, teşhir olmuş görüşlerini tabandan saklamaktı. Türkeş'in yasakladığı DAS değil, bu görüşlerin öğrenilmesiydi. MHP'nin genelde izlediği siyaset budur. 3 yıl evveline kadar MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUGU savunan Türkeş MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUGUN kullanılmasını da yasakladı. Bu yasaklama MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK görüşünün NAZİ niteliğinin ortaya çıkarıldığı bir zamanda oldu. Türkeş görüşleri teşhir oldukça kandırdığı gençlerin gerçekleri görmemesi için temel siyasetlerini gizliyordu. Ve de Temel Görüşler kitabında denildiği gibi "ana siyaset uzun vadede açıklanacaktı".

Türkeş önce DAS'ı, sonra da MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK görüşünü inkar etti. Yakın bir zaman içinde 9 IŞIK' da teşhir olunca onu da yasaklayacağından şüpheniz olmasın.

Yasaklıyor diyoruz, ama bu sadece bir görüntü. Ülkü Ocaklarının bir çok şubesinde, bir örnek vereyim, mesala PENDİK ÜLKÜ OCAKLARI şubesinde bundan 1.5 sene önce DAS'TAN MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK adlı bir seminer verildi. DAS sözümona 1969'da yasaklandı, MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK teriminin kullanılması da 1975'de yasaklandı. Fakat her ikisi de Ülkü Ocaklarında Seminer konusu olmaktadır. Semineri kimin verdiği de tarafımızdan bilinmektedir.

Bütün bunları bir yana bırakalım, Türkeş'in DAS'ı savunduğunun en basit örneği ısrarla SIKIYÖNETİM ve ASKERİ İDARE isteğidir. DAS ile bu istek nasıl uyuyor değil mi? İkisi de kurtuluşu ASKERİ DARBEDE görüyorlar.

Türkeş'in DOKUZ IŞIK'ı ve Kurt Karacanın MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK adlı kitaplarından da görebiliriz.

1— "Devlet otoritesi, başbakan ve cumhurbaşkanı olarak ikiye bölünemez. Devlet başkanı adı altında tek ve otoriter biri gerekir."

2— "Kalkınma yolu CEBRİ TASARRUF yoludur. Milliyetçi Toplumcu düzenin en önemli kalkınma stratetejisidir." "Özel Mülkiyet ve özel tüşübbüs korunacaktır." Evet DAS'tan yazmadık, yukarıda bahsettiğimiz iki kitaptan yazdık. Şimdi Türkeş bu iki kitabı da yasaklar herhalde. Çünkü DAS'ın savundukları ile aynı olduğu görülmüştür.

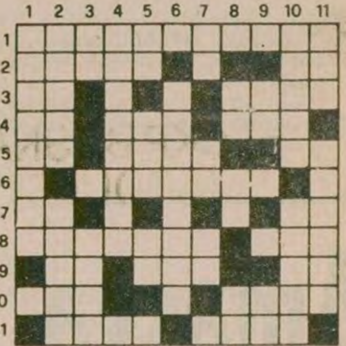
Yok eğer DAS'ı savunmuyorlarsa AYDINLIK'ın DAS ile ilgili yayınından niye bu kadar endişeye kapılıyorlar ? Hergün'de üst üste DAS ile ilgili yazılar çıkıyor." Biz onu yasakladık. Biz onu okumayız" "Bizim onu okumamız yasaktır" diye. Türkeş'in, görüşlerinin açıklanmasından ne kadar korktuğu anlaşılıyor.

Hergün gazetesi DAS'ın MHP'yi Nasyonal sosyalist olmadığı için suçladığını yazıyor. Kitabı bir daha okusunlar. DAS, MHP'yi "nasyonal sosyalist" yayını açıkça ortaya koymadığından suçluyor.

Ayrıca Hergün DAS'ın MHP'nin bazı görüş ve sloganlarını aldığını söylüyor. Madem DAS MHP'ye karşı çıkmaktadır, neden MHP'nin görüş ve sloganlarını alma ihtiyacı duysun?

BULMACA

SOLDAN SAĞA— 1)Ana romanının yazarı 2)İdam etmek - Bir çalgı, 3)Tersi bir para birimi - Tersi operalarda bir kişi tarafından söylenen uzun dramatik şarkı, 4)Bir harfin okunuşu - Tersi bölmeli büyük göçebe çadırı - At yavrusu, 5)Stronyumun simgesi - Kokulu bir bitki - İlave, 6)İlk öğretim yapılan okul, 7)Çinkonun simgesi - Gençlik Spor Akademisinin kısa adı - Eski dilde su, 8)Eski dilde ideal - Tersi olur mu anlamında kullanılır, 9)Çok eski bir zamanı ifade eder - Bir meyve - isim, 10)Çanak çömlek yapmakta kullanılan bir madde- Bir erkek ismi, 11)Tersi bir Asya ülkesi - Tersi tutsak

YUKARIDAN AŞAĞI— 1)İşçi sınıfının ideolojisi, 2)Orduda görevlilerden her biri - çok güzel, 3)Kilometrenin kısa yazılışı- Bir arada ve bir komuta altında bulunan gemi ve uçakların tümü, 4)Saman konulan yer, 5)Tersi bir bağlaç - Bir emir - Şöhret, 6)Gramofonun ilk şekli, 7)Bir ağırlık ölçüsü - Büyük çivi, 8)Bir hayvan - Tersi altının simgesi - Bir nota, 9)Tersi bir zaman ölçüsü - Kürklü bir hayvan, 10)Elçilik postasını getirip götüren memur - hazır, 11)Tersi basit - Güldürücü tiyatro eseri

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	S	A	R	I	S	E	N	D	İ	K	A
2	İ	R	A	D	E	■	■	O	E	R	■
3	Y	A	■	A	R	J	A	N	T	İ	N
4	O	F	■	K	E	■	K	E	T	Z	A
5	N	A	R	■	M	O	R	■	■	A	T
6	İ	T	■	K	O	R	E	■	A	N	■
7	Z	■	S	O	N	■	P	U	N	T	O
8	M	İ	S	■	İ	K	■	Y	■	E	B
9	■	M	■	K	■	A	■	A	Ç	M	A
10	A	Z	A	R	A	Z	A	R	■	■	■
11	D	A	Y	I	B	A	S	I	L	I	K

Cezaevinin askerisi veya "bu akrepler bizi sokarsa, sorumlusu kim?"

Armağan Anar
TUMAD DER GENEL BAŞKANI

Cezaevlerinin kötü koşullarını bazı yetkililer devletin olanaklarının kısıtlı olarak yorumlamaya çalışırlar. Onlara göre binalar kötüdür, çünkü devletin cezaevi inşa edecek parası yoktur; Kilise harabesi, ahır artığı gibi yerlerin cezaevi olarak kullanılması, kötü niyetten değil, parasızlıktandır. Gardiyanların kötü olması, ücretin az olmasından dolayı eğitim görmemiş kimselerin gardiyan olarak istihdamındandır. Cezaevlerindeki çağdışı koşulları halka göstermek için çok dinlemişizdir bu acındırmaları

Asker kesimin ise her gittiğiyere güzel binalar yapması bahçeler yetiştirmesi, hatta lüks denebilecek yazlık kamplar, orduevleri kurması meşhurdur. Onu da "Hepsini erlere yaptırıyorlar, işçi ücreti ödemek zorunda değiller, üstelik disiplin de var, onun için askerin bulunduğu yer mamurdur," diye izah ederler.

Öyleyse neden sivil hapishanelerle askeri hapishaneler arasında fark yok? Onun da cevabını biz verelim: Zindancı kafası aynı da ondan.

Aşağıda bir askeri hapishanenin durumunu hep beraber okuyalım.

"Adana'nın Köprüköyü semtindeki 7. Tümen Askeri Cezaevinde tutuklu erler çağdışı şartlar altında yaşıyorlar. MHP'li cezaevi müdürü asteğmen Alaattin Sözer ve emrindeki gardiyanları keyfi uygulamalarla erleri dövüyorlar, en haklı istekleri karşısında bile hücrelere tıkıyorlar.

"Doktora gitmek isteyen tutuklunun bu isteği yerine getirilmiyor. Gitmek için ısrar eden olursa, hemen hücreye atıyorlar. Son olarak Ali Haydar Yağmur adlı er, doktora gitmek istediği için dövülerek hücreye atıldı.

"Hücreler 1,5 - 2 metre genişliğinde ve akrep yuvası. Cezaevinin her yanında akrepler cirit atıyor. Tutuklu erler akreplerden korunmak için ranza yerine iki duvar arasına gerdikleri battaniyelerde uyumak zorunda kalıyorlar. Ve soruyorlar: "Bu akrepler bizi öldürse sorumlusu kim olacak?"

"Cezaevi kantininde erler arasında ayırım yapılıyor. Kantindekiler kendi adamları olmayan erlere satış yapmıyorlar.

"Müdürün keyfi uygulamaları yüzünden ziyaretçiler en az bir saat kapıda bekletiliyor. Bayramda müdür tatil yapmak istediği için ziyareti yasakladı. Bu durum tutukluların ailelerinin tepkisine yolaçtı. Tümen komutanına başvuran ziyaretçiler bu haksız uygulamaların kaldırılmasını istediler. Bunun üzerine ziyaret için izin verildi.

"Tutuklu erler ve aileleri cezaevindeki bu haksız uygulamaların, dayağın, hücre cezasının kaldırılmasını, sağlık koşullarının düzeltilmesini ve akreplerin yokedilmesini istiyorlar."

Bir Tutuklu Er
(Adı bizde saklı)

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

MALATYA

HEKİMHAN'IN YOLLARI

İşte Doğunun çeşitli sorunlarıyla başbaşa bırakılmış bir köşesi. Malatya'nın Hekimhan kazası. Kazanın en büyük sorunu yol sorunudur. Hekimhan'ı Malatya'ya bağlayan yolda her yıl bir çok yurttaşımız kazalarda hayatını yitirmektedir. Bu yolda araç kullanmak özel bir ustalık ister, biraz da cambazlık.

Yıllardır bu bozuk, dar ve derme çatma yolda korkuyla yolculuk yapılır. Sürücüler bir çok defa şikayetlerini dile getirmişlerdir. Seçim öncesi verilen sözler vaadler sonra unutulmuş, her dört yılda bir ise aynı terane tekrarlanmıştır.

Hergün Hekimhan Malatya arasında sefer yapan araçların az, yolcuların ise fazla olması nedeniyle arabalar tıkabasa doldurulmaktadır. Bu ise arabaların kaza yapma olasılığının artmasına yol açmıştır.

Bu güne değin değişen hükümetlerin ve ilgililerin gerçek anlamda hiç bir girişimleri olmamıştır. Yapılan çalışmalar ise geçici ve göz boyama amacına yönelik olmuştur. Yol İlkbahar ve Sonbahar'da yağan yağmurlarla iyice bozulmakta kışın ise tamamen kapanmaktadır. Ulaşım, bu güçlükler altında zorla yapılmaktadır.

Yol yapımı ile ilgili olarak daha önce görüştüğümüz Belediye Başkanı Mesut Mutlu ile aramızda şöyle konuşma geçti.

Soru: Sayın Mutlu biliyorsunuz, kazamızın en önemli sorunu yol sorunudur. Kazamızı Malatya'ya bağlayan yolun yapımı konusundaki girişimler nelerdir?

Cevap: yolumuz 1974 yılında ihaleye çıkarıldı. Mersin'li Nafız Yürekli isimli bir müteahhit işi aldı. Yolun kolay yerini yaptıktan sonra işi bırakıp gitti. Müteahhitin feshi ve yolun yeniden ihaleye çıkarılması bir sene vakit aldı. Geriye kalan yol yapımı güzargahın en çetin yerleri olduğu için ikinci bir müteahhit bulunamadı.

Karayolları Genel Müdürlüğü müteahhit bulamayınca emanet usulu ile yapımına başladı. Ancak 8. Bölge Müdürlüğü çok geniş ve uzun yolları bünyesinde bulundurduğundan yeteri kadar Hekimhan- Malatya yolu'na makina parkı ayıramadığı için iş çok yavaş yürümeye başladı.

Bu yıl İlkbahar aylarında ilçemizden Ankara'ya giden heyet durumu Bakanlık ve genel müdürlük nezdinde de teşebbüslerde bulunmuştur. Geçen yıllara nazaran bu yıl faaliyet artırmıştır. Hekimhan - Malatya yolu kaba inşaat olarak 1978 yılı sonunda bitirilmiş olacaktır.

Soru: Efendim, ayrıca Sivas - Malatya yolunun Hekimhan'dan geçeceği ve bu yolun ulaşımı kolaylaştıracağı söyleniyordu. Bu konuda bilgi verirmisiniz?

Cevap: Evet bu konuda çalışmalar devam ediyor. Hekimhan - Malatya yolu yapımı gündemde. Ayrıca Hekimhan - Uluğüney arası ise ihaleye çıkarılmıştır.

Soru: Ayrıca Hekimhan - Malatya arasında Akpınar ve Kesik köprü mevkileri arasında meydana gelen toprak kaymaları yolda çeşitli tehlikelere yol açabilecek durumdadır. Bunun için acil bir yapım söz konusumudur?

Cevap: Evet bu durum tarafımızca tesbit edilmiş olup yardım istenmiştir. Ekün 81. Şube Şefi Osman Bey tarafından yaptırılacağına dair söz alınmıştır.

Teşekkür ederek ayrıldım. Bakalım bu ay bir gelişme olacak mı?

Sevgi Özdemir

Hekimhan'ı Malatya'ya bağlayan yol. Ancak tek araba geçebiliyor. Kaza yapmak için çok elverişli. "Ne yapalım Malatya'ya gideceğiz."

Sakatlar da toplumun bir parçasıdır.
Onlara iş ve yaşam güvencesi sağlanmalıdır.

Rusya'nın ileri karakolu, Vietnam'a karşı

Laos'ta Vietnam hakimiyetine karşı savaşan bir gerilla

Laos'ta silahlı mücadele başladı

- Vietnam Laos'ta 60 bin asker bulunduruyor
- Vietnam hakimiyetine karşı çıkan Patet Lao önderleri hapise atılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Laoslu yurtseverler, Rusya'nın Güney Doğu Asya'daki bir ileri karakolu haline gelen Vietnam'ın Laos'taki işgaline karşı silahlı mücadeleye başladılar. Vietnam işgaline karşı büyük bir tepki duyan Laos halkını hızla örgütleyerek, mücadeleye başlayan yurtseverler, esas olarak Laos'ta üslenen Vietnam askerlerinin kışla ve karakollarını hedef alıyorlar. Silahlı direniş, aynı zamanda, Vietnam'ın işbirlikçisi durumuna gelen Laos silahlı kuvvetlerine de yöneliyor.

Vietnam'ın Laos'taki etkinliğinin en belirgin göstergesi, şu anda ülkede 60 bin Vietnam askerinin bulunuyor olması. Vietnam Kamboçya'ya saldırmaya hazırlanırken, Kamboçya'yı kuzeyden de tehdit edebilmek için Laos Kamboçya sınırına çok sayıda asker yığdı.

Laoslu yurtsevreler, yaptıkları açıklamalarda, Laos'taki Vietnam varlığına son verilinceye Sovyet etkinliği kırılıncaya ve Laos tam bağımsızlığına kavuşuncaya kadar savaşacaklarını belirtiyorlar.

Bilindiği gibi, Çinhidi yarımadasında Amerikan emperyalizmine karşı verilen mücadele sırasında, Vietnam, Laos topraklarını bir ikmal hattı olarak kullanmış ve Laos Yurtsever Cephesi ve Vietnam kurtuluş kuvvetleri arasında sıkı bir işbirliği gerçekleşmişti. Ancak, Rusya'nın daha mücadele yıllarında Vietnam kurtuluş hareketi üzerinde etkinlik kurması ile birlikte iki halkın kurtuluş kuvvetleri arasında eşitlik temelinde gerçekleşen işbirliği zedelenmiş ve Laos'ta mevzilenen Vietnam kuvvetleri, Laos Yurtsever Cephesi (Patet Lao) üzerinde nüfuz edinme yoluna gitmişlerdi. Laos'un kurtuluşundan sonra ise, Rusya'nın iyiden iyiye etkisi altına giren Vietnam Laos'la "özel bir dostluk" geliştirmeye başladı.

Laos'un Vietnam'ın askeri, ekonomik ve siyasi egemenliği altına girmesi anlamına gelen bu "dostluk" daha sonra imzalanan bir dizi anlaşmayla yasallaştırıldı. Bu anlaşmalara bağlı olarak, Vietnam ve Laos arasında pasaportla geçiş zorunluluğu kaldırıldı. Ayrıca, Vietnamlıların Laoslularla evlenmeleri için artık özel izin de gerekmiyor. Bundan yararlanan birçok Vietnamlının Laos'a yerleştikleri bildiriliyor.

Ancak, Vietnam'ın Laos'taki faaliyetleri kaçınılmaz olarak bir tepkiye istilacı Vietnam kuvvetlerine karşı bir mücadeleyi doğuracaktı. Nitekim, öyle de oldu. Üzerilerindeki büyük baskıya ve yoğun tutuklama kampanyasına rağmen, bir çok Patet Lao lideri Rusya'nın koçbaşı durumundaki işgalci Vietnam'a ve Laoslu işbirlikçilerine karşı silahlı mücadeleye başladılar.

Gerilla önderlerinden Sitavay, ülkenin güneyindeki bir gerilla üssü yakınlarında, köylülerle konuşuyor.

ÇKP BAŞKANI HUA GUO-FENG'İN JACQUES CHİRAC'A YAPTIĞI AÇIKLAMA:

"Laos, tamamen Vietnam'ın baskısı altındadır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransa'da çıkan haftalık "L'Express" dergisinin son sayısında Laos ile ilgili bir röportaj yayınlandı. Derginin muhabirlerinden John David, bu yıl içinde gizlice iki kez Güney Laos'a giderek incelemelerde bulundu.

HUA GUO - FENG: "LAOS TAMAMEN VİETNAM'IN BASKISI ALTINDADIR"

Ekim ayının başında Pekin'de, Fransız "Cumhuriyet için Birlik" (RPR) Partisinin Başkanı ve Paris Belediye Başkanı Jacques Chirac'ı kabul eden Çin Komünist Partisi Başkanı ve Başbakan Hua Guo - feng, De Gaulle'cü Parti Başkanına şu bilgiyi vermişti: "Bu gün Laos tamamen Vietnam'ın hakimiyeti altındadır." Pekin'deki diplomatik çevreler Laos'ta 30 ile 60 bin arasında Vietnamlının bulunduğunu belirtiyorlar.

LAOS'TA YENİ GERİLLALAR

Hua - Chirac görüşmesinden sonra olayı yerinde incelemek amacıyla Güney Laos'a giden gazeteci John David, Laos'ta Vietnam işgaline karşı mücadele eden gerillalarla buluşuyor. Henüz merkezi ve milli çapta bir örgütlenmeye gidememiş olan gerillalar, çeşitli tipten silahlarla donatılmış.

Ülkedeki işgalci Vietnam kuvvetlerine ve Laos hükümetine karşı mücadele açan gerillaların önderliğini, yüzbaşı Sitavay yapıyor. 1975 yılına kadar Laos halk ordusu olan Patet Lao'da çarpışan Sitavay şöyle konuşuyor:

"Biz ülkemizi Amerikan işgalinden kurtarmak için savaştık. Ancak 1975'den sonra "yeni yönetim" vatanı sattı. Vietnamlılar ülkeye geldi, yerleşti.

Sitavay, Patet Lao ordusunda bir savaş uzmanı olarak eğitim görmüş. Gerilla savaşının başarıya ulaşması için, yerli halkın desteğinin kazanılmasını şart koşuyor.

VİETNAMLILAR PİRİNCİMİZE EL KOYUYOR

John David, daha sonra yerli halkın sorunlarını inceliyor. Köylüler de Vietnamlılardan son derece tedirgin ve şikayetçi:

"Bu yıl hasattan sonra geldiler, bütün pirinci aldılar, sonra her aileye 100 kilo pirinç bırakıp gittiler. Ama bir hafta sonra yeniden gelip, herkesin gönüllü olarak 10'ar kilo daha vermesinin gerekli olduğunu söylediler."

Rusya daha Çinhindi yarımadasında ABD emperyalizmine karşı kurtuluş mücadelesi sürerken, Vietnam üzerinde ideolojik ve siyasi nüfuz kazanmaya başladı. Vietnam, ABD'ye karşı mücadelede bir dayanak olarak kullandığı Laos üzerindeki etkinliğini sistemli olarak artırmaya yöneldi. Laos halkı ABD'nin pençesini ülkesinden uzaklaştırırken, bu kez de, Vietnam aracılığıyla Rusya'nın pençeleriyle karşı karşıya kaldı.

Başkent Vientiane (Viyantiyan), Vietnamlı uzmanlarla dolu. Devlet dairelerini sanki onlar yönetiyor. Başkent halkı ise, işgal altında yaşıyor gibi hissediyor kendini. Özellikle gençlik çevreleri Başbakan Kaysone Phomvihane için "Hanoi'nin uşağı" tanımını kullanmaktan çekinmiyor.

Güneyde gerilla mücadelesine başlayan grupların bir başka önderi de, Albay Tittan Doungmala. Ülkesini işgal eden Japon, Fransız ve Amerikan emperyalistlerine karşı 1943'lerden beri karşı koymuş. Şimdi de Vietnam baskısına karşı savaşıyor. Fransız gazetecisinin "Silah ve gereçleri kimlerden sağlıyorsunuz" sorusuna Albay şu cevabı veriyor: "İlk başta çok azdık. Ancak daha sonra Vietnamlı ve Laos'lu askerlerin cephanelerini ele geçirdik. ABD'ye karşı mücadeleden kalan silahları da kullanıyoruz."

Ülkenin özellikle güneyinde ve diğer bölgelerinde de birbirinden bağımsız hareket eden bu tür gerilla grupları bulunuyor. Ortak parolaları, "Vietnamlıları kovmak." Albay Doungmala şu açıklamayı yapıyor: "Zaten Vietnamlılar giderse, Kaysone rejimi de kendiliğinden düşecektir. Bu rejimi, tarftarları bile desteklemeyecek."

DOSTLAR VE DÜŞMANLAR

"L'Express" dergisinin muhabiri, şimdiki Laos hükümetine ve Vietnam işgalciliğine karşı direnen akımları tahlil ederken şu sonuca varıyor: Muhalefet çok karmaşık bir yapıya sahip. Eskiden Patet Lao saflarında çarpışan komünistlerden, eski Amerikancılara kadar çok geniş bir kesim, milliyetcilik temelinde işgale karşı çıkıyor. Zaten gerillaların kullandığı silahların çeşitliliği de bu karmaşık yapıyı iyi anlatıyor.

Vietnam işgaline karşı mücadele edenler dış yardım konusunda zor durumdalar. ABD'nin Vientiane rejimi ile yeniden iyi ilişkiler kurması, Tayland'ın sınırlarını koruma kuşkusu, gerillaları yalnız bırakıyor. Her ne kadar Laos hükümet sözcüleri Fransa'yı gerillalara yardım yapmakla suçlamışsa da böyle bir durumun gerçek olmadığını yazıyor John David.

VİETNAM GÜNEY DOĞU ASYA'NIN KÜBASIDIR

Sovyetler Birliğinin Vietnam'ı tamamen hegemonyası altına almasından sonra Hanoi yönetimi, şimdi artık yeni bir Castro rolünü oynuyor. Demokratik Kamboçya'ya yöneltilen saldırılardan sonra, Laos üzerinde tahakküm emellerini gerçekleştirmek yolunda olan Kremlin yöneticileri, bu eylemlerinde yine Vietnam'dan yararlanıyorlar.

Bundan önce Vietnam ve Laos'ta incelemeler yapan bazı Amerikalı ve Batılı gazeteciler, Laos'taki işgalci Vietnamlıları da zaten Rus uzmanlarının yönettikleri konusunda haberler vermişlerdi.

Batı Avrupa'yı ele geçirmek için emperyalist saldırılarını her alanda yoğunlaştıran Sovyet sosyal - emperyalizmi, Güney Doğu Asya'da da mevzilerini güçlendirmek istiyor.

BM Genel Kurulunda konuşan Kamboçya Dışişleri Bakanı Ieng Sary:

"VİETNAM, KASIM AYINDA KAMBOÇYA'YA SALDIRACAK"

SOVYETLER BİRLİĞİ VİETNAM'DAKİ DANIŞMAN VE ASKER SAYISINI ARTIRIYOR

Kamboçya Dışişleri Bakanı Ieng Sary

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER(THA)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşan Kamboçya Dışişleri Bakanı Ieng Sary, Vietnam'ın, Sovyetler Birliği'nden aldığı askeri yadımlarla, Kasım ayında Kamboçya'ya yeni bir saldırıya hazırlandığını söyledi.

Sary, konuşmasında Vietnam'ın tüm Güney Doğu Asya'yı egemenliği altına almayı amaçladığını da belirtti.

Sary, "Genişlemeci Büyük Güç" olarak nitelediği Sovyetler Birliği'nin, Vietnam'daki danışman ve asker sayısını giderek artırdığını, Vietnam'a her türden silah sevkettiğini açıkladı.

Sary, konuşmasını şöyle bitirdi: "Bütün bu savaş malzemeleriyle Vietnamlılar izcilik peşinde koşmuyorlar. Vietnam, Kamboçya'ya karşı, Sovyetler Birliği'nin desteğinde yeni bir savaşa hazırlanmaktadır."

16 Ekim için, bütün İran halkı genel greve çağrıldı

- CİS bir bildiri yayınlayarak yurt dışındaki öğrencileri ülkeye dönmeye çağırdı
- Basın grevleri yüzünden İran'da hiç bir gazete çıkmıyor
- Posta işçileri grevi, haberleşmeyi bütünüyle felce uğrattı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'da muhalefet Partisi Ulusal Cephe ve dini liderler 16 Ekim Pazartesi günü için bütün halkı genel greve çağırdı. Genel greve 84 dini liderin de katılacağı bildirildi.

16 Ekim tarihi "Kara Cuma" katliamının kırkıncı gününe rastlamaktadır. "Kara Cuma" diye anılan 8 Eylül günü, İran ordu birlikleri Şah rejimine karşı gösteri yapan halka ateş açmış çok sayıda insanı katletmiş ve hemen ardından da 11 ilde sıkıyönetim ilan edilmişti. 16 Ekim tarihi aynı zamanda Şii Lider Ayetullah Homeyni'nin oğlu Ayetullah Hacı Seyyid Mustafa Homeyni'nin esrarengiz ölümünün de yıl dönümü olmaktadır.

Ulusal Cephe işçileri, devlet memurlarını, öğrencileri ve diğer bütün mesleklerden halkı genel greve çağırırken, "Askeri birliklerin tekrar ateş açmalarını sağlayacak" provokasyonlara karşı da uyardı.

Öte yandan Başkent Tahran'da Üniversiteler ve çok sayıda okul kapalı durumdadır. Posta merkezleri ise işçilerin grevi nedeniyle çalışmıyor.

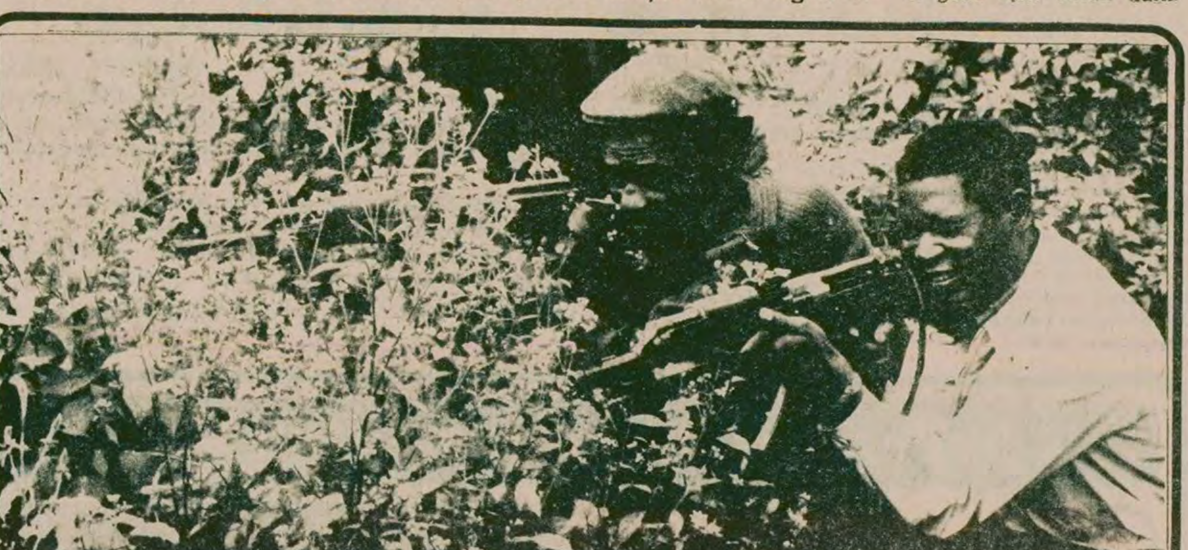
Çarşamba gününden beri süren basın grevi ise eşi görülmemiş boyutlara ulaştı. Grev nedeniyle Kayhan ve İttilaat gazeteleri de dahil hiç bir gazete yayınlanmamaktadır. Basın grevi sıkıyönetim makamlarının gazetelere sansür subayları göndermeleri üzerine başlamıştı.

İRANLI ÖĞRENCİLER KONFEDERASYONU'NUN (CİS) BİLDİRİSİ

İranlı Öğrenciler Birliği (CİS) bir bildiri yayınlayarak yurtdışındaki bütün İranlı Öğrencileri halkın mücadelesine katılmak üzere İran'a dönmeye çağırdı. Ülkeye dönme çağrısına herkesten önce öğrenci hareketi önderlerinin uymaları istenen bildiride, Şah rejiminin yine eskisi gibi bir dikta rejimi olduğu, fakat halkın mücadelesi karşısında bazı noktalarda gerilediği belirtiliyor.

Bildiri ülke dışında kalarak, halkın mücadelesi hakkında dışardan hüküm yürütmek şeklinde ortaya çıkan mücadele kaçağı çizgiye karşı CİS'in her zaman mücadele ettiğini belirtiyor. Şah diktatörlüğünün en kanlı dönemlerinde bile CİS üyesi birçok yurtseverin ülkeye döndüğü ve SAVAK tarafından katledildiği hatırlatılan bildiride bugünkü çok uygun şartlarda İran'a dönüp halkın mücadelesinin hizmetine girmenin acil bir görev olduğu kaydediliyor. İran hükümetinin 1 Ekim'de CİS üyesi öğrencilrin İran'a dönebileceklerini açıklamasını da değerlendiren bildiri bu kararı "bir adım gerileme" olarak niteliyor ve şöyle devam ediyor: "Gericiler halkın mücadele ederek kazandığı ve gericilere kabul ettirdikleri hakları her zaman birer lütuf gibi göstermeye çalışıyorlar."

Bilindiği gibi bir süredir CİS'in önder kadroları başta olmak üzere birçok öğrenci İran'a dönüyor ve halkın mücadelesinin içinde yerlerini alıyor. Yurda dönen öğrencilerin sayısının her geçen gün arttığı bildiriliyor.

Zimbabwe'nin bağımsızlığı için Savaşan ZANU'nun yayın organı "Zimbabwe News" geçenlerde Mao Zedung'un "Devrimi Sonuna Kadar Sürdürelim" başlıklı makalesini yayınlamıştı.

ZANU: "ABD, Rodezya konulu konferansların dışında bırakılmalıdır"

- RODEZYA BAŞBAKANI IAN SMITH, GERİLLA LİDERLERİYLE GÖRÜŞMEYE HAZIR OLDUĞUNU SÖYLEDİ
- SMITH, YIL SONUNDA YAPILACAK SEÇİMLERDE, İSTEDİĞİ DÜZENİN UYGULANACAĞINI İLERİ SÜRDÜ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irkçı Ian rejimine karşı mücadele eden yurtseverlerin örgütü ZANU, önümüzdeki günlerde yapılacak Rodezya konulu konferansa, ABD'nin katılmaması gerektiğini belirtti. Zanu, aynı tutumun bütün diğer konferanslar için geçerli olması gerektiğini açıkladı.

Robert Mugabe'nin önderliğindeki örgüt, Zambia'nın Rodezya ile olan sınırı açma kararını, tekrar gözden geçirmesi gerektiğini de vurguladı.

Öte yandan, ABD'de bulunan Rodezya Başbakanı Ian Smith, ülkenin kara Afrikalı çoğunluk yönetimine geçiş döneminde, gerilla liderleriyle görüşmeler yapmaya hazır olduğunu belirtti. Ancak, yine de kendi istediği gibi bir seçim düzenini uygulayacağını söyleyen Smith, seçimlerin yıl sonunda kademeli olarak gerçekleşeceğini ileri sürdü.

Belçika'da hükümet bunalımının kısa süreceği söyleniyor

- Tindemans'ın yerine Flaman Sosyal Hıristiyan Partinin Başkanı Wiltried Marten aday gösteriliyor

BRÜKSEL (A.A)

Belçika'da, Başbakan Tindemans'ın, ülkenin bir federasyon durumuna getirilmesi konusundaki görüş ayrılıkları üzerine istifa etmesiyle başlayan hükümet bunalımının kısa süreceği tahmin ediliyor.

Tindemans'ın yerine, parlamentoda en fazla sandalyeye sahip olan Flaman Sosyal Hristiyan Partinin Başkanı Wilfried Marten aday olarak gösteriliyor.

Belçika'da ekonomik bunalım ve dil sorunu halen çözümlenmediğinden, hükümet bunalımının bir an önce sona ermesi için Kral Baudouin de başladığı temaslarını sürdürüyor. Kral Baudouin, bu nedenle bu ay sonunda Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapacağı resmi ziyareti erteledi.

Aristides Royo, Panama Cumhurbaşkanı seçildi

PANAMA CİTY (AA)

Panama Ulusal Meclisi, görevinden ayrılan General Omar Torrijos'un yerine Aristides Royo'yu Cumhurbaşkanlığına seçti.

Royo'nun seçimi sırasında başka aday çıkmazken, Ulusal Meclis Ricardo De La Espriella'yı da Başkan yardımcılığı görevine seçti. Eski başkan Torrijos'un Ulusal Muhafızların Komutanlığı görevini sürdüreceği açıklandı.

Torrijos tarafından kendi yerine aday gösterilen 38 yaşındaki Royo'nun Torrijos'un politikasını sürdüreceği belirtiliyor.

Avusturyalı bir muhabir, Rusya'dan sınır dışı edildi

MOSKAVA (A.A)

Sovyetler Birliğindeki tek Avusturyalı muhabir Erhard Mutter'in vizesi geri alındı ve ülkeyi terketmesi istendi.

Mutter, ağır baskılar altında bulunan Sovyet rejim aleyhtarları ile yakın ilişki kurduğu ve onlarla ilgili haberler verdiği için vizesinin kaldırıldığını söyledi.

Rusya'da psikiyatri kliniklerinin içyüzünü açıklayan bir işçi akıl hastanesine kapatıldı

- Yevgeny Nikolayev aynı zamanda bir sendika önderiydi

GÜNSELİ ÖZDEMİR

ZÜRİH'den Bildiriyor

Uluslararası Af Örgütü İsviçre şubesinin yayınladığı aylık bültenin Eylül sayısında, Sovyetler Birliği ile ilgili bir haber yer aldı. Haberde, 39 yaşında ve Sovyetler Birliği Hür İşçi Sendikaları Birliği üyesi Yevgeny Borisovich Nikolayev adındaki işçinin tutuklanarak, Moskova'daki Kashchenko Psikiyatri kliniğine yatırıldığı belirtildi.

Nikolayev, Sovyetler Birliği'nde psikiyatrinin nasıl bir baskı aracı haline geldiğini kanıtlarıyla ortaya koyan, Sovyet rejimi muhalifiydi. Aynı zamanda işçi hakları için de mücadele ediyordu. Hatta, 1977 yılında Sendikanın ilk gayriresmi toplantısı Nikolayev'in evinde yapıldı.

Af Örgütüne gelen haberlere göre, Nikoleyev'e klinikte Triftazin iğneleri yapıldı. Bu iğne, sinir sistemine etki ederek, acı vermekte ve yan tesirleri bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, bu tip baskı yöntemleri Sovyetler Birliği'nde son zamanlarda başvurulan önemli araçlar haline geldi. Sovyet yöneticileri halka uyguladıkları baskılara karşı çıkanları, sindirme çabalarına sık sık başvuruyorlar.

Menahem Begin — Enver Sedat

Mısır-İsrail barış görüşmeleri başladı

İsrail, ay sonunda Batı Şeria'da sınırlı özerklik uygulamasına başlayacak

WASHİNGTON(THA)

Mısır, İsrail ve ABD'nin katıldığı Orta Doğu Barış Görüşmeleri önceki gün Washington'da başladı.

Görüşmeleri açarken bir konuşma yapan Carter, görüşmelerin, Orta Doğu sorununun çözümünde hayati önem taşıyan bir adım olduğunu söyledi ve Ürdün ile Gazze ve Batı Şeria sakinlerine görüşmelere katılmaları çağrısında bulundu.

İSRAİL'İN BATI ŞERİA İÇİN ÖZERKLİK PLANI

İsrail'in bu ay sonunda, Batı Şeria için sınırlı özerklik planını uygulamaya koyacağı bildirildi.

İsrail askeri radyosunun açıklamasına göre, İsrail, Orta Doğu görüşmeleri başarısızlıkla sonuçlansa dahi, Batı Şeria'daki Araplaştırma planını uygulamaya koyacak. Plana göre üç bölgeye bölünecek olan Batı Şeria'da, iki bölgenin başkanlığına iki eski Ürdünlü milletvekili getirilecek.

Yanan kömür
Kızan demir
örse çekiç
Vuran biziz

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU 17 EKİM'DE TOPLANIYOR

✱Toplantıda konuşan bazı sendikacıların Türk-İş Genel Kurulunun öne alınmasını isteyecekleri öğrenildi

ANKARA (ANKA) Türk-İş Yönetim Kurulunun 17 Ekim Salı günü toplanacağı öğrenildi. Halil Tunç'un bir konuşmayla açacağı Yönetim Kurulu toplantısında, son ekonomik ve siyasal olayların değerlendirileceği ve bu arada Türk-İş in Nisan ayı içerisinde yapılması gereken Genel Kurulu ile ilgili hazırlıkların gözden geçirileceği bildiriliyor.

Türk-İş İcra Kurulu tarafından toplantıya sunmak üzere hazırlanan bir raporda, son yönetim kurulu toplantısından bu yana geçen 4 ay içinde meydana gelen gelişmeler değerlendiriliyor. Anarşinin önlenemediği ve can güvenliğinin sağlanamadığının belirtildiği raporda, "dileğimiz anarşiye vakit geçirmeden etkin çözümler getirilmesidir" deniyor.

Raporda ayrıca, Hükümet ile Türk-İş arasında "Toplumsal Anlaşma" yapılabilmiş olması da, sevindirici bir gelişme olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan Türk-Iş Yönetim Kurulu toplantısına bazı sendikacılar tarafından, Türk-İş Genel Kurul tarihinin öne alınması doğrultusunda öneriler getirileceği de bildiriliyor.

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE BAY-SEN ARASINDA SÖZLEŞME İMZALANDI

✱ Bayındırlık Bakanı Elçi "Bir toplumun huzura kavuşması için önce ekonomik güvencenin sağlanması gerekir" dedi

ANKARA (ANKA) Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ile DİSK'e bağlı Bay - Sen Sendikası arasında 3700 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı. Bayındırlık Bakanı Şerafettin elçi sözleşmenin imza töreninde yaptığı konuşmada "bir toplumun huzura kavuşabilmesi için önce ekonomik güvenliğinin sağlanması gerekir" dedi.

17 işyerindeki 3700 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 1 Ocak'ta başlamıştı. Sözleşmenin imzalanması ile işçilerin günlük ücretlerine net 100 - 140 lira zam yapıldı.

İşçiler ayrıca yılda 650 lira yakacak 5000 lira giyim, ilkokuldaki çocukları için 500 lira, orta okulda okuyan çocukları için 750 lira ve yüksek eğitim gören çocukları için de yılda 1000 lira yardım alacaklar. Bunlara ek olarak yılda iki kez verilmekte olan ikramiyeler de 3'e çıkarılmıştır.

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi yaptığı konuşmada, "emekçi kesim sosyal güvenceleri tam olmadığı halde toplumumuzun içinde bulunduğu huzursuz ortama rağmen, hertürlü kışkırtıcılığa karşın, yine de toplumumuzun huzurunu sağlayan etkin bir güçtür" dedi.

Törende bir konuşma yapan Bay - Sen Sendikası Başkanı Cevat Özhasırcı ise, 10 aydır toplu iş sözleşmesinin imzalanmamasının nedeni olarak "kendisini yetkili kabul eden üç sendikanın bulunmasına" bağladı. 275 sayılı yasada gerekli olan değişikliğin en kısa sürede gerçekleştirilmesini ve referandum hakkının sağlanmasını istedi.

KONYA SELÇUK ECZA DEPOSUNDA PATRON SENDİKAYI TANIMAK ZORUNDA KALDI

KONYA (ÖZEL) Konya Selçuk Ecza Deposunda 51 işçinin 20 Eylül günü başlattığı direniş, patron Ahmet Keleşoğlu'nun işçilerin örgütlendikleri sendikayı tanıması üzerine başarıyla sonuçlandı.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Bank-Sen 7. Bölge Temsilcisi Metin Sonalp şunları söyledi:

"5 aydır yetki mücadelesi veren Selçuk Ecza Deposu işçileri, disiplin, birlik ve beraberlik içinde tek bir vücut olarak, her türlü engellemeye karşı koyarak, Anayasal hakları olan Sendikalaşmayı yine yasalar içinde zaferle noktalamışlardır."

Selçuk Ecza Deposu işçileri, Sendikanın yetki almasından sonra işbaşı yaptılar.

Adana Mavi Köşe Pastanesi grevi başarıyla sürüyor

ADANA (ÖZEL) Mavi Köşe Pastanesi işçileri grevlerinin beşinci gününde Sendikaya üye olmayan işçilerin de katılmasıyla grev güçlenerek devam ediyor.

İşçilerin arasında birlik ruhunun yükseldiğini söyleyen grev komitesi yöneticisi Musa Akdeniz "grevimiz iki yıl da sürse başarıyla bitecektir. Arkadaşlar tek bir yumruk gibi birleştiler. Bu birlik devam edecektir" dedi.

Mavi Köşe pastanesi işvereni grev başladıktan sonra iş yerini kapatarak kaçmıştı. Greve çıkış nedeni olarakta içiler şunları söylediler:

"Aramızda 6 yıllık sigortasız işçi var. Hatta ve bayram tatilimiz yok sürekli çalışıyoruz fazla mesai ücreti de ödemiyorlar."

Sendikal nedenlerle işten atılan işçiler, sonuna kadar direneceklerini belirtiyorlar

DEVA HOLDİNG'E AİT PLASTİK FABRİKASI İŞÇİLERİ DİRENİŞE GEÇTİ

● Direnişe patronun 27 işçiyi işten atması yol açtı

İSTANBUL (ÖZEL) Bomonti de kurulu Deva Holdinge ait Plastik Fabrikasından atılan 27 işçi direnişe geçtiler. Patronun hammadde yokluğunu ileri sürmesine rağmen atılan işçiler, sendikalaştıkları için atıldıklarını söylediler.

Sendikal nedenlerden dolayı işten atılmaları üzerine direnişe geçen işçiler şunları anlattılar:

"Biz fabrikaya bir sendika sokmak istedik. Daha önce fabrikamızda Lastik-İş patron tarafından satın alındığı için ona gitmedik. Kauçuk-İş Sendikası ile görüştük. Üye fislerimiz geldi, kaydolduk. Tam o sırada patron bizi işten çıkardı."

Hammadde yokluğu nedeniyle iş yerinin kapandığı iddia edilmesine rağmen, işçiler fabrika müdürü ve hissedarı Adnan Ok'un, fabrikanın kapanmasından önce kendilerine şöyle dediğini belirtiyorlar:

"Siz sendikalaşma faaliyetlerinizden vaz geçin, fabrika kapanmasın."

Ve işçiler anlatmaya devam ediyorlar:

"İşyerinin kapatılmasına 15-20 gün kala, patron fabrikadaki hammaddeleri kaçırmaya başladı. Buna rağmen şu anda fabrikadaki hammadde ile 1,5-2 ay üretim yapılabilir."

İşçiler daha sonra, MİSK'in sendikanın yetkisine itiraz ettiğini, patronun çeşitli kışkırtmalarda bulunduğunu anlatıyorlar ve ekliyorlar:

"Biz burada direneceğiz, haklarımızı sonuna kadar savunacağız."

Delta Televizyon Fabrikasında patron bütün işçileri attı

İSTANBUL (ÖZEL) Topkapı'da kurulu Delta Telvizyon fabrikasında patron fabrikayı kapatacağını, üretimin düşük, hammaddenin yok olduğunu söyleyerek işçilerin hepsini attı.

Patron daha önce de işçilerin sendikalaşma mücadelesinin önüne engel olmuş Sendikalaşmak için çalışan işçileri işten çıkarmıştı. İşçileri hiç bir sosyal haktan yararlandırmayan patron, son olarak da memurlar ve kendi adamları daşında işçilerin hepsine çıkış verdi.

Uniroyal Fabrikası kapanıyor

Gerekçe: "Hammadde yokluğu!"

Uniroyal Lastik Fabrikalarının döviz darboğazı nedeniyle üretimini Ekim ayı içerisinde tamamen durduracağı bildiriliyor.

Ünlü Amerikan dergisi "Business Week" te çıkan Koç Holding ile ilgili bir yazıya göre, döviz gereksinimi nedeniyle Koç Holdinge bağlı bazı fabrikalar üretimlerini yüzde otuz oranında düşürmüşlerdir.

Bu arada Türkiye'nin en büyük lastik fabrikalarından biri olan Uniroyal de üretim için hammadde sağladığı yabancı şirketlere döviz transferi yapılmadığından hammadde yetersizliği içerisine girmiştir.

Yazıya göre, lastik üretimi için ana hammadde niteliğini taşıyan "sentetik kord" alımı için Uniroyal'ın bağlantı kurduğu yabancı ihracatçılar mal gönderimini tamamen durdurmuşlardır. Bu durumda Uniroyal Lastik Fabrikalarının bu ay içerisinde üretimini tamamen durduracağı bildirilmektedir.

Öte yandan, Koç yetkilileri, Uniroyalden başka Holdinge bağlı diğer fabrikalara hammadde sağlayan yabancı ihracatçıların da aynı yolu izleyeceklerini ve hammadde satımını durduracaklarını söylemişlerdir.

Grevci Soda işçileri kararlı!

Mersin Soda grevcileri işverenin baskılarına boyun eğmeyecek!

Petkim-İş Sendikası bildiri yayınladı

Mersin Soda Sanayiinde işveren yanlısı kişiler bir mühendisi tehdit etti

✱ Mühendis Murat Erdemir'in evinden çıkarılarak tartaklandığı ve şehri terketmesinin istendiği bildiriliyor

MERSİN (ÖZEL) Mersin Soda Sanayi işçileri grevi başarıyla sürdürürken, işverenlerin bazı baskı eylemlerine giriştiği öğrenildi. İşveren yanlısı bazı mühendisler işçileri tehdit ettiler. Konu ile ilgili olarak Petkim-İş Sendikası başkanlığının imzasıyla dağıtılan bir bildiride şöyle deniyor:

"Soda Sanayi Aş. Makina Bakım Şefi ve 1977 CHP milletvekili aday adayı Yüskel Çalıkılı, kendi kısmında çalışan ve sendikalı olmayan, hatta grev başlamadan öncesine kadar bile hiç işyerine uğramayan 4 teknisyenle birlikte, Petkim-İş Sendikası üyesi Soda Sanayi Aş. Endüstri Mühendisliği şefi Atilla Murat Erdem'in evine baskın yaparak tehdit ettiler.

"Bu devlet içinde hangi güçlerden cesaret aldığı belli kişiler, işçi sınıfı yanında greve katılan mühendis üyemize '15 gün içinde Mersin'i terkedeceksin, etmediğin takdirde biz seni şehirden atarız' dediler. Evinden çıkartarak üyemizi tartaklamak istediler.

"Çevreden yetişenler olayı yatıştırdı. Durum savcılığa bildirildi. 4 yardakçı teknisyen olay yerinden kaçtılar. Yüksel Çalıkılı'nın ise sarhoş olduğu anlaşıldı."

Soda Sanayi işçileri grevi, işverenlerin kamuoyuna yanlış bilgi vermesine ve işçilere karşı bu tür çeşitli provokasyonlar tertiplemesine rağmen, azimle sürdürüyorlar.

İstanbul Barosu Çalışma Bakanlığınca hazırlanan "İş Teftiş Tüzüğü"nü beğenmedi

✱"Tüzüğün keyfi uygulamalara yolaçacağı" belirtildi

İSTANBUL(ANKA) Istanbul Barosu Çalışma Bakanlığınca hazırlanan "İş Teftiş Tüzüğü" ne karşı çıktı. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın imzasıyla bakanlığa gönderilen görüş ve önerilerde, hazırlanan tüzük yasal dayanaktan yoksundur denildi.

İstanbul Barosunun görüşlerinde, Danıştay'ın incelemesine sunulan iş teftiş tüzüğünde yeni düzenlemeler getirildiği, iş teftişinin güvenceye bağlanmak istendiği belirtilerek, "biz teftiş elemanlarıyla ilgili hükümleri açısından tüzüğün yasal temele dayanmadığı kanısındayız" görüşü savunuluyor. Istanbul Barosunun bu konudaki görüşleri özetle şöyledir:

"Hazırlanan tüzük tasarısı mevcut yönetmeliğin bile çok gerisindedir. 14. Madde Türkiye'yi 4 bölgeye ayırarak ve her bölgede belli süre kalma zorunluluğunu koyarak, teftiş elemanlarını yürütme organının insafına bırakmıştır.

"Yakın geçmişte acı örneklerini gördüğümüz uygulamalar hatırlanırsa, doğabilecek sonuçların ağırlığı kolayca anlaşılır. Ayrıca 4. Madde 'iş teftiş kurulu'nu bakanlık makamına bağlamıştır ki, böyle bir madde büyük keyfiliklere yol açacaktır. Onun için baromuz tüzük hükümlerinin sağlıklı bir denetim getirmeyeceği inancındadır. Bizce sağlıklı denetim mümkün mertebe özerk bir örgütlenmeyi gerektirir."

Gaziantep "OTEL KALELİ"DE GREV BAŞLADI

GAZİANTEP(AA) Toplusözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine Gaziantep Otel Kaleli'de çalışan 22 işçi greve başladı.

Öğrenildiğine göre Oleyis Sendikası ile Otel sahipleri arasında Haziran ayında başlayan toplusözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı. İşveren Uzlaştırma Kurulu kararına da uymadığı için Sendikanın grev hakkı doğdu.

Oleyis Sendikası yöneticileri "Otel Kaleli'de çalışan 23 işçinin, işveren isteklerini kabul edinceye kadar eylemi sürdüreceklerini söylediler.

İşçilerin ne şartlarda çalıştığı Maden-İş'in umurunda mı?

Topkapı'da kurulu Ellialtıoğlu Çivi Fabrikasında 100'e yakın işçi çalışıyor. İşçiler devrimci olarak bildikleri Maden-İş Sendikasına geçebilmek için uzun süre mücadele verdiler. 1978 Martında Maden-İş'e geçtiler ve sendika yetkiyi aldı.

Fakat Maden-İş yöneticileri daha yetki almadan Ellialtıoğlu işçilerine ihanet ettiler. Toplusözleşme imzalandıktan sonra patron sözleşmenin hiç bir maddesini uygulamadı. Geçen ay ise 44 işçiyi işten attı. Maden-İş yöneticileri bu duruma seyirci kaldılar ve işçilerin tazminatlarını bile hesaplamadan yüzüstü bıraktılar.

Aşağıda Ellialtıoğlu işçileriyle yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

Latif Şimşek

ELLİALTIOĞLU İŞÇİLERİ REVİZYONİST İHANETİ ANLATIYOR

Ellialtıoğlu işçileri Maden-İş'te örgütlendikleri zaman sendikadan çok şey bekliyorlardı. Revizyonist sendikacılar onların umudunu boşa çıkardı. İşçiler artık Maden-İş'in sarı sendikalardan hiç farkı olmadığını anladılar.

"Canın ne kıymeti var tezgah başında, hele sendikacı Rus uşağı olursa"...

—Maden-İş'e ne zaman girdiniz?

—1972 yılında iş yerimizde faşist Türk Metal Sendikası vardı. Bu sendika bizi her toplusözleşmede satıyordu. O zaman fabrikanın mevcudu 300 kişi kadardı. İşçilerin büyük çoğunluğu Türk Metal'e karşı mücadeleye başladı. Her mücadelenin kabardığı dönemde patron 10-15 işçi atıyordu. 1975 yılında mücadelemiz fabrika mevcudunun yüzde 90'ını içine aldı. Topluca Maden-İş 1. Bölgeye gittik, üye olduk. O sene bizi açıktan açığa sattılar. Sayımız 175'e düşmüştü. 1975' den 1978'e kadar 50 kişi daha fire vererek, Mart ayında Maden-İş'te örgütlendik. Mayısa doğru da toplusözleşme imzalandı.

–Toplusözleşme Ellialtıoğlu işçilerine neler getirdi?

Maden-İş'in imzaladığı toplusözleşmenin bize hiç faydası olmadı. Çünkü adamlar bizimle ilgilenmiyor ki. Düşün, Maden-İş burda 8 ay önce yetki aldı. Maden-İş 1. Bölge Başkanı Suat Esinsel bir kere bile gelip fabrikaya girmiş değil, bizim bu halimizi görmüş değil, nasılsınız iyi misiniz bir isteğiniz var mı diye sormuş değildir. İnsaf be insaf. 8 ay oldu biz Maden-İş'e gireli, adam bir kere yanımıza gelmedi. Bundan sonra da gelmesin istemiyoruz, biz başımızın çaresine bakarız.

—Çalıştığınız iş oldukça tehlikeli. Kazalara karşı önlem alınıyor mu?

—Ne diyorsun be kardeşim. Sana bir olay anlatayım da burdaki durumu sen değerlendir.

Bundan 3-4 ay önce bir arkadaşımızın beline kor halindeki demir dolandı. Arkadaş o hale geldi ki, komaya girdi girecek. Kapıya kadar taşıdık hastanaye götürmek için. Patron koma halindeki işçiye ne soruyor biliyor musun? "Taksi paran var mı? Taksi çağırayım mı?" diye soruyor.

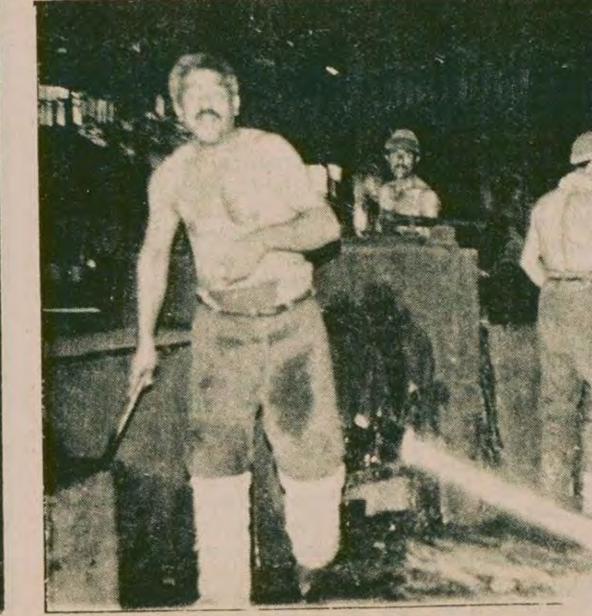
İşte canımızın ne kıymeti var tezgah başında. Hele de sendikacımız Rus uşağı olunca, işte canımızın kıymeti bir taksi parası.

—Burası çok sıcak ve çıplak çalışıyorsunuz? Çalışma şartlarını biraz anlatır mısınız?

—İşimiz çok ağır. 60, 150 ve 300 derece sıcaklıktaki yerlerde çalışıyoruz. Kor halindeki demirlerin yanında. Sıcaktan sersemliyoruz, halsiz düşüyoruz. Bayılmayalım diye, işi yarım saat nöbetle yapıyoruz. Her adam burada çalışamaz, güç kuvvet ister.

Bir öğün iştahın olmasın, yemek yemeden gel. O gün çalışamazsın. Çalışırsan başına bir iş gelir. Burada çalışan adamın boğazına dikkat etmesi lazım. Ama buradaki yemekler çok berbat. Toplusözleşmede 3 türlü ve doyurucu yemek diyor, ama bizim bir baş kuru soğan ve yarım ekmekle işbaşı yaptığımız günler çok oldu. Yüz işçinin bir aşçısı bile yok. Öğlenleri yemekler bir kamyonetle dışardan geliyor. İçine toz pislik doluyor. Yemekler birbirine karışıyor. Ekşisi tatlısına, tatlısı tuzlusuna karışıyor. Gel de ye. Zaten yemekhane de rutubetli loş bir yer. Adamda iştah miştah kalmıyor.

Fabrikada içecek suyumuz bile yok. İçme suyu aldığımız deponun üstü açık, geceleri binlerce sivrisinek düşüyor. Demir kurumları ve etraftaki pislik vücudumuza yapışıyor. Banyo yapacak su bulamıyoruz. Toplusözleşmeye bakacak olursan, sıcak-soğuk suların sürekli akması yazıyor. Ama ne gezer. Üstümüzün teriyle, kirli kirli, koka koka eve gidiyoruz.

Kızgın demir işçilerin bacağının arasından geçer, her an bir iş kazası olabilir. Hiç bir önlem alınmaz. İşçilerin şikayetlerini Maden-İş yöneticileri dinlemez bile...

Ellialtıoğlu işçileri soruyor: Maden İş 1. Bölge başkanı acaba bizim fabrikanın yerini bilir mi ?

Köy-Koop'ta sözleşme imzalandı

✱CHP Milletvekili Türkmenoğlu: "Hükümet programına rağmen, kooperatiflere destek olamıyor"

İZMİR (ÖZEL) Köy-Koop'un İzmir'deki üç işyerinde Sosyal-İş tarafından 18 Eylül tarihinden beri yürütülen grev sona erdi. önceki gün toplusözleşme imzalandı.

Toplusözleşme imzalanması sırasında düzenlenen törene katılan CHP İzmir Milletvekili Mahmut Türkmenoğlu, kooperatiflerin büyük bir sıkıntı içinde bulunduklarını söyleyerek şöyle dedi:

"Sermayesi sıfırın altında olan bir örgütüz. Yeni gelir kaynakları bulmak zorundayız. Devlet yardımı alamıyoruz. Bankalardan kredi alma olanaklarımız kısıtlı."

Mahmut Türkmenoğlu, hükümetin programında kooperatefçiliğin desteklenmesi ilkesinin bulunduğunu, ancak hükümetin bu konuya eğilmediğini söyledi.

Daha sonra söz alan Köy-Koop işyeri temsilcisi Mustafa Bingör, Köy-Koop'ta yapılan grevin ücret artışından çok sosyal bir anlam taşıdığını ve işçilerin ücret artışından önce öz yönetim uygulanmasını istediklerini belirtti.

Öldürülen Balgat olayı sanığının yakınları açıkladı:

"Haydar Şahin 'davadan döndüğü' için öldürüldü"

ANKARA (ÖZEL)

Balgat olayı sanıklarından Haydar Şahin'in "davadan döndüğü" için bizzat MHP'li komandolarca öldürüldüğü bildiriliyor. Komandolar kendilerinden uzaklaşan Haydar Şahin'i Niğde'nin Aksaray ilçesi yöresinde dağlık bir yerde beynine 14 kurşun sıkarak öldürmüştü.

Aksaray'ın Karaali nahiyesinden olduğu bildirilen Haydar Şahin'in yakınları olayla ilgili, gazetemize şunları anlattılar:

"Haydar'a Atatürk Lisesinde okurken el attılar. Önce onların etkisinde kaldı. Faşistlerin halk düşmanı yüzlerini görmeye ve onlardan uzaklaşmaya başladıkça ona yeni görevler verdiler. O da açıkça onlardan kurtulmanın yollarını arıyordu. Evlenince peşini bırakacaklarını düşünerek sevdiği bir kızı kaçırdı. Kız da onu seviyordu. Ailesiyle barıştılar ve düğün hazırlıklarına girdiler. Bu arada devrimci kitapları da okuyordu. Doğu Perinçek'in "Doğru Eylem Nedir", "Fırtınalı bir döneme girerken" kitaplarını okudu. Düğünden bir gün önce polisler Haydar'ı aramaya başladılar. Balgat olayıyla ilgili görülmüş. Ertesi gün düğünü olan Haydar, Balgat olayına bizce zorla sokuldu. Aradan bir zaman geçti. Sonra Haydar, Aksaray yakınlarında ölü olarak bulundu. Faşistler, köyde olsun, Keklik'de olsun Haydar'ı polis öldürdü dediler. Gerçekte onu "davadan döndüğü" için komandolar öldürdüler. Kafasından bir kurşun değil 14 kurşun çıktı. Kafasının içini kurşunla doldurmuşlar. Kolları, ayakları kırıktı. Bir de üzerinden araba geçirmişler. Onu hunharca bir işkenceyle katlettiler. Sonra da cenazesine sahip çıktılar. Hükümet bütün bu cinayetlerden, Kontrgerillacılardan hesap sormalıdır".

İlaçlara yüzde 5 ile 60 arasında zam geliyor

ANKARA,(ÖZEL)

Önümüzdeki günlerde ilaca yüzde 5 ile yüzde 60 arasında zam yapılacağı bildiriliyor. Edinilen bilgiye göre, Ecevit hükümetinin IMF'nin kararlarına uygun olarak devalüasyona gitmesinden sonra ilaca zammın kaçınılmaz olduğu öğrenildi. Hammaddesi dışa bağımlı olan ilaç sanayinin devalüasyondan büyük ölçüde etkilendiği bildiriliyor. Yetkili çevreler ilaca ortalama olarak yüzde 25-30 arasında zam yapılacağını belirtiyorlar. Ancak akaryakıta yapılan zammında ilaç fiyatlarının artmasına neden olduğu belirtiliyor.

Öğrenciler yurtlara başvurmuyor 7 bin 500 kapasiteli 8 yurda şimdiye kadar 1651 öğrenci başvurdu

İSTANBUL

İstanbul'da kredi ve yurtlar kurumuna bağlı, öğrenci kapasitesi 7 bin 500 olan 8 öğrenci yurduna şimdiye kadar 1057'si kız olmak üzere toplam 1651 öğrencinin başvurduğu açıklandı.

İstanbul Bölge Müdürü Nazmi Kocalar, kabul edilme işlemlerinin sürdürüldüğünü belirterek, 19 Ekim akşamına kadar başvuran öğrencilerin doldurdukları formların Ankara'ya gönderileceğini ve değerlendirmenin orada yapılacağını açıkladı. Yapılan açıklamaya göre, değerlendirme öğrencinin okumakta olduğu fakülte ya da yüksek okulun yurda yakınlığı gözönüne alınarak yapılacak.

Kontenjan grubu Senato'yu olağanüstü toplantıya çağırdı

ANKARA (AA)

Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Grubu Başkanı Zeyyad Baykara dün saat 10.00 da Senato Başkanvekili Fevzi Hakkı Esatoğlunu ziyaret ederek Cumhuriyet Senatosunu olağanüstü toplantıya çağırdı. Kontenjan grubu üyeleri adına yapılan bu çağrıya göre Senatonun 1 Kasımdaki olağan toplantısından önce toplanması istendi.

Kontenjan grubunca sunulan önergede şöyle deniliyor: "Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca seçilen üyeler grubu, ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü koşullarda Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantı halinde görev başında bulunmasının milletimiz için güven, siyasal iktidar için de çok etkin bir güç kaynağı olacağı inancındadır.

Daha sonra, Hükümetin şiddet olaylarına ilişkin olarak bilgi vermesini aldığı ve alacağı tedbirleri açıklamasını ve Senato üyelerinin görüş ve önerilerini öğrenmesini sağlamak amacıyla önerge verdiklerini belirten Baykara, TBMM de bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında, bütün siyasal partileri şiddet olaylarını değerlendirmek, ve demokratik kurullar içinde alınacak tedbirleri tespit etmek üzere işbirliğine çağıran Baykara, demokratik rejime ve milli bütünlüğe yönelmiş şiddet eylemlerinin endişe verici bir tırmanış içinde olduğunu söyledi.

Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Esatoğlu ise, Baykara'ya verdiği cevapta bir karara varmak için durumu inceleyeceğini toplantıyı gerektirecek bir hal varsa çağırmanın sözkonusu olabileceğini belirtti. Meclisin 1 Kasımda toplanacağına işaret eden Esatoğlu "biraz daha sabredilebilirdi" dedi. Cumhurbaşkanının ve Atalay'ın da göreve başlayacağını belirten Esatoğlu gerekli görürse hükümetle de görüşebileceğini sözlerine ekledi.

İnan seçim sloganını açıkladı

"AP'de mevcut kadroyla muhalefet, İnan'la iktidar"

ANKARA (AA)

AP Genel Başkan adaylarından Bitlis AP Senatörü Kamran İnan kongreye bir hafta kala, seçim sloganını "AP'de mevcut kadroyla muhalefet, İnan'la iktidar" şeklinde açıkladı. AP içinde istenilen yenilenme hareketinin hedefine ulaşacağını söyleyen İnan, genel baskan seçildiği takdirde AP öncülüğünde güçlü bir iktidar alternatifi doğacağını da öne sürdü.

Gezilerinde büyük yakınlık gördüğünü söyleyen İnan, "AP Genel Başkanı da Bitlis'li olabilir" dedi. Açıklamasına CHP'yi eleştiren sözlerle devam eden İnan şöyle dedi. "Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük devlet bunalımını geçirmektedir. CHP'nin devleti idare edemiyeceği anlaşılmıştır, Türk toplumu demokrasi yolunda ilerlemek için yeni bir lider ve yeni kadrolar istemektedir, biz bu cevabı bulabilir miyiz diye yola çıktık."

İnan, ülkenin önemli meselelerine çözüm getirebilecek güçlü bir yapıya sahip olduklarını belirtti.

Bor'da bir evde ordu malı cephane ele geçti

● Halk arasında Kontrgerillanın Niğde'de büyük olaylar tertiplediği kanısı yaygın

NİĞDE (ÖZEL)

Bundan bir süre önce Niğde'nin Bor İlçesinde ETKO çetesine bağlı bir Ülkü Ocaklının evinde çok miktarda ordu malı cephane ele geçtiği haber alındı. Bulunan cephanelerle Kontrgerilla tipi bir eylem hazırlandığı sanılıyor.

Yaz ortasında ETKO çetesinden olduğu belirtilen bir Ülkü Ocaklının evinde cephane sakladığı fakat polisin ihbarları dikkate almayarak evi basmadığı söylentileri ilçede yayıldı. Polisin taraf tuttuğu ve bir faşist ülkücüyü korumduğu söylentilerine karşı çıkan yurtsever bazı polislerin insiyatifi ele alması sonucunda cephaneliğin bulunduğu ev sarıldı ülkücü faşist yakalandı ve bol miktarda ordu malı cephane ele geçti? Ne var ki, ordu malı cephaneyle suç üstünde ele geçen sanık 15 gün sonra salıverildi? Sanığın Niğdeli olan MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu'nun Niğde Adliyesi ve Emniyet Örgütü üzerindeki etkisi sayesinde serbest bırakıldığı söylentileri halk arasında yayıldı. Yayılan bir başka söylenti de cephaneliğin Kontrgerillanın amacına uygun eylemlerde kullanılacağı oldu. Daha önce Niğde Cezaevine 11 fünye sokma teşebbüsü ve "71'den kalan gençlere bir şey olursa Türkiye'de olayları kimsenin durduramayacağı" şeklinde basına yansıtılan haberlere, halk arasında, Kontrgerillanın Niğde'de, merkezi cezaevi olmak üzere, bir dizi şiddet olayı planladığının işaretleri olarak bakılıyor.

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler bugün Tunus'a gidiyor

ANKARA(ÖZEL)

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler başkanlığındaki bir Türk ticaret heyeti Türkiye - Tunus Karma Ticaret Komisyonu 6. Dönem toplantısına katılmak üzere bugün Tunus'a gidiyor. Tunus Ticaret Bakanı Selahaddin Mübarek'in resmi konuğu olarak Tunus'a giden ticaret heyeti Ticaret Bakanlığı Anlaşmalar Genel Müdürü Erdoğan Gucuroğlu, İhracaat Genel Müdürlüğü Raportörü A. Salih Çetinsoy, Merkez Bankası Müdür Yardımcısı Mehmet Ali Atakan, Azot Sanayii Genel Müdürü Yücel Özden ve Gübre Fabrikaları Genel Müdürü Kemal Akkaya bulunuyor.

Türkiye ile Tunus arasındaki ticaret hacminin artırılmasını amaçlayan karma ekonomik komisyon toplantılarında, Türkiye'nin Tunus'a satacağı ve Tunus'dan alınacak mallar hakkında resmi görüşmeler yapılacak.

1978 yılının ilk yedi aylık döneminde Tunus'la olan dış ticaret dengesi 9 milyon 247 bin dolarlık bir farkla lehimize fazla veriyor.

Tunus'un Türkiye'den almak istediği malların başında buğday geliyor. Bundan bir süre önce Toprak Mahsülleri Ofisine buğday almak için başvuran Tunus'a, Rusya ile uzun dönemli ticaret anlaşması imzalanması ileri sürülerek buğday verilmemişti. Tunus'taki toplantılar sırasında Tunus'un Türkiye'den buğday alma isteğini tekrarlayacağı bildiriliyor.

Atina Ticaret ve Sanayi Odalarından oluşan bir heyet Kasımda Çin'e gidiyor

ANKARA (ÖZEL)

Atina Ticaret ve Sanayi Odalarından oluşan bir heyet Kasım ayı içinde Çin'e gidiyor. Heyet, Çin Halk Cumhuriyeti'nde bulunduğu süre içinde Şanghay ve Pekin'i ziyaret edecek, yerel yetkililerle görüşmeler yapacak. Heyet ticaret hacminin artırılması ve işbirliği alanlarının genişletilmesi konusunda da Çin'deki yetkililerle temaslarda bulunacak.

Yunanistan Ticaret heyeti Kanton'da yapılacak Uluslararası Ticaret Fuarının açılışına katılarak Çin Halk Cumhuriyeti'nin sanayi mallarını inceleyecek. Konuk heyet daha sonra Hong Kong'a geçerek burada da ticari görüşmeler yaptıktan sonra Yunanistan'a dönecek.

Yurt-Kur Genel Kurulu bugün toplanıyor

ANKARA (AA)

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu 35. Olağan Genel Kurulu Bugün yapılıyor

Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'un açış konuşmasıyla çalışmalarına başlayacak olan YURT-KUR Genel Kurulunda "Kurumun bazı yönetmeliklerinde yapılması düşünülen değişiklikler" görüşülecek.

Cevaplar, yeni sorular

"ESRARENGİZ YÜZBAŞI" Mehmet Ali Çeviker Dosyası 2

Cevaplar

Mehmet Ali Çeviker'in, bütün suçlamalara rağmen "Yüzbaşı" olarak yaşantısını sürdürmesi hakkında Ankara Emniyet 2. Şube Müdürü Uğur Emir Musaoğulları, yukarda sözü edilen yazısında şunları söylemektedir:

"Yüzbaşı M. Ali Çeviker'in üzerinde elde edilen 026776 ve 022742 numaralı kimlik kartları Ankara Merkez Komutanlığına teslim edilmiştir.

"Ordudan atıldığı halde kasıtlı olarak kendisine bu hususta tebligat yapılmadığını ileri sürerek resmi üniforma ile gittiği bütün illerde kimlik kartını gösterip Orduevlerinde kalan ve Orduevinde kaldığı için de arkadaş olduğu kişilere güvence vererek ordu mensuplarına tanınan kimlik ve üniformadan bilhassa istifade ederek tahkikat evrakında evsafları yazılı patlayıcı maddeleri planlı olarak pazarlama yapmak için numunelerle birlikte yakalanan Mehmet Ali Çeviker... "

Yine sorular

Mehmet Ali Çeviker, yukarda numaraları verilen askeri kimlikleri nasıl elde etmiştir? Ordudan terkedilen bir kimsenin hem de iki adet askeri kimlik sahibi olması kolay bir şey midir?

"Ordudan atıldığı halde kısıtlı olarak kendisine bu hususta tebligat yapılmadığını " söyleyerek Mehmet Ali Çeviker ordu içinde kimi veya hangi mercii kendisinin iş ortağı gibi göstermeye çalışmaktadır? Orduevlerinde kalarak temas ettiği kimselere güvence vermesini isteyen birileri mi vardır?

2. Şube Müdürü "Patlayıcı maddeleri planlı olarak pazarlama yapmak için numunelerle birlikte" dolaştığını belirtirken tahkikatın ne yönde geliştirilmesi gerektiği hakkında bir imada bulunmuştur. Tahkikat bu yönde geliştirilmiş midir?

NİÇİN ASKERİ MAHKEME DEĞİL

Mehmet Ali Çeviker, Maraş'taki arkaraşlarının kendisin ele vermesinden sonra Ankara'da yakalanmış ve poliste, savcılıkta, Sulh Ceza Mahkemesinde ve Ağır Ceza mahkemesinde çeşitli ifadeler vermiştir. Mehmet Ali Çeviker'in ifadeleri gerçekten çok çeşitlidir. kendisi bunu poliste işkence altında ifade verdiği, savcılıkta polis ifadesini terarlaması için tazyik gördüğü, Savcılık ifadesini Sulh Ceza mehkemesinde aynen söylemesi için kendisine baskı yapıldığı, şeklinde açıklamaya çalışmaktadır. Polisin Mehmet Ali Çeviker'e işkence yapması için hiç bir neden ve olanak yoktur. Çünkü Mehmet Ali Çeviker'in yakalandığı tarihte askeri suç işleyenler polis tarafından doğrudan doğruya askeri savcılığa sevkedilmektedir. O tarihte askeri suç işleyen sivil kişilerin askeri mahkemelerde yargılanmasını önleyen Anayasa Mahkemesi kararı henüz çıkmamıştır. İşlenen suç askeri bir suçtur. Ordu malı patlayıcı maddeler, ordunun bir mensubu olma hakkını yitirdiği halde, kendini hâlâ ordu mensubu gibi gösteren bir şahıs tarafından askeri depolardan çıkarılıp, satışa arzedilmiştir. Mehmet Ali Çeviker'in niçin askeri savcılığa sevkedilmediğini anlamak, bu bakımdan güçtür. Sorumluluğu kendisine ait olmayan bir sanığa polisin işkence yapması ise inanılacak bir şey değildir. Şayet patlayıcıların gerçekten ordu malı olup olmadığı konusunda bir kuşku vardı da, o mu araştırılıyordu diye düşünülse, bunun cevabını da Kahramanmaraş 2. Sulh Ceza Mahkemesi bilirkişiye müracaat ederek sağlamıştır.

Bilirkişi raporu

Kahramanmaraş 2. Sulh Ceza Mahkemesinin 1978/44 matf. işaretli hakim Kâzım Demirus 11144 ve katip Mehmet Topar tarafından imzalanan yazısı şöyle:

"9/2/978 tarihinde Ökkeş Çokuçkun'un evinde yapılan aramada elde edilen patlayıcı madde ve teferruatı üzerinde 2. nci Kolordudan elde edilen bilirkişi Enver Acar tarafından tetkikat yapılması için C. Savcılığının 15/2/1978 tarih ve 978/329 sayılı yazıları ile gerekli bilirkişi incelemesi yapıldıktan sonra patlayıcı madde ve teferruatı hakkında müsadere kararı verilmesi talep edilmekle bilirkişi huzura alınıp hüviyet tesbitine başlandı.

Bilirkişi Enver Acar, Mecit Oğlu, 1944 doğumlu, Bursa İlinden olup halen Toprakkale 969 ncu Mühimmat Bölüğünde İmha Uzmanı. Bilirkişiliğe engel hali yok. Yapacağı iş anlatıldı, yemini yaptırıldı, bilgi soruldu:

Bana gösterdiğiniz kapsül ve saniyeli fitil denen maddeler ordu levazımatı arasında bulunmaz bunlar taş ocaklarında infilak için kullanılan kapsül ve fitillerdir.

TNT tahrip kalıbı (bir librelik) bunlar Amerikan yapısı tahrip kalıbıdır. Ancak orduda vardır. Ordu malıdır. Bunun dışında sivillerde bu tahrip kalıbı yoktur. Ve olamaz. Benim bu konuda söyleyeceğim bundan ibarettir.

Bilirkişiden soruldu: Sözünü ettiğim tahrip kalıbı Amerikan yapısı olarak Türk Ordusuna verilmiş tahrip kalıbıdır. Bunlar hatırladığıma göre 1950 yılları arasında gelmişti. Ordu depolarında muhafaza ediliyor. Uzun zaman içersinde dahi bozulmazlar, patlama gücünü muhafaza ederler, dedi.

Beyanı okundu imzası alındı. İncelemesi yapılan tahrip kalıbı fitil ve kapsüllerin müsadere edilmesine ve evrakın gereği için C. Savcılığına iadesine karar verilerek işbu tutanak ile birlikte imza edildi. 15. 2. 1978

Esrarengiz yüzbaşı kendini anlatıyor

Ankara da yakalanmasından sonra Mehmet Ali Çeviker Emniyet'te Komiser Muavini Dürüst Oktay'ın 18. Şubat 1978 günü aldığı ifadesinde kendisi hakkında aşağıdaki ifadeyi verdi:

"Ben 1966 yılında Kara Harp okulundan mezun oldum. Her iki Kıbrıs harekatına Paraşüt Tugay Personeli olarak üstteğmen rütbesi ile Bölük Komutanı olarak katıldım. Çeşitli suçlardan (oto hırsızlığı, zimmet) beş buçuk ay kadar Kartal Maltepe ve Sivas Askeri Cezaevlerinde kaldım. Bir seneden beri açıktayım, Boşta dolaşmaktayım. 16. 2. 78 günü saat 12.00 sıralarında arkadaşım Suha Öztürk Aksular'ın evinde yatarken sivil kıyafetli polisler geldiler beni yakaladılar. Kendileri ifadelerinde bir suçtan dolayı aranmaktasın dediler. Evde yapılan aramada bana ait iki fünye, bir dinamit lokumu (askeri TNT tahrip malzemesi) bulundu. Daha sonra Emniyet Müdürlüğü 2. Şube 1. Kısma getirildim. Ben yakalanmam sırasında evde Eflatun Yılmaz bulunmaktaydı.

"Emniyet Müdürlüğü 2. Şubede siyah bir çanta içinde askeri tahrip kalıbı bulunduğunu, Mamak'taki evimde kömürlükte olduğunu söyledim."

Mehmet Ali Çeviker olay hakkında ise şunları anlatıyordu: Bir rastlantı sonucu gittiği kuyumcu Gabriyel'in dükkanında Ökkeş Çokuçkun ile tanışmıştı. Hemen kaynaşıp beraber yemek yiyip içki içmişlerdi. Ökkeş kendisine, 'Yüzbaşım, sana itimat edebilirmiyim?' diye sorduktan sonra ellerinde çok miktarda patlayıcı madde bulunduğunu, bunun pazarlamasını yapıp yapamıyacağını surmuştu. İfade şöyle devam ediyor:

"Ben de bunların ne biçim bir işle çalıştıklarını ne yaptıklarını anlamak için konuya daha çok girdim. Esrarengiz Yüzbaşı ifadesinin son bölümünde patlayıcı satışını geçim derdinden kabul ettiğini söyleyecektir. Bu adamların, yani Gabriyel ve Ökkeş ve yukarda isimleri geçen şahısların yurt çapında patlayıcı madde sattıklarını ve benim de ordudan ayrıldığım için, daha doğrusu açıkta bulunduğum için rahatlıkla bu patlayıcı maddeleri sattırabilme düşüncesi ile durumu açıkladılar. Neticede ben ellerindeki patlayıcı maddeyi satabileceğimi söyleyerek miktarını ve depolarını öğrenmeye çalıştım. Gabriyel ve Ökkeş bana çok miktarda ellerinde malzeme bulunduğunu ve bu malzemelerin Gedikpaşa semtinde Ermeni Kilisesi yanında üç katlı ahşap eski bir Ermeni evinde, daha doğrusu bu evin bodrum katında deponun olduğunu açıkça söyledilir. (...)

Evin alt katına gittik, içeri girdik. Bodrum olduğu için karanlıkta seçebildiğim kadar tahminime göre 10 sandık kadar patlayıcı madde gördüm. Daha doğrusu bu sandıklar kapalı olduğu için içindeki malın çeşidini göremedim. Sorduğumda 'TNT tipi tahrip kalıpları yeter ki sen sat piyasasını bul, kamyon da temin ederiz' dediler. 'Peki, esas depo nerde?' diye sorduğumda Amerikalılardan daha doğrusu Amerikalı erlere toz esrar verdiklerini, karşılığında bu malları aldıklarını söylediler. Oradan çıktık, birbirimizden ayrıldık. Ertesi gün Ankara'da Mamak'ta evimde yakanan siyah çanta ve içindeki patlayıcı maddeleri bana Ökkeş numune olarak satmam için patlayıcı maddeleri getirdi".

Mehmet Ali Çeviker, patlayıcı kaçakçılığı yapanları ele vermek amacıyla onlarla birlikmiş gibi davrandığını söylediği, deponun yerini ve "İstanbul'u havaya uçuracak kadar" tahrip kalıbını gördüğü halde, bundan hiç bir resmi makama bahsetmemiştir. Numuneleri kabul ederek satışa hazırlanmasına açıklık getirecek hiç bir beyanda bulunmadığı ifadesinde, "uzun yıllar şerefli Türk Ordusunda görev yaptım," gibi sözler sarfederek, ifadesini alan komiser muavinini etki altına almaya çalışmıştır.

Mehmet Ali Çeviker'in 22 Şubat 1978 günü mahkeme önünde verdiği ifadesinden:

"Ben piyade sınıfı olarak paraşütçü komando kursu gördüm ve yüzbaşı rütbesiyle en son Sivas 5. Zırhlı Er Eğitim Tugayında görevli idim. Burada zimmet suçundan dolayı tutuklandım. Bilahere tahliye oldum ve açığa alındım. Duruşmama gidip geliyordum. O arada 22. 2. 1977'de açıkta bulunduğum sırada sivil bir hırsızlık suçundan dolayı daha evvel tutuklanmıştır Bu tarihte tahliye oldum."

Tahrip kalıpları ve diğer ordu malı patlayıcılarla ilişkisinin ilk kez 1978 Ocak ayında tesadüfen tanıştığı Ökkeş ve arkadaşları ile başladığını iler süren Mehmet Ali Çeviker'in dava dosyasında bunu yalanlayan bir "Fezleke" var. Çeviker bir yıl önce de arama yapılan evinde bol miktarda ordu malı patlayıcı ve askeri eşya bulundurmaktan sanıktır. Mamak Karakolu Amiri Başkomiser Hasan Özkan'ın imzasıyla düzenlenen bu fezlekede Esrarengiz Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker'in ve onun suçuna ortak olan babası Ali Rıza Çeviker'in TCK'nun 189 ve 264. maddelerini ihlal ettikleri Savcılığa bildiriliyor.

"Fezleke	
"Ceraim No.	: C/99
"Suçun Nevi	T.C. Kanununun 189 ile 264 maddelerine aykırı olarak patlayıcı madde bulundurmak.
"Suç yeri	: Mamak, Harmanyolu Mahallesi 520 Nolu ev.
"Suç tarihi	: 12/3/1977 günü saat 12.00 sıraları
"Subut delili	: Elde edilen 6 adet tahrip kalıbı, Listedeki askeri eşya
"Sanık	: Mehmet Ali Çeviker(...) İstanbul Askeri Cezaevinden firar eden sabıkalı (FİRAR)
"Sanık	: Ali Rıza Çeviker

Olayın izahı

"İstanbul Askeri Cezaevinde bir suçtan dolayı hapis yatmakta iken firar eden sanık Mehmet Ali Çeviker saklandığı yukardaki adresten arandığı sırada suç aleti bulunar patlayıcı maddelerin çıkması üzerine yapılan tahkikatta,

"Davacı Kamu Hakkı:

"Sanık Mehmet Ali Çeviker'in Askeri Cezaevinden firar

"Sanık Ali Rıza Çeviker'in ifadesinde:

"12. 3. 1977 günü saat 12.00 sıralarında oğlu bulunan sanık Mehmet Ali Çeviker'in Askeri Cezaevinden firar ettiği, evinin eşyalarını da kendi evine ait odalardan bazı kısımlara koyduğunu ve oğlunun firar ettiği haberini de evinin yetkililer tarafından arama esanasında haberdar olduğunu, arama sırasında suç aleti bulunan 6 adet Tahrip kalıbı ve fitili, bazı asekeri eşyalar bulunup zabt edildiğinin polisler tarafından ifadesinin alınması sırasında haberda olduğunu, suç leti tahrip kalıplarının oğlunun eşyaları arasında bulunduğunu ifadesinde beyan etmiştir.

"Şahit ve deliller : Elde edilen 6 adet Tahrip kalıbı ile 4,5 metre fitili ve listedeki askeri eşyalar.

"NETİCE : İstanbul Askeri Kartal Cezaevinden işlediği bir suçtan dolayı cezasını çekmekte iken firar edip (...) oğluna ait eşyaları kendisi tarafından muhafaza ettiğini ve bazı askeri eşyaların da Ali Rıza Çeviker'in evinde bulunduğu kanaatına varılmakla her iki sanığın bu suçtan dolayı kusurlu olduğu kanaatına varılmakla evrakın bir kere de C. Savcılığında incelenmek üzere Fezlekeye bağlanarak gönderildiğini arzederim. 16 3. 1977"

Yarın: Esrarengizlik nereden geliyor?

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

8 milyonun hesabı

Doğan Yurdakul

Daha önceki bir yazımızda da değindiğimiz gibi, MİT, Aydınlık'ın yayınına karşı haftalık Yankı dergisi aracılığıyla bir savunma yaptı. Bu savunmada somut suçlamalardan hiçbirine cevap vermedi ve bütün olayları geçiştirmeye uğraştı. Somut olay olarak bir tek Nejdet Küçüktaşkıner'e verilen 8 milyon liranın hesabını vermeye çalıştı. Ama bunu da yüzüne gözüne bulaştırarak iyice zor duruma düştü.

Yankı soruyor, adı açıklanmayan bir "yetkili" cevap veriyor:

"SORU– MİT'in 1 Mayıs 1977 İstanbul olaylarını yaratmak için bir mensubuna 8 milyon liradan fazla bir para verdiği ileri sürüldü. Bunu belirten bir Emekli Sandığı belgesi yayınlandı. Bu ağır iddiayı kimse cevaplamadı?"

"CEVAP– Personel kanununda yapılan bir değişiklikle ilgili olarak 1972-1975 yılları arasındaki bir devrede MİT personeli belirli bir kesintiyi Emekli Sandığına yatırmamıştır. 8 milyon lira personelin bu kesintileriyle ilgili paradır. Nejat Küçüktaşkıner isimli MİT mensubuna personel adına Emekli Sandığına yatırılması için teslim edilmiştir."

MİT'in açıklamasına bakılırsa, 8 milyon 49 bin lira Nejdet Küçüktaşkıner'e verilmiş ve "götür şunu Emekli Sandığına yatır" denilmiş. Sanki "git şurdan bize bir simit al" der gibi.

Ama bu izahatın ipe sapa gelen hiçbir tarafı yok. Bir kere Nejdet Küçüktaşkıner bu olaydan çok önce MİT'den istifa ederek ayrılmış bir kişi. MİT'le bir ilişkisi olmaması gereken bir kişiye 8 milyon 49 bin lira nasıl teslim ediliyor? MİT, sokaktan geçen herhangi birini çevirip, eline milyonlarca lira vererek, "götür şu parayı Emekli Sandığına yatır" diyebilir mi?

İkincisi, Emekli Sandığı bu 8 milyon liranın hesabını verememiştir. 8 milyon liranın belgesinin Aydınlık'ta yayınlanmasıyla birlikte Emekli Sandığının içi karışmış, "biz böyle bir şaibe altında kalamayız" diyen yetkililer, ilgili servisin memurlarını bu işi aydınlatmak için seferber etmişlerdir. Emekli Sandığına yatırılmış olan bir paranın, veya bir kimseye tahakkuk ettirilmiş bir paranın hesabını bulmak, öyle bütün memurları seferber edecek cinsten zor bir iş değildir. Nihayet ilgili memurun en fazla on dakikasını alacak bir iştir. Çünkü böyle bir hesap varsa, bunun arşivde, el altında ve hazır bulunması gerekir. Ama değil on dakika, belgenin yayınlanmasının üstünden aylar geçmiş, paranın hesabı çıkarılamamıştır. Bizimle görüşmekten önceleri titizlikle kaçınan Emekli Sandığı Genel Müdürü, sonunda muhabirimize "bizim böyle karanlık işlerle ilgimiz yoktur" demesine rağmen, açık seçik bir izahat verememiştir.

Yani, MİT'in "Nejdet Küçüktaşkıner'e vererek Emekli Sandığına yolladık" dediği 8 milyon liranın hesabı ortada yoktur. Bundan çıkacak iki sonuç vardır: Ya Küçüktaşkıner bu parayı alıp sokağa çıkınca cebine atmıştır, ya da bu para Küçüktaşkıner'e gizli bir işte kullanılması için verilmiş, sonradan üzerine başka bir kılıf giydirilmeye çalışılmıştır. MİT'in Yankı'ya verdiği cevabın bundan başka anlamı yoktur.

Ayrıca, bizim yayınladığımız belgede, Nejdet Küçüktaşkıner hakkında "fiili hizmet zammı" gerçekleştirilmesi istenmektedir. Bizim öğrendiğimize göre, fiili hizmet zammı nakden yapılacak bir ödeme değildir. Bir memurun emeklilik işlemleriyle ilgili bir muameleyi ifade etmektedir. Oysa MİT'in Yankı'daki itirafında 8 milyon 49 bin liranın Küçüktaşkıner'e nakden verildiği ve MİT mensuplarının "emeklilik kesintileri" olduğu söylenmektedir.

"Fiili hizmet zammı", "emekli kesintisi", vb. bunların hepsi işin kılıfıdır. İleride hesap sorulacak olursa paçayı kurtarmak için hazırlanmış kılıflar. Ve bunlar işi karıştırıp arap saçına döndürmek, kimsenin anlayamayacağı bir şekle sokmak için kullanılmaktadır.

İşin bizi ve kamuoyunu ilgilendiren tarafı, bu paranın ne olduğu ve ne için kullanıldığıdır. Zırva tevil götürmez. Gizlilik falan da bu işe kılıf olmaz, çünkü Emekli Sandığı gizli değil, açık bir kuruluştur.

Bu meselenin karanlıkta kalması bilinçli olarak istenmiyorsa, yapılacak bir tek iş vardır: "İşte 8 milyon 49 bin lira Emekli Sandığının şu hesabındadır. Bu hesaptan şu kadar para şu kişilere tahakkuk ettirilmiştir, bakiyesi de şu kadardır ve hesapta durmaktadır" denir. Bundan başka bir açıklama hiç kimseyi ve hiçbir mahkemeyi ikna edemez.

Günaydın Milliyet Politika Yeni Asya Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

BASINDAN SEÇMELER

Yaprak Zihnioğlu

"Kontrgerilla devletin namusudur ve korunmalıdır"

Tercüman'da yazan Mukbil Özyörük 13 Ekim 1978 tarihli yazısında Kontrgerillanın açık savunuculuğunu yapıyor. Bu uğurda gazetemizin yayınına da kara çalmaya çalışan Özyörük MİT ve Kontrgerillanın "ülkenin ve milletin savunmasında devletin elindeki 'son kozlar' " olduğunu ve "namehrem" olduğunu öne sürüyor. "Yasak Bölgeler" başlığını taşıyan yazı daha sonra şöyle devam ediyor:

'Evet, 'namahrem'dirler. Görevleriyle, kuruluşlarıyla, insanlarıyla namahremdirler. İnsanların olduğu gibi devletlerin de bu 'örtülü yerleri' onların ırzı, namusu ve hürriyet kaynağıdır. Yani 'berhayat' ol manın ve istikbali doğurmanın, yaratmanın ve yaşatmanın sırrıdır. O noktaların örtüleri indirilemez, o noktalar teşhir edilemez, kurcalanamaz.

"Neymiş kontr-gerilla? Bir cinayet ve işkence şebekesiymiş... Yalan!.. Bunu ancak, emperyalist olmayan ve vatan savunmaktan başka görevi bulunmayan bütün ordular dahi birer 'adam öldürme makinesi' sayan komünist teori öne sürer.

"Susuyorlarsa, bilelim ki, kendileri için susmuyorlar. Devletin ve memleketin yüksek menfaatleri için, bunu da sineye çekiyorlar. BİZLER İÇİN susuyorlar. Yoksa susmasınlar, karşı-saldırıya mı geçsinler?"

MHP Milletvekili Özbaş: "Perinçek Maraş'ta köylülerle ağaların arasına nifak tohumu saçtı"

Ortadoğu gazetesinin 9 Ekim 1978 günkü sayısında MHP Kahramanmaraş Milletvekili Yusuf Özbaş'la "kahramanmaraş'ta meydana gelen olaylar ve ETKO" ile ilgili bir röportaj yayınlandı. Oğlu da Maraş'taki bombalamalara ve diğer faşist eylemlere karışan ve tutuklu olarak yargılanan MHP milletvekili Özbaş röportajında gazetemizden ve TİKP Başkanı Doğu Perinçek'ten söz ediyor ve şöyle diyor:

"Doğu Perincek Kahraman Maraş'ın Köprüağzı - Demircili köyünden bir kısım topraksız vatandaşın daveti üzerine Maraş'a gelmiş ve orada bir miting yapmışlardır. Orada da köyün toprak sahibi ağalarıyla köylü arasında bir nifak tohumu atılmıştır. Kaldı ki Ora ahalisinin bir kısmı kendilerini değişik partilerden göstermek suretiyle menfat ummaktadırlar. Orda da aslında toprak sahibi olsun - olmasın bütün köylünün Doğu Perinçek parelelinde herhangi bir inancı yoktur. Yalnız Doğu Perinçek'ten bir kısım açıkgözler yararlanmakta kendilerini bir kuvvet olarak göstermekte ve Perinçek'e hayali bilgiler verip aradan nemalanmaktadır. Bütün mevzu bu."

HAFTANIN FİLMLERİ

Aytmatov'un bireyci dünyası...

Nezih Coş

BEYAZ GEMİ

Yönetmen: Bolotbek Şamşiev/ Senaryo: Cengiz Aytmatov'un aynı adlı uzun öyküsünden Aytmatov ve Şamşiev/ Oynayanlar: Nurgazi Sidigaliev, Orozbek Kutmanaliev, Sovyet Filmi (1976) SARAY'da.

Sovyet Sineması, bazı eleştirmenlerin "buz çözümü" diye adlandırdıkları Kruşçev dönemi filmleriyle birlikte, topluma da insana da yeni bir gözle bakar olmuştur. Bu son 20 yıllık dönemde tüm Sovyet sanatı gibi sinemasında da kolaylıkla gözlenebilecek olan başlıca değişim, sosyalist gerçekçi sanat anlayışından burjuva sanatına dönüştür.

Bu dönem filmlerinde insanı sınıfsal konumundan kopartan ve kişisel dünyası, iradesi, ruhsal bunalımları ile ele alan, "evrensel insan"ın sorunları peşinde koşan bir anlayış çokça görülür. Sınıflarüstü bir insanseverlik (burjuva hümanizması) başlıca bakış açısıdır. Kruşçev-Brejnev dönemi Sovyet filmlerinin en genel niteliği budur. Örneğin bu dönemde sosyalist gerçekçi sanatın ustası Gorki'den uyarlamalar son bulur, gerici Dostoyevski'den uyarlamalar hızla çoğalır.

Bu hafta "Beyaz Gemi" adlı uzun öyküsünün sinema uyarlamasını izlediğimiz Kırgız yazarı Cengiz Aytmatov'un, son dönem Sovyet sinemasının vazgeçilmez konu kaynaklarından biri haline gelmesi son derece doğaldır. Çünkü Aytmatov, savaş sonrası kuşağın devrim düşmanı yazarlarının başında gelir. Stalin'e şiddetle karşı çıkan Aytmatov'un eserlerinde sosyalizme sahip çıkıldığını görmek çok zordur. Yazar eserlerinde sosyalizmi bir toplum sistemi ve yaşama biçimi olarak benimsemediği gibi ideolojik olarak da onun karşısındadır. Çoğu yapıtında sosyalist bir ülkede feodal toplumun değerleriyle yaşayan insanları ele alır, bunların kişisel sorunlarını, bunalımlarını işler. Örneğin, Aytmatov'un eserlerinden uyarlanan ve ülkemizde de gösterilen "Cemile" ve "Kopar Zincirlerini Gülsarı" (1969) adlı filmlerde, 1943 ve 1950 yılları anlatılmakta ve feodal dönemin düşünce ve geleneklerinden kopamayan insanların sosyalist toplum düzenine karşı çıkışları, bireysel mutluluğu arayışları gösterilmekteydi.

"Beyaz Gemi" de de aynı çizginin sürdüğünü görüyoruz. Aytmatov'dan serbest bir uyarlama niteliğindeki film, karşımıza hangi yıllarda ve nerede geçtiği belirsiz bir öykü çıkarıyor. Aslında yazarın yapıtında da bu belirsizlik önemsenmiş değil. Yalnızca öykünün bir yerinde "uzaya uçulan" günlerde yaşandığı belirtiliyor.

7 yaşındaki bir çocuğun dünyasını tanıyoruz filmde. Kurgazi, dağlarda dedesi, üvey ninesi, teyzesi ve eniştesinden oluşan çatışmalı bir aile ortamında yaşıyor. Ailenin geçimi orman korucusu enişte Urazkul'un elinde. Despot bir kişi olan Urazkul, çocuk yapamayışı nedeniyle karısını sürekli dövüyor. Kayınpederi Mümin'i en ağır işlerde çalıştırıp hırsını ondan çıkarıyor. Üvey nine de kocasıyla pek geçinemeyen, sürekli onu suçlayan, aksi, ters bir kadın. Küçük Kurgazi, en çok dedesini seviyor, onunla anlaşıyor. Komşuları Seyit Ahmet'in genç karısı Gülcemal ve tanıştığı kamyon şoförü Kulubey onun öteki dostları. Ormanda çeşitli isimlerle çağırdığı kayalar ve dedesinin ona aldığı okul çantası da Kurgazi'nin günlük yaşantısında önemli yeri olan, dünyasını bütünleyen diğer unsurlar.

Küçük kahraman, annesinin ne olduğunu bilmiyor. Gemide çalıştığını duyduğu babasını ise çevredeki gölde yüzen beyaz gemide sanıyor. Böylece "beyaz gemi" Kurgazi'nin en güzel özlemlerini, yoksun olduğu mutlu yaşantıyı, aile sevgisini simgeliyor.

B. Şamşiev'in yönettiği film, küçük kahramanın dünyasını oldukça düzgün bir sinema diliyle görüntülüyor. Ama "Beyaz Gemi" seyirciye içerik yönünden ne veriyor? Bizce hemen hemen hiç bir şey. Belli bir toplumun belli bir dönemdeki gerçekliğinden kopuk olan Aytmatov'un kahramanları dar çevrelerinde birbirlerini yiyorlar. Yazar bu insanları "iyiler" ve "kötüler" diye ikiye ayırmakla yetiniyor. Küçük Kurgazi, dedesi ve talihsiz teyzesi "iyiler" safında, Urazkul ve üvey nine "kötüler" safında yer alıyor. Görüldüğü gibi Aytmatov iyilik ve kötülük gibi kavramları sınıfsal bir gözle ele almıyor, iradi bir olgu olarak değerlendiriyor. Filmde iyilerin dayandığı inanç sistemi bütünüyle geri dinsel inanışlar olarak beliriyor. Mümin Dede, kendilerinin Geyik Ana soyundan geldiklerine inanıyor ve geyiği kutsal görüyor. Küçük Kurgazi de dedesinin bu inançlarını benimseyerek büyüyor ve dünyayı bu gözle değerlendiriyor. Filmin sonunda enişte Urazkul, kutsal sayılan üç geyiği müşterileri için vurup yemek ziyafeti verince, isyan eden Kurgazi için yapılacak tek şey kalıyor: Göle atlayıp balık olmak ve "beyaz gemi"ye ulaşmaya çalışmak (intihar).

Aytmatov, öyküsü hakkında şöyle konuşuyor: "Efsaneye göre bizler, zulümden nefret etmeye çağrılıyoruz. İyiliğe kötülükle değil, iyilikle karşılık vermemiz isteniyor: Bizi çevreleyen dünyaya ve kendi vicdanımıza karşı sorumlu olduğumuz hatırlatılıyor. Efsaneler, masallar halka ahlak eğitimi verir bir yerde".

Aytmatov "Beyaz Gemi" ile sınıflarüstü bir kötülüğe, sınıflarüstü bir iyilik anlayışıyla karşı çıkıyor, dünyaya ve insana idealist bir bakış açısı içinde bulunuyor. İdeolojik temeli bu olan filmin somut toplumsal sorunları değil de, küçük bir çocuğun hayallerini, özlemlerini ve etkisinde kaldığı dinsel efsaneleri görüntülemesi doğal değil mi? Böylesi konulara batının kapitalist ülkelerinde de sık sık para yatırıldığını görmemek mümkün mü?

Sinemamız üzerine iki kaynak kitap

Ülkemizde telif sinema kitaplarının azlığı ve bu yöndeki çalışmaların sınırlılığı bilinen bir olgudur. Bu durum, Türkiye'deki sinema seyircisinin dünya sinemasındaki gelişmelerden uzakta kalmasının, sinema alanında sürekli canlı bir ortamın oluşmamasının, sinema kültürünün düşüklüğünün ve sinema yazarlığının da bir meslek ya da ciddi bir uğraş olarak yerleşmiş bulunmamasının bir sonucudur.

Ülkemizde sinema yazarlığı sürekli bir yan uğraş, bir "hobi" olarak kalmış, yayınlanan bellibaşlı sinema kitapları da bu amatör uğraşların ürünleri olmuştur. Sinemamız üzerine yazılabilmiş telif kitapların sayısı parmakla sayılabilecek kadar azdır. Bizde sinema kitabı, özel ilgililerin dışında geniş seyirci kitlelerini pek ilgilendirmemektedir. Sinema kültürü, sinemamızın ya da emperyalist ülke sinemalarının "starları" ile şartlanan seyirci, sinema ve özellikle yerli sinema üzerinde ciddi incelemelere genellikle dudak bükmektedir.

İşin ilginç yanı, Sinematek, Devlet Film Arşivi, sinema kulüpleri gibi sanat kurumlarının da sinemayı, dergisiyle kitabıyla izleyecek bir sinemasever kitlesi yaratmamış olması, ayrıca sinema kitapları yayınlama gibi eksikliği hissedilen konulara el atmamalarıdır. Sinema piyasası içindeki mesleki örgütlerin dahi sinema yayını konusundaki ilgisizlikleri hayret verici durumdadır.

Bütün bunların sonucu olarak bugün, önce sinema üzerine telif bir kitap çalışmasının ticari olarak yayınlanabilmesi, sonra da kitap fiyatları göz önünde tutulursa, kendini kurtaracak sayıda alıcı bulması çok zor bir iştir. Sinema üzerine son yıllarda yayınlanabilen başlıca telif kitapların üniversite yayınları ve doktora tezleri biçiminde karşımıza çıkması da bu durumun bir göstergesidir.

Burada iki sinema yazarımızın, kişisel çabalarıyla kitap haline getirebildikleri iki yeni çalışmadan söz etmek istiyoruz. Bunlardan biri yıllardır, kişisel çabasıyla, Yeşilçam yapımlarının dökümünü çıkarmasıyla tanınan Agah Özgüç'ün "Türk Filmleri Sözlüğü, 1973-77", diğeri de Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Bölümü Başkanı, Prof. Dr. Alim Şerif Onaran'ın profesörlük tezi olarak hazırladığı "Lütfi Ömer Akad'ın Sineması" (Fakülte Yayınları, İzmir 1977) adlı çalışma.

"TÜRK FİLMLERİ SÖZLÜĞÜ, 1973-77"

Agah Özgüç'ün yeni kitabı, sinemamızın son beş yıl içindeki durumunu, ürünlerini ayrıntılarıyla gözler önüne seriyor. Kitap, Özgüç'ün 1973 yılında yayımladığı "Türk Filmleri Sözlüğü, 1914-1972" adlı çalışmanın bir devamı niteliğinde. Esas olarak da her yıl çevrilen tüm yerli filmlerin teknik kadrolarıyla alfabetik olarak sıralanmasından oluşuyor.

Özgüç'ün 1914-72 arasını kapsayan önceki kitabından farklı olarak, bu kez, her yıla ayrılan bölümün başında bir sunuş ve değerlendirme yazısı yer alıyor. Bu yazılardan Türk sinemasının 1973'den 1977 sonuna kadar hangi gelişmeleri geçirdiğini derli toplu görebilmek mümkün. Özgüç'ün yıllar için saptadığı yapım rakamları, filmlerin çekiminin o yıl içinde bitirilmiş olmasını esas almış. Buna göre 1973'de 208 (30'u siyah-beyaz), 1974'de 188 (6'sı siyah-beyaz), 1975'de 225 (tümü renkli), 1976'da 164 (tümü renkli), 1977'de 124 (tümü renkli), film çekildiğini öğreniyoruz. 1977, Türk sineması için bir bunalım yılı olarak ortaya çıkıyor.

Özgüç yıllarla ilgili yorumlarında da her yıla damgasını basan bazı özelliklere dikkati çekiyor. 1973'de dinsel filmler furyasının, 1974'de güldürülerin, 1975'de seks filmlerinin, 1976'da sahte bir solculuk modasının, 1977'de de eski filmlere seks bölümleri ekleme eğiliminin ağırlık kazandığını belirtiyor. Bu sunuş yazılarında her yıl yapılan yerli film şenlikleri ve sonuçları, en çok iş yapan filmler ve hasılat rakamları, en çok film yapan şirketler ve sanatçılar, vb. gibi çeşitli bilgiler de yer alıyor.

Özgüç'ün kitabının en yararlı bölümlerinden biri sonundaki yönetmen filmografileri. Bu bölüm sayesinde yönetmenlerin 1973-1977 arasındaki tüm filmlerini kolayca bulabilmek mümkün oluyor.

Özgüç'ün kitabının, önceki çalışmasında olmayan yeni bir yanı da her film için (1973' ün filmleri hariç) birer cümlelik konu özetleri verilmesi. Böylece 1974-77 arasında yapılmış tüm filmlerin en azından konu türlerini öğrenebiliyoruz. Bu bir cümlelik özetlerin, filmlerin nitelikleri konusunda zaman zaman yetersiz, ve hatalı kaldığı da hemen görülebiliyor. Ama bu gibi eksiklik ve yanlışlıkların giderek düzeltilmesi mümkün.

Özgüç'ün kitabı, her yıl çevrilen filmler konusunda Türkiye'de başka hiç bir yayın bulunmaması nedeniyle büyük bir boşluğu dolduruyor. Kitabın önemi ve değeri buradan geliyor. Özgüç'ün sinemamız üzerine kaynak niteliği taşıyan bu çalışması, bizce her şeyden önce kutlanması gereken bir çaba.

"LÜTFİ ÖMER AKAD'IN SİNEMASI"

Onaran'ın kitabı üniversite tarafından birinci hamur kağıda 500 adet bastırılmış. Onaran'ın 260 sayfalık kitabı, yönetmen Lütfi Akad'ın tüm filmleri üstüne zengin bilgiler getiriyor.

Kitap Akad'ın özyaşam ve sanat öyküsünü, film ve senaryolarını ve sinemasının genel değerlendirmesini ele alan üç bölümden oluşuyor. En kabarık olanı, filmlerini-senaryolarını tanıtan ve 200 sayfaya yakın yer tutan ikinci bölüm. Bu bölümde yönetmenin filmleri, konulu filmler, belge filmleri, ve TV filmleri olarak üç bölümde işlenmiş. Konulu filmleri, "Hudutların Kanunu" (1966) öncesi ve bu filmden günümüze kadar olmak üzere iki dönemde ele alınmış. Senaryoları da, filme çekilenler ve çekilmeyenler olarak iki grupta toplanmış.

Kitapta Akad'ın çektiği bütün filmlerle ilgili ayrıntılı jenerik ve konu bölümleri yer alıyor. Ardından da film üstüne düşünceler sunuluyor. Onaran'ın kitabının dikkati çeken yönlerinden biri, Akad'ın filmleri üzerine fazla kişisel yargılar getirmemesi, bu filmleri daha çok hakkında yazılmış yazılardan alıntılar yaparak değerlendirmeye çalışması. Bu yöntem, Onaran'ı dergi ve gazetelerde Akad ve filmleri üzerine yazılmış ne kadar yazı varsa araştırmaya yöneltmiş. Kitabın sonunda bu konuda çok zengin ve yararlı bir bibliyografya yer alıyor.

Kitabın "L.Akad Sinemasının Genel Değerlendirilmesi" adlı üçüncü bölümünde Akad'ın sinema dili, ilişkileri, beğenileri, Akad'da sinema-edebiyat ilişkileri, Akad ve "Ulusal Sinema" ve Akad'ın etkileri gibi konular var. Bu bölümde de Onaran Akad'ın sanat anlayışı konusunda ileri sürdüğü görüşlerden yola çıkarak, onun yönelimlerini saptamaya, sergilemeye çalışıyor ama bu konularda da belirgin kişisel görüşler, değer yargıları getirmekten kaçınıyor.

Onaran kitabında genel olarak da Akad konusunda çok yeni bir değerlendirme getirmiyor. Akad'a hiç bir konuda olumsuz bir eleştiri yöneltmiyor. Olumlu değerlendirmelerinde de genellikle birçok sinema yazarının üzerinde birleştiği görüşlere katılmakla yetiniyor.

Sonuç olarak Onaran'ın kitabı, daha çok Akad'ın sineması konusunda ayrıntılı incelemeler yapmak isteyenler için başvurulması gereken yoğun bir derleme, bir kaynak kitap niteliğinde.

İstanbul Futbol Ajanı Nedim Baltacı ve amatör kulüp temsilcileri. (Fotoğraf: N.IŞILTAN)

İstanbul Futbol Ajanı Nedim Baltacı

«Maç gelirlerinin yüzde 12'si amatörlere verilecek»

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul İnönü Stadında Amatör Spor Kulüpleri ile İstanbul Futbol Bölge Ajanlığı tarafından düzenlenen basın toplantısında, amatör kulüplere profesyonel maç gelirlerinden yüzde 12'lik payın verilmesine ilişkin 7. Aralık 1976 tarihli 2437 sayılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kararı uygulanacağı açıklandı.

Geçtiğimiz günlerde Bölge Müdürlüğü tarafından alınan bir kararla amatör takımlara, profesyonel maç gelirlerinin yüzde 12'sinin verileceği açıklanmıştı. Fakat Bölge Müdürlüğünün bu açıklamasına Fenerbahçe Beşiktaş ve Galatasaray kulüpleri tepki gösterdiler ve maç gelirlerinin yüzde 12'sinin amatör kulüplere verilmemesini istediler.

Bölge Müdürü Metin Erkuş amatörlerin isteklerini haklı bulduğunu, Genel Müdürlükten gelecek emre göre hareket edeceklerini açıkladı. İstanbul Futbol Ajanı Nedim Baltacı da bu konuda yaptığı açıklamada üç büyüklerin bu davranışının amatörleri yok etmek için hazırlanmış bir komplo olarak nitelemiş, birçok ünlü futbolcunun amatör kulüplerden yetiştiğini bu nedenle üç büyüklerin bu tavırlarıyla sonuna kadar mücadele edeceğini belirtmişti.

Bunun üzerine birçok amatör kulüp temsilcisi de Fenerbahçe, Beşiktaş ve Galatasaray'ın amatörlere karşı tutumunu eleştirerek, mücadele edeceklerini açıkladılar.

İnönü Stadındaki basın toplantısında konuşan İstanbul Futbol Ajanı Nedim Baltacı Genel Müdürlüğün 1976 yılında bu konuya ilişkin kararı olduğunu, fakat bugüne kadar uygulanmadığını, kendilerinin bunu uygulamaya kararlı olduklarını söyledi. Nedim Baltacı şunları söyledi:

"Uyguladığımız ne yemek tarifesidir. Ne de doktor reçetesi. Bir yönetmelik hükmüdür. Biz bu yönetmeliği işlerliğe koyarken, hem vazifemizi yapmış hem de vicdani bir görevi yerine getirmiş oluyoruz. Hiç bir zaman üç büyüklerin çıkarları geniş halk kitlelerine dayanan amatör kulüplerden ön planda olamaz. Devlet kurumlarının yönetmeliklerine ve amatörlerin haklarına üç büyüklerin tepkisinin tehditkar demeçlere varan boyutları şüphesiz yetkili kurumların kendilerini denetlememelerinden kaynaklanmaktadır. Devletin tesislerinde ticaret yaparak, yaşamını halktan alan bu kurumların yöneticilerini daha tutarlı hareket etmeleri için uyarıyoruz."

30 amatör takım yöneticisinin katıldığı basın toplantısında, bu kulüpler adına bir açıklama yapan Nişantaşı kulübünden Ümit Oğuzcan Cumhuriyetin kurulduğu dönemde sporun her türünün amatör olarak faaliyet gösterdiğini, sporun öz kaynağının dün olduğu gibi bugün de amatör ruh ve o ruhun örgütleri amatör kulüpler olduğunu belirtti. Fakat günümüzde sporun emekçileri olan amatör sporculara gereken ilginin gösterilmediğini, maç oynamaya gittikleri stadlara girmek için bile para ödediklerini belirtti. Amatörlere haklarının verilmesi için mücadele edeceklerini, mutlaka haklarını alacaklarını açıkladı.

Dünya spor federasyonlarında "iki Çin" tezi yıkılırken

İsmet Hancıoğlu

Orta Amerika ülkesi Porto Rico'nun San Juan kentinde yapılan, 21. Uluslararası Atletizm Federasyonu'nun toplantısında Çin Halk Cumhuriyeti üyeliğe alınırken, Tayvan'ın üyeliğine son veriliyordu. 72 ülke delegelerinden 200'ü oyunu Çin Halk Cumhuriyeti için kullanırken, başta ABD olmak üzere 153'ü Tayvan'ı destekliyordu. Çin Halk Cumhuriyetinin İAAF'ye verdiği garantiye göre, bundan böyle atletizm yarışlarına Tayvan sporcuları isterlerse Çin Halk Cumhuriyeti bayrağı altında katılabilecekler.

1956'da Tayvan'ın Çin Halk Cumhuriyeti adı altında İAAF'ye üye olarak alınmasından iki yıl sonra 1958'de Çin Halk Cumhuriyeti üyelikten çekilmişti. Böylece Çin Halk Cumhuriyeti izlediği kararlı tutumunu kabul ettirme yönünde büyük bir engeli aşmış bulunuyor. İki Çin politikasını savunan Dünya Amatör Yüzme Federasyonu'ndan başka, Uluslararası Futbol Federasyonu FİFA'da Buenos Aires'teki son toplantısında Çin Halk Cumhuriyeti'nin üyelik sorununu bir karara bağlaması için FİFA Yürütme Kurulu'na bırakmıştı. İAAF'nın aldığı bu karardan sonra iki Çin tezinde hâlâ ısrar eden FİFA ve FİNA'nın (Uluslararası Amatör Yüzme Federasyonu) da son gelişmeler karşısında eski tutumlarından vazgeçeceği beklenebilir. Çünkü 1972 de Birleşmiş Milletler üyeliğinden çıkartılan Tayvan Dünya çapında tecrit olurken, sporda Çin Halk Cumhuriyeti eski prestijine kavuşmaktadır.

Dört yıl önce gene Porto Rico'da yapılan toplantıda, Çin Halk Cumhuriyeti Tayvan'ın yerine Dünya Basketbol Federasyonu'nun üyeliğine alınmıştı. Bugün Tayvan'ın üyelikten atılıp, Çin Halk Cumhuriyeti'nin alındığı Dünya çapındaki önemli spor federasyonları şunlardır. Güreş, Voleybol, kürek, kanu, buz-hokeyi, buz-pateni, eskrim ve halter.

Bu ayın 23-29 tarihleri arasında Strassbourg'ta yapılacak Dünya Jimnastik Şampiyonasına katılacak Tayvanlı sporculara Fransa hükümeti vize vermedi. Ancak Tayvanlı sporcular isterlerse Çin Halk Cumhuriyeti bayrağı altında yarışmalara katılabilecekler. Fransa Jimnastik Federasyonu Başkanı Burette Çin Halk Cumhuriyeti'nin FİG'e (Uluslararası jimnastik Federasyonu) üye alınması yönünde oyunu kullanacağını öğrendik. Çin'in bu uluslararası spor örgütüne alınması, otomatikman Tayvan'ın atılması anlamına geliyor.

Eczacıbaşı Taçspor maçından bir görüntü.

Deplasmanlı Voleybol Liginde bugün 5 karşılaşma var

Deplasmanlı 1. Voleybol Liginde bugün üç şehirde yapılacak olan 5 karşılaşma ile devam ediliyor. Karşılaşmaların programı ve başlama saatleri şöyle:

İstanbul Altunizade Spor Sitesi 13.00 Eczacıbaşı-Karşıyaka 14.30 Vinlex-Denizgücü Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu 13.00 Muhafızgücü-Maltepe 14.30 DSİ Spor-Galatasaray Bursa Atatürk Spor Salonu: 13.00 Oyak Renault-İETT

Voleybol Federasyonu Kurulları açıklandı

ANKARA

Voleybol Federasyonu Başkanı Özcan Mutlugil düzenlediği basın toplantısında yeni kurullarını açıkladı.

Mutlugil uyum içinde çalışacağı insanları bir araya getirdiğini belirterek şu açıklamayı yaptı.

"Genç voleybolcu yetiştirilmesi ve daha çok sayıda kişinin voleybol oynamasını sağlayacağız. Bu konuda Gençlik ve Spor Bakanlığı Okuliçi Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü ile yakın işbirliği içinde bulunacağız."

Yeni Voleybol Federasyonunda yer alan isimler şöyle

Özcan Mutlugil (Başkan), Erdoğan Sezgin (Genel Sekreter), Şeref Tunca, Meno Zambıoğlu (Asbaşkan), Ayhan Demir, Ankut Antikacıoğlu, Mahir Araz, Köksal Başaran, Mustafa Saka, Ender Kurt (Üye), Osman İdikut (Basın sözcüsü), Erdoğan Dezgin Kemal Gökçay, Yılmaz Izgut, Özdemir Gözüotlu (Merkez Hakem Kurulu), Vahit Çolakoğlu, Sinan Erdem, Meno Zambaoğlu, Haluk Aykulu (Yüksek Danışma Kurulu), Av. Haluk Aykulu, Av. Atilla Bostancıoğlu, Av. Kemal Gokçay (Hukuk Kurulu) Dr. Orhan Ethem, Dr. Fikret Durusoy, Dr. Muhlis Yurdakul (Sağlık Kurulu), Ahmet İrfan, Fikret Erdemli, Hüseyin Akkaya (Mali Komite),

Çanakkale-Tekirdağ etabını Çek Klasa kazandı

Hasan Can 3.32.49'luk derecesiyle 5. oldu

TEKİRDAĞ (THA)

Uluslararası 14. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turunun 115 kilometrelik Çanakkale-Tekirdağ etabını Çekoslavak Klasa kazandı.

Rüzgarın etkisiyle temponun düşük olduğu yarışta sürücüler oldukça isteksizdi. Tekirdağ'a 57 kilometre kalıncaya kadar grupta kopma olmadı. Bu grupta 5 Bulgar, 5 Sovyet, 2 Çek ve Hasan Can bulunuyordu.

Çek Kalasa Tekirdağ'a 35 kilometre kala atak yaparak iki Sovyet bisikletçisiyle öne geçti. Finişte ise Çek Klasa iki rakibini geride bırakarak birinciliği elde etti.

Çanakkale-Tekirdağ etabının ferdi sıralaması şöyle:

1- Klasa (Çek.) 3.32.37, 2- Videonav (SSCB) 3.32.37, 3- Civazzdof (SSCB) 3.32.37, 4- Lozev (Bulgar) 3.32.49, 5- Hasan Can (Türkiye A) 3.32.49

Tofaş-SAS Başkanı İpbüken:

"Doğuda kabiliyetli güreşçilerimiz var"

BURSA (THA)

Tofaş—SAS Kulübü Başkanı Yalçın İpbüken "Doğu'da kabiliyetli güreşçilerimiz var. Ancak bu güreşçilerimizi organize yetersizliğinden değerlendiremiyoruz." dedi.

İpbüken "Yeni Yaşar Doğular arıyoruz" kampanyasını önümüzdeki günlerde Güney Doğu Anadoluda sürdüreceklerini belirterek şu açıklamayı yaptı.

"Kulübümüzün açtığı kampanyanın ilk bölümü büyük ilgi topladı. Ülkemizde güreş sporuna büyük bir ilgi var. Kabiliyetli, üstün yetenekli güreşçilerimize sahip çıkılmıyor. Büyüme dönemindeki orijinallikleri korunamıyor, ellerinden tutulamıyor. Kampanyamız bu yönden anlamlıdır. Seçmelerde uluslararası düzeyde başarı kazanacak güçte güreşçiler gördük. Bu güreşçilerimize imkan tanınarak başarılı kılmaya çalışacağız."

İpbüken, Tofaş—SAS olarak Pasinler, Tokat, Merzifon'da güreş sporuyla ilgili birer şube açmayı düşündüklerini böylece güreşçi potansiyeline sahip bölgelerle organik bağ kuracaklarını belirtti. İpbüken önümüzdeki günlerde "Yeni Yaşar Doğu'lar arıyoruz" kampanyasını Güneydoğu Anadolu illerinde yapılacak seçmelerle sürdüreceklerini açıkladı.

Öte yandan Tofaş—SAS Kulübü antrenörü Muharrem Atik ise "Yeni Yaşar Doğu'lar arıyoruz" kampanyasıyla ilgili seçmelerin tamamlanmasından sonra kilolarında birinci olan, güreşçiler arasında seçme yapacaklarını, başarı gösteren, güreşçilere uzun vadeli bir çalışma programı uygulanacağını söyledi.

Kısa/Kısa

✿ Pazar günü Rize'de oynanması gereken Rizespor - Elazığspor karşılaşması Futbol Federasyonunca ileri bir tarihe ertelendi.

Bilindiği gibi Rizespor Kulübü antrenör Gürsel Aksel'in ölmesi üzerine Futbol Federasyonuna maçı ertelemek için müracaatta bulunmuştu.

Futbol Federasyonu bu istemi haklı bularak maçı ileri bir tarihe erteledi.

✿ Basketbol Federasyonu eski Başkanı Osman Solakoğlu'na TSYD tarafından başarı şilti verildi.

Basketbol Federasyonu eski Başkanı Osman Solakoğlu ise kendine gösterilen yakın ilgiye teşekkür etti ve daha basketbola hizmet etmek için uzun seneler olduğunu belirtti.

✿ Dünya Basketbol Şampiyonasında yarı final grubu maçlarında Sovyetler Birliği Amerika'yı 97 - 76 ve Kanada da Filipinler'i 99 - 88 yendi.

Sovyetler Birliği Brezilya'yı yendiği takdirde pazar günü final için Yugoslavya ile karşı karşıya gelecek.

Rizespor antrenörü

Gürsel Aksel'in ölümü üzüntü yarattı

Gürsel Aksel

Rizespor antrenörü Gürsel Aksel'in Rize'de bir benzin istasyonunun patlaması sonucu hayatını kaybetmesi bütün spor camiasından üzüntüyle karşılandı.

Kısa bir süre önce Rizespor'la bir sözleşme yapan Aksel futbol oynadığı yıllarda Milli takımda bulunmuş ve ülkemizi temsil etmişti.

Rizespor başkanı Nuri Akbulut yaptığı açıklamada Aksel için şunları belirtti:

"Antrenörümüz gerek hoca ve gerek sporcu olarak Türk sporuna büyük hizmetlerde bulunmuştur. O yeri zor doldurulacak bir insan ve hoca idi."

Futbol Federasyonu Başkanı Güngör Sayarı ise şöyle konuştu:

"Gürsel Aksel gibi Türk futbolunun yetiştirdiği değerlerden birini kaybetmekten üzüntü duyuyorum. Aksel, gerek futbol yaşamı ve gerekse çalıştırıcılık dönemi sırasında dürüstlüğü çalışkanlığı ve kişiliği ile kendisini kabul ettirmişti. Şu anda onu kaybetmenin üzüntüsü içindeyim."

Gençlik ve Spor Bakanı Çakmur, Müsteşar Orhan Çaplı ve Genel Müdür Vekili Fikret Ünlü gönderdikleri telgrafta şu açıklamayı yaptılar:

"Rize futboluna katkıda bulunmak gibi onurlu bir görevi yüklenen, Türk futbolunun her zaman gururla anacağı Gürsel Aksel'i yitirmenin acısını tüm Rizelilerle birlikte paylaşırız."

Amasya'da...

(Baştarafı 1. Sayfada)

met Ağaoğlu Devlet Hastanesine kaldırıldı. Ancak, Arslan Yeşilyurt kurtarılamayarak öldü. Cinayet sanığı Mehmet Kara adlı faşistin suç aleti bıçağı ile birlikte yakalandığı ve olayla ilgili olarak Recep Gamsız ve Kamil Kantaroğlu adlı kişilerin gözaltına alındığı öğrenildi. Ayrıca Namık Önder, Kadir İnceli ve Ali Topuz adlı faşistlerin de arandığı bildirildi. Öte yandan Amasya'da ilk defa siyasi bir cinayetin işlendiği bildirildi.

MHP yanlısı Lise Müdürü Muhammet Durmuş'un olaylara sebebiyet verdiği ifade edildi. Olay günü müdür arama yapılmasını istemiş ancak, faşist öğrenciler aramaya tabi tutulmamıştı. Aramadan 5 dakika sonra da olayın patlak verdiği bildirildi.

Cenaze için hastane önüne biriken halk olayı protesto etti. Halk, MHP Kontrgerilla ve MİT'in dağıtılmasını ve hesap sorulması, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanması isteminde bulundu. Daha sonra Arslan Yeşilyurt'un cenazesi hastaneden alınarak evinin önüne getirildi Oradan da halkın geniş bir şekilde katıldığı cenaze töreni ile toprağa verildi.

İSTANBUL'DA

Bakırköy Zeytinlik Mahallesinde önceki gün saat 21.00 sıralarında Turan Güngör adlı bir genç tabanca ile öldürüldü. Polis yetkilileri, Turan Güngör'ün üzerinde çıkan kimlik kartından "Almanya'da işçi olarak çalıştığının" anlaşıldığını bildirdiler. Olayın siyasi bir cinayet olup olmadığı henüz belirlenemedi.

• Göztepe'de önceki gün saat 21.00 sıralarında ilerici bir öğretim üyesi olarak bilinen Prof. Dr. Mustafa Şenatalar'ı telefonla arayan bir kişi evini bombalayacağını söyleyerek tehdit etti. İTÜ Matematik Kürsüsü Profesörü Mustafa Şenatalar'ın durumu polise bildirmesi üzerine polisler tarafından profesörün evi ve çevresinde arama yapıldı. Ancak birşey bulunamadı.

• Fatih, Balat semtinde önceki akşam saat 21.00 sıralarında Haliç Tersanesinde çalışan Mustafa Kayaoğlu adlı devrimci bir işçiye dört kişi tarafından tabanca ile ateş açıldı. Üç kurşunla kol ve bacaklarından yaralanan Mustafa Kayaoğlu Taksim Hastanesinde tedavi altına alındı.

İZMİR'DE

İnciraltı Yurdunun boşaltılmasından sonra yurdun önündeki çadırlarda kalan Dev-Genç, Halkın Kurtuluşu ve diğer gruplardan öğrencilerin kaldığı çadırlara İGD'liler baskın düzenledi, 14 kişi yaralandı, 200 öğrenci de gözaltına alındı.

İGD'liler, bu çadırlarda kalan Halkın Kurtuluşçularını özellikle hedef alan silahlı bir baskın düzenlediler. İki grup arasında çıkan silahlı çatışmada, İGD yanlısı olduğu ileri sürülen Cüneyt Orhan, Necmettin Turan, Orhan Tanat ve Yaşar Verilen adlı şahıslarla, yoldan geçmekte olan İbrahim adındaki bir kişi ve ayrıca ismi saptanamayan 9 kişi yaralandı. İlgililer, yaralıların, Devlet Hastanesinde tedavi altına alındığını bildirdiler. Polis, bu arada 200 öğrenciyi gözaltına aldı.

• Türkçü İntikam Tugayı (TİT) adlı gizli örgütün hücre lideri ve altı kişinin katili olduğu belirtilen Cengiz Ayhan'ın önceki gece İzmir'e geldiği polise ihbar edildi.

En son olarak Taksim-Sarıyer seferini yapmakta olan İETT otobüsünü yolundan çevirerek adam kaçırmak ve bunları topluca kurşuna dizmek suçundan aranan Cengiz Ayhan'ın Basmane'deki otellerden birinde gizlenmekte olduğu öne sürüldü.

TÖB-DER üyesi iki öğretmen olduklarını iddia eden şahıslar. önceki gece İzmir Nöbetçi Emniyet Müdürlüğüne telefon ettiler. Telefon eden şahıslar, önceki gece saat 18.00 sıralarında Cengiz Ayhan'ın kendileri ile birlikte aynı otobüsle İzmir'e geldiğini ve MHP İl Binasına gittiğini ancak, kapalı olduğunu görünce Basmane'deki otelleri dolaştığını, daha sonra da izleyemediklerini söylediler.

Emniyet Birinci Şube Müdürü Hasan Özen, ihbarı yapan kişinin adını vermediğini açıklayarak, "İhbarı değerlendirebilmemiz için ihbarı yapan kişinin bizzat emniyete başvurması gerekir. Ancak, o zaman ihbarın doğruluk derecesine göre harekete geçebiliriz" dedi.

ANKARA'DA

Ankara'da Maltepe semtinde oturan halk, faşistler tarafından devamlı olarak telefonla ve mektupla tehdit edildiklerini bildirerek, valilik ile emniyet müdürlüğüne başvurdu.

Maltepe sakinleri can güvenliklerinin kalmadığını söyleyerek aynı semtte bulunan Ülkü Ocakları Ankara Şubesi ile yine faşistlerin üslendikleri bir dernek olan AYO-BİR derneğinin semtten çıkarılmasını isteyen ve 1000 kişinin imzasını taşıyan bir dilekçeyi yetkililere verdiler. Semt sakinleri, faşistlerin ayrıca, ADMMA'sinden 1976 yılında mezun olan öğrencilerin okuldaki dosyalarından çıkardıkları resim ve adreslerinden oluşan bir albüm hazırladıklarını belirttiler.

DEMİRCİ'DE

Demirci Lisesi öğrencileri arasında dün sabah çıkan çatışmada 5 kişi yaralandı, 4 kişi de gözaltına alındı.

Türk-İş ve DİSK

ANKARA (ÖZEL)

DİSK Yürütme ve Yönetim Kurulları ile Başkanlar Kurulları toplantıları sonunda alınan teröre karşı Türk-İş ile ortak hareket etme yönündeki tavsiye kararı DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar tarafından Türk-İş Başkanı Halil Tunç'a sunuldu.

Tunç, Işıklar'la görüşmeden sonra yaptığı konuşmada "ülkenin içinde bulunduğu bu koşullarda ayrı ideoloji, görüş ve ilke ayrılıklarına sahip olmalarına rağmen iki konfederasyonun teröre karşı mücadele konusunda bir araya gelmemeleri için hiç bir neden yoktur" dedi. Tunç şöyle devam etti:

"DİSK yönetim Yürütme Kurulları ve Başkanlar Konseyi terörizmle mücadele konusunda Türk-İş'le hareket etme yönünde bir temenni kararı almış. Sayın Işıklar bu kararı bize iletmekle görevlendirilmiş.

"Ülke çok kritik bir dönemi yaşıyor. Biz de ideolojik görüşlerimiz ve ilke farklılıklarımız ne olursa olsun bir araya gelmenin ve ortak hareket etmenin zaruretine inanıyoruz. Sayın Işıklar ile bu doğrultuda olumlu bir görüşme yaptık. Çarşamba veya Perşembe günü Işıklar'la birlikte sayın genel başkanlarıyla da bir görüşme yapacağız. Ben bu konuyu 17 Ekimde toplanacak Türk-İş Yönetim Kurulumuza teklif olarak götüreceğim. Yönetim Kurulumuzda bu konuda olumlu bir karar alacağımıza inanıyorum.

"Konfederasyonlarımızın bu tutumu siyasi partilerimize de örnek olmalıdır. İki konfederasyon olarak hangi koşullarda nasıl hareket edeceğimizi ve bu konudaki ideolojik farklılık ve ilke ayrılıklarımızı önümüzdeki günlerde ele alacağız. Ben bu gelişmeyi memnuniyetle karşılıyorum. Ülkenin içinde bulunduğu böylesi bir durumda görüş ayrılıkları bir yana terörizmle mücadele konusunda ortak hareket edebileceğimize inanıyorum."

IŞIKLAR: "TERÖR İŞÇİ SINIFI BİLİMİNE AYKIRIDIR"

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar da Tunç'la yaptığı görüşmeden sonra şöyle dedi:

"Bugün ülkemizin üzerinde kara bulutlar dolaşıyor. Hükümetin terör kaynaklarının üzerine yürüme konusunda atacağı adımlara sonuna kadar destek olacağız. Terör işçi sınfının bilimine de terstir. Sayın Tunç ile yaptığımız görüşmede terörizmle mücadelede ortak hareket etmemiz gerektiği kanısına vardık. Bu konudaki girişimlerin sonuna kadar destekçisi olacağız. Halkımız rahat olsun".

DİSK'İN BİLDİRİSİ

DİSK Genel Yönetim Kurulu ve Yürütme Kurulları ile Başkanlar Konseyi 12-13 Ekim 1978 tarihlerinde olağanüstü olarak yaptıkları ortak toplantıda, ülkenin içinde bulunduğu sorunları ele aldı. Toplantının sonunda yapılan açıklamada bütün demokratik kuruluşlar ve Türk-İş, demokratik hak ve özgürlüklere yapılan saldırılar ile faşist baskı ve terör uygulamalarına karşı ortak eylem birliğine çağrıldılar.

Bildiride bugün yapılacak işin, hiç vakit kaybetmeden gizli ve açık faşist odakların üzerine gitmek olduğu vurgulanıyor ve bu konuda hükümetin yeterli önlemler almadığına değiniliyor.

DİSK'in faşist odakların üzerine gitmede hükümete yardımcı olacağının açıklandığı bildirinin sonunda tüm ilerciler, yurtseverler, demokratlar düşmana karşı birleşerek mücadeleye çağrılıyor.

Bildiride, ayrıca üslerin yeniden açılmasının hükümetin daha önce yaptığı açıklamalara ters düştüğü belirtiliyor ve üstlerin açılmasına karşı çıkılıyor.

TELEVİZYON

17.00 HABERLER
17.03 ANADOLU'NUN ESKİ UYGARLIKLARI (2):
Program dizisinin "Anadolu'da İlk İnsan" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde Anadolu'da yaşayan ilk insanlardan günümüze kalan araç, gereçler, barınaklar ve bu insanların barındıkları mağara duvarlarına yaptıkları resimler tanıtılıyor.
17.30 FLİPPER
Dizi filmin "Yeni Arkadaş" adlı 2. bölümü yayınlanacak.
18.00 ATLI KARINCA
Programın 16. bölümü sunulacak. Bu bölümde Cervantes'in "Don Kişot" adlı yapıtının okul çağı çocuklarına yönelik uyarlaması yer alıyor.
18.30 YAŞAYAN DENİZ (Batmayan Su Samuru)
19.30 İŞVİÇRELİ ROMENSONLAR (Büyücü)
20.30 HABERLER
21.10 BEŞ DAKİKA (Baba Öğüdü)
Programda çocuklarına güzel, doğru öğütler verdikleri halde, yaşamlarında tam tersine yapan anne ve babalar hicvediliyor. Oynayanlar: Metin Bilgin, Cavidan Polatkan, Bülent Baytekin, Yapım: Yavuz Tarkçıoğlu. Yönetim: Ayhan Karapars.
21.15 KOMEDİ DÜNYASINDAN
21.30 YURDUN SESİ
22.40 BARETTA (Küçük Serçe)
23.30 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu (1)
13.00 HABERLER
15.01 Şarkılar
16.40 tangolar
17.02 Dilek Kutusu
19.00 HABERLER
20.15 Konuşa Konuşa
21.17 Şarkılar
22.02 Hafif Batı Müziği
23.00 HABERLER
01.00 Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.20 Şarkılar
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türk Halk Çalgıları
13.15 Saz Eserleri
14.00 Öğretmenler Odası
14.40 Çevre Sorunları
15.30 Trafik
15.50 Folklorumuzdan
16.20 Arkası Yarın
17.00 Şarkılar
18.00 Oklarda Müzik
19.30 Hafif Müzik
20.30 Haftanın Ülkesi
21.30 Erkekler Faslı
22.30 Türk Hafif Müziği
23.00 Caz Sevenler İçin
23.35 Şarkılar
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
09.00 Müzik Şöleni
10.00 Keman Soloları
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Caz Müziği
13.00 Müzik Sözlüğü
15.00 Günün Konseri
16.30 Müzikle Yaşayanlar
17.30 Oda Müziği
18.00 Çay Saati
20.00 Sizin Seçtikleriniz
21.00 Günümüzde Caz
22.00 Lied Saati
22.30 Barok Müzik
23.00 Gecenin Getirdikleri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Ecevit: Kanıtlar ortadadır

(Baştarafı 1.sayfada)

gularını istismar ederek kışkırtmalara girişmeye çalıştıklarını bildirerek, "bu tertipleriyle başarıya ulaşamayacaklarını bilmeleri gerekir, akıllarını kaçırmamışlarsa" dedi.

MC hükümetleri döneminde gençlerin birbirine düşürüldüğünü, anarşi kaynaklarının bizzat hükümette yer aldığını söyleyen Ecevit, bu dönemde emniyet örgütlerinin de çalışamaz hale getirildiğini belirtti. Ecevit iktidara geçtikten sonra hükümetin bu yolda adımlar attığını ve son günlerde bunun sonuçlarını almaya başladıklarını belirtti.

GEZEN SİLAHLAR VE EYLEMCİLER

Başbakan emniyet örgütünün teknik servislerinin çalışmaya başlaması ile cinayet işleminde kullanılan gezen silahlar bulunduğunun belirlendiğini ve bu silahların profesyonel caniler haline getirilmiş gezen eylemciler tarafından ilden ile dolaştırılarak cinayetlerde kullanıldığını söyledi. Ecevit bunlarla ilgili kanıtların büyük ölçüde belirlendiğini ve suç aletlerinden bazılarının da yakalandığını belirterek şöyle devam etti:

"O kadarla da kalınmamıştır, bu suçların yuvalarına, kaynaklarına inmek bakımından son haftalarda hele son günlerde çok ileri bir aşamaya varılmıştır, esasen şiddet eylemlerinde bulunan yasa dışı bazı sol kuruluşlar biliniyordu, bunların hücrelerine geniş ölçüde inilmiş ve bu hücrelerden büyük bir bölümü dağıtılmıştı, ama henüz erişilemeyen hücrelerden bazıları eylemlerini sürdürüyorlar. Onların da kimlikleri büyük ölçüde biliniyor, ama yakalanmaları ya gün ya da hafta meselesidir.

SAĞ EYLEMCİLERİN SUÇU KANITLARLA ORTADA

"Fakat sağdaki eylemcilerin kaynağı tahmin edilmekle veya bilinmekle beraber bunlar, yeterince kanıta bağlanmamıştı. Daha doğrusu bizim hükümete gelişimizden önce bunların kanıtlanması büyük ölçüde devlet gücü tarafından önlenmişti. Fakat hükümetimiz döneminde iç güvenlik önlemlerinin etkinleşmesi sonucunda, artık bu kanıtlar ortaya çıkmış ve sağda işlenen siyasal cinayetlerin kaynağı belli olmuştur, bütün kanıtları ile bütün suç aletleri ile gözler önüne serilmiştir. Şimdi hüküm adaletindir.

DİKTA RESİMİ İSTEYENLER ANAYASA SUÇU İŞLİYOR

'Suç niteliğindeki bildirilerle demeçlerle ve onları destekleyen başyazılarla anayasa dışı bir dikta rejimini açıktan isteyenler ve bunu telaş içinde haykıra haykıra isteyenler, bir anayasa suçu işlediklerini bile bile bir dikta rejimi isteyenler, örgüt lokallerinde siyasal cinayetlerin kanıtları bulunanlarla aynıdır. İkisi birleşmiştir. Siyasal cinayetleri sağda işleyen ve işletenlerin kaynakları ile Türkiye'de kapalı rejim çağrısında bulunanların aynı oldukları, son günlerde kamuoyunun gözleri önüne serilen ve yer yer savcılarca adaletin önüne sunulan kanıtlarla artık belli olmuştur. Açık rejimin aydınlığında devletin ve adaletin elinden kurtulamayacaklarını anlayanlar, şimdi onun için kapalı bir rejimin karanlığını ister duruma gelmişlerdir."

KANLI FACİANIN SON SAHNESİNE ULAŞTIK

"Böylece ülkemizde yurdumuzda yıllardır oynanan bir kanlı facianın son sahnesine ulaşılmış bulunuyor. Bu son sahnenin perdesi de kaldırılmıştır ve suçlular kanıtları ile kanlı elleri ile silahları ile yurttaşlarımızın gözleri önündedir. Bu kanlı facia ulusumuza çok acı çektirmiştir, ama bu facianın sonu yakında gelecektir, bu mutlu bir son olacaktır."

Başbakan Ecevit sözlerine devamla son zamanlarda meydana gelen bazı olaylarda halkı kışkırtanların sağ görüşlü olduklarının belirlendiğini, bu kişilerin halkın din duygularını istismar etmeye kalkıştıklarını söyledi. Halkın bu tür kışkırtmalara kapılmamalarını isteyen Ecevit, "Herhangi bir amaca hatta en karanlık amaca varmak isteyen siyasal topluluklar bile Türk halkının din duygusu ile oynanamıyacağını bundan bir sonuç alınamıyacağını bilirler, eğer akıllarını kaçırmamışlarsa" dedi.

"Demokrasiyi demokrasi yolundan sapmaksızın kurtarmaya kararlıyız. Demokrasiyi demokratik hukuk devleti kuralları içinde yaşatmaya kararlıyız. Dayanılması çok zor acıları yıllardır milletçe çekiyoruz. Ama, paniğe kapılmak, hele demokratik hukuk devleti kuralları dışında çareler bekler duruma gelmek ülkemizde şiddeti körükler durumda olanların oyununa gelmek olur. Tuzağına düşmek olur. Hükümet olarak bugüne kadar paniğe kapılmadık. Polemiklerle vakit öldürmedik. Sinirlerimizi koruduk. Ancak zaman içinde sonuç verebilecek bazı önlemleri sabırla ve süratle aldık ve son bir haftada kanıtları gözler önüne seren aşamaya ulaştık.

"Bu kanlı oyunun sonunu çok kısa bir zamanda milletimizle birlikte getirebileceğimize inanıyorum. Artık, bu aşamada suçlular kanıtlarıyla ve gözler önündeki kaynaklarıyla birlikte büyük ölçüde sergilenmiştir. Ve adaletin önüne çıkarılmıştır. Adaletin etkinliğiyle ve demokrasiyle inançlı, barışçı halkımızın katkısıyla tarihimizin bu kanlı dönümüde yakında kapanacaktır."

"Apocu" denen grup Diyarbakır yöresinde karışıklık çıkartmaya çalışıyor

DİYARBAKIR (ÖZEL)

Kendilerine "ulusalcı" diyen ve liderlerinin ismiyle "APOCU"lar olarak tanınan grubun Doğuda halka ve devrimcilere karşı saldırıları yoğunlaşıyor.

Kontrgerilla faaliyetlerinin ortaya çıkmasına paralel olarak 'APOCU"lar Hilvan, Batman gibi etkin oldukları yörelerde halka saldırma, silahlı yol kesme, kahveleri silahla tarama, suikastler düzenleme gibi eylemlere girişiyorlar. Kurtalan Halk Kültür Derneği Başkanı Nedim Sak "APOCU"lar tarafından otomatik silahla taranarak öldürüldü.

Saldırı üzerine bir bildiri yayınlayan Kava grubu bu olay konusunda şu açıklamayı yaptı:

"Sahte 'solcu', sahte 'ulusalcı' kimliğine bürünmüş olan ve çoğu Batman'a dışardan doluşan birtakım kimseler Batman'da bir süreden beri 'silahlı mücadele' başlatmışlar. Kime karşı? Düşmanlarımıza karşı mı? Hayır. Tam tersine... Revizyonist hainlerin kışkırtması ve polislerin himayesi atında ve 'Kavacıları Batman'dan temizleyeceğiz' gibi geri ci bir slogan altında harekete geçen bu gözü dönmüş kimseler, sonunda halktan bir kişiyi katlettiler, birçok kimseyi yaraladılar. Faaliyetleri artık halk düşmanlığı noktasına vardı..."

"Rusya kendi yeminli uşağı Talabani'nin paralı askerlerini yurtseverlerin ve halkın üzerine saldırtıyor, dersini almasına rağmen yeni saldırılar peşinde koşuyor..."

"Sarı Vedat" Kocabaş'la ilişkisini itiraf etti

Doğan Öz cinayetinde kullanılan tabanca ile birlikte yakalanan ve Muzaffer Üstünel'i öldüren Veli Güven tabancayı Hüseyin Kocabaş'tan aldığını itiraf etti.

Önceki gün Nevşehir'de silahla yakalanan ve "Sarı Vedat" olarak bilinen Veli Güven, Emniyette verdiği ifadesinde Muzaffer Üstünel'i öldürdüğü silahı Hüseyin Kocabaş'tan aldığını itiraf etti. Böylece Hüseyin Kocabaş'ın Doğan Öz cinayetindeki rolü bir kez daha saptanmış oldu.

MHP tekrar...

(Baştarafı 1. Sayfada)

re Kurulu bildirisinde "sıkıyönetim konusunda şöyle deniliyor:

"Sıkıyönetim Anayasadaki şartları fazlasıyla belirmiş ve bir Anayasa emri haline gelmiş olmasına rağmen "bundan kaçınarak katliamın devamına ve memleketin bir iç harbin eşiğine gelmesine sebep olmakta bulunan bu iktidarın ve Başbakan Ecevit'in millet vicdanındaki yeri lanet ve hukuk nizamındaki yeri ise Anayasa ihlalidir."

AP'li Aygün "CHP ile AP zaman...

(Baştarafı 1. Sayfada)

olarak bilinen Aygün açıklamasında şöyle dedi:

"Anarşi ülkedeki yaşamı cehenneme çevirmiştir. Ülkenin içinde bulunduğu durumda Hükümet üyelerinin sorumsuz davranışları son derece üzücüdür. Hükümetin bir çok üyesi tali meseleler için seyahatlere çıkmaktadır. Hükümetin bu tutum ve kadrosuyla anarşi denilen felaketten memleketi kurtaramıyacağı belli olmuştur" dedi.

Meclislerin bir an önce toplanmasını isteyen Aygün açıklamasına şöyle devam etti.

"İki büyük parti bu konuda derhal bir araya gelmelidir" dedi.

AP Erzurum İl Kongresinde Demirel ve İnan taraftarları arasında kavga çıktı. Kavga sırasında eski Kültür Bakanı Rıfkı Danışman, il başkanı Osman Koçak, AP Genel Başkan yardımcısı İsmail Hakkı Yıldırım ve beş AP'li delege yaralandılar

Erzurum'da bir sinemada dün sabah 1650 AP'li delegenin toplanmasından sonra halen görevde bulunan il başkanı Osman Koçak kürsiye çıkarak kongrenin açış konuşmasını yaptı ve Divan Başkanlığına İsmail Hakkı Yıldırım'ı gösterdi.

Oylama sonucu İ. Hakkı Yıldırım'ın divan Başkanlığı kabul edildi. Bunun üzerine Demirel grubu Yıldırım'ı divandan indirmek istediler, İnan grubu buna karşı koyunca kavga çıktı. Olay sırasında sahneden atılan bir masa eski Kültür Bakanı Rıfkı Danışman'a isabet ederek yaralanmasına sebep oldu. Kavganın başında AP Genel İdare Kurulu üyesi ve Aydın Millitvekili İsmet Sezgin olayı yatıştırmak istedi.

Sahnede devam eden kavga sırasında Kamran İnan taraftarlarının "Dadaş Yıldırım divanı, Sezgin Aydın'a" diye tempo tuttukları görüldü. Buna karşılık Demirel taraftarları ise "Sezgin divana, Yıldırım Moskova'ya" sloğanını attılar.

İnan taraftarları ile Demirelciler arasında çıkan olaylar üzerine AP Erzurum Kongresi iptal edildi.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin Gaziantep il kongresinde yaptığı konuşmada CHP'ye çatarak hükümetin kanunları uygulamadığını huzursuzluk mihraklarını himaye ettiğini öne sürdü. Devletin kendisine yönelttiği suçlamalara karşı kendisini koruyabilecek güçte olduğunu, söyleyen Demirel şöyle devam etti:

"Bu hükümetin başı yıllarca devletin yanında değil, anarşinin yanında yer almıştır. Ülkenin kana, ıstıraba ve gözyaşına boğulmasının sorumluluğu bu sakat zihniyetten cesaret alanlarındır. Cumhuriyet tarihimizde olayların faillerinin böylesine takipsiz kaldığı görülmemiştir.

Demirel şöyle devam etti:

"Devleti Halk Partisi devleti, vatandaşı Halk Partisi vatandaşı, haline getirmek istiyenlerin sonları yakındır. Milleti kimse asamaz, herşeyi zaptetmeye kalkışabilirler, ama milleti kimse zaptedemez" dedi.

Sendikalar...

(Baştarafı 1.sayfada)

için başka bakanlıklarla sıkı ilişki içine girmek istediklerini, ancak bunun bugüne kadar gerçekleşmediğine değinerek özellikle yurtdışındaki işçi sorunları ile ilgili olarak kamu kuruluşları arasında işbirliği istediklerini belirtiyor.

SENDİKA İÇİ DEMOKRASİ İŞLEMİYOR

Raporun en ilginç bölümü sendikalarla ilgili olan kısmıdır. Sendikalar yasasında yapılması düşünülen değişikliklerin gerekçesinde, sendikacılığın bugünkü aksak yönleri şu şekilde sıralanmaktadır:

"Sendika içi demokrasi büyük ölçüde işlemez durumdadır. Sendikaların yönetimi belli kişilerden oluşan dar kadroların elindedir.

Sendikaların çalışmaları ve gelir giderleri konusunda otokontrol yoluyla bir iç denetim yapılmamaktadır.

SENDİKA YÖNETİCİLİĞİ VE AYLIKLARI

Çalışma Bakanlığı'nın bu konudaki değişiklik önerileri ise şöyledir: "Genel Kurulların önceden belirlenmiş belgelerle değil, üye çoğunluğu ile yapılması, blanço ve hesap raporlarının Genel kurullarından önce dağıtım zorunluluğunun getirilmesi, sendika yöneticiliği süresinin ve aylığının kısıtlanması, grev fonu ayrılması zorunluğu

Raporda daha sonra grev ve toplu iş sözleşmesi kanununda yapılması düşünülen değişikliklere yer verilmekte, önemli bir değişiklik olarak da "gizli oy açık sayım'a dayalı referandum ilkesinin İş mahkemesi denetiminde uygulanması istenmektedir.

Değişiklik taslağının bir başka hükmü de, işkolu düzeyinde toplu sözleşmenin kaldırılıp, işletme düzeyinde sözleşmenin benimsenmek istenmesidir.

Ayrıca raporda yer alan 1475 sayılı İş kanunundaki değişiklik tasarıları gerçekleştiği takdirde, çalışma hayatında önemli yenilikler olacaktır. Buna göre tarım işçileri, ev işlerinde çalışanlar ve sporcular yasa kapsamına alınacak, işten çıkarmalarla ilgili olan 17. maddenin kapsamı daraltılacak, toplu işçi çıkarmalar ise Bölge Çalışma Müdürlüğü veya itiraz halinde İş Mahkemesinin onayı şart koşulacaktır.

MHP, ANKA...

(Baştarafı 1. Sayfada)

haberlerin devam etmesi üzerine ikinci bir 500 bin liralık dava açtıklarını ifade etti. Okuyan AA'nın iktidarın emrinde, tarafsızlık ilkesinden uzak çalıştığını iddia ederek "AA TASS Ajansı gibi çalışmaktadır" şeklinde konuştu.

MHP Genel Sekreter Yardımcısı ayrıca MHP hakkında yalan haber yayınladıkları için ANKA Ajansına 500 bin, Cumhuriyet ile gazetemize de 250 şer bin liralık davalar açtıklarını belirtmiş "MHP hakkında soruşturma açıldı şeklindeki haberlerin hiç bir aslı yoktur" dedi.

MEM-DER gösterge tablosunun düzenlenmesi konusunda hükümete öneri sundu

MEM-DER, «katsayı artışına hayır! Gösterge tablosu değiştirilsin» diyor

ANKARA (ÖZEL)

Memurlar Derneği (MEM-DER), gösterge tablosunun düzenlenmesi konusunda Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin ve Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'na bir öneri sunarak, katsayı artışının kaldırılmasını, gösterge tablosunun da günün ekonomik koşullarına göre yeniden düzenlenmesini istedi.

MEM-DER Merkez Yürütme Kurulunun uzun bir süreden beri yaptığı araştırmalar sonunda saptadığı ve hükümete öneri olarak sunduğu gösterge tablosuna göre 4 kişilik bir memur ailesinin geçinebilmesi için gerekli olan para en az 8500 liradır. Bu para esas alınarak ilkokul mezunu bir devlet memurunun 13/2 derece kademeden başlatılması gerekmektedir. Bu anlayışla önerilen gösterge tablosu şöyledir:

1. derece	2950	2960	2970
2. derece	2900	2920	2940
3. derece	2840	2860	2880
4. derece	2770	2800	2830
5. derece	2680	2710	2740
6. derece	2580	2620	2660
7. derece	2460	2500	2540
8. derece	2330	2380	2430
9. derece	2170	2130	2290
10. derece	1990	2050	2110
11. derece	1800	1870	1940
12. derece	1590	1660	1730
13. derece	—	1450	1520

MEM-DER'in önerisine göre memurların her üç yılda bir terfi ettirilmeleri de esas alınıyor. MEM-DER önerisinde ayrıca memurların sendikal hakkının gündeme getirilmesi gerektiği de belirtiliyor.

TİKP...

(Baştarafı 1.sayfada)

anarşi yaratıyor, halkımızı bölüyor, bağımsızlığımızı zayıflatıyor. Anarşinin kaynağı Rusya, MHP ve Kontrgerilla'dır. Kontrgerilla ve MHP, panik içerisindedir. Umutsuzca çırpınıyorlar. Yeni cinayetleri işliyor, korku ve yılgınlık yaratmaya çalışıyorlar. Onlar özellikle Doğu Bölgesinde çılgınca bölücü tertipler hazırlıyorlar. Böylece son umutları olan bir askeri darbeyi gerçekleştirmeye çalışıyorlar.

Hükümet hâlâ ne duruyor? Darbe ve iç savaş çağrıları yapan, katliamlar düzenleyen canilerin yakasına yapışmak için daha ne bekliyor? Kontrgerilla ve MHP, hükümetin cesaretsiz tutumundan cesaret alıyor.

Canilerin üzerine kararlılıkla yürümekten başka çıkış yolu yoktur. Onları saran çember daralmaktadır. Durumları zayıftır. Bu beladan kurtulmak için şartlar elverişlidir. Yılanın başı ezilmelidir.

— Anarşiyi önlemek için,
— Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü için,
— Kıbrıs'ta barış için,
— 45 milyon halk olarak birleşmek için,
— Rusya ve Amerika'ya karşı bağımsızlığımızı savunmak için,

Kontrgerilla ve MHP'den hesap sorulmalıdır. Bütün demokratik kuruluşlar ve kişiler, bütün yurtseverler, bütün halk omuz omuza verelim, sesimizi yükseltelim."

MUĞLA DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ VE ANTALYA GAZİPAŞA HALK BİRLİĞİ'DE KONTRGERİLLA KAMPANYASINA KATILIYOR

Muğla Devrimci Gençlik Birliği ve Antalya Gazipaşa Halk Birliği gönderdikleri yazılı açıklama ile Kontrgerilla'ya karşı mücadele kampanyasına katılacaklarını açıkladılar.

Rize yangınında ölenlerin sayısı enkaz kaldırıldıktan sonra belli olacak

TRABZON (THA)

Rize de bir akaryakıt istasyonunununun infilak etmesi ve 7 kişinin ölümü 20 nin üzerinde kişinin yaralanması üzerine bir açıklama yapan Rize Valisi Muharrem Bartın, şöyle dedi:

"İl trafik komisyonu toplayıp akaryakıt bayilerinin şehir dışında bir yere taşınmasını görüşeceğiz. İl içinde bulunan akaryakıt bayilerinin ruhsatları yasalara uygun şekilde verilmemiştir." Açıklamasında ilerde tekrarlanacak böyle bir olay için akaryakıt bayilerinin şehir dışına alınmasını öneren Muharrem Bartın: "İl dışına çıkmak istemeyen bayilerin ruhsatları iptal edilecektir" dedi. Rize'de bir akaryakıt bayii'nin infilak etmesi sonucu 7 kişi ölmüş, 20 nin üzerinde yurttaş yaralanmıştı. Yaralı ve ölenlerin kesin sonucu enkaz kaldırıldıktan sonra saptanacak.

Rize'deki yangında ölen Rizespor antrenörü Gürsel Akselin eşi Dilek Aksel kocasının ölüm haberi üzerine bileklerini keserek intihar etmek istedi. Yaralı bir şekilde hastaneye kaldırılan Dilek Aksel hemen tedavi altına alındı ve ilk tıbbi müdaheleden sonra evine gönderildi.

Rize'deki olaylarla ilgili olarak Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı Rize'ye gelecek.

Toprak devriminden niçin ödün vermiyoruz?

(Baştarafı 1. Sayfada)

karşı politikamızı da en başta bu değerlendirmeye göre tespit ediyoruz.

Somut olarak inceleyelim. Bugün toprak ağalığının iki süper devlete karşı tavrı nedir? Bu sınıf, Sovyetler Birliği ve ABD karşısında direnme politikası mı izlemektedir, yoksa teslimiyet politikası mı? Görüyoruz ki, halen yalnız toprak ağalığının değil, hakim sınıfların hemen hemen tümünün politikası teslimiyet yönündedir. Emperyalizme ve sosyal-emperyalizme teslimiyetin iç politikadaki ifadesi ise, köylülüğe ağır baskı ve sömürüdür.

Bu durumda, toprak devrimi proğramından bir ödün vermek kendi kendimize gelin-güvey olmak anlamına gelir. Bugün toprak ağaları iki süper devlete karşı bir tavır almıyor ve buna uygun olarak köylülük karşısındaki politikalarını değiştirmiyorlar ki, biz de toprak devrimi proğramından onlara ödün verelim. Böyle bir ödün, ancak iki süper devlete karşı, milli birleşik cepheye katılanlara ve köylülüğe karşı tutumunu değiştirenlere verilebilir.

Bu nedenle biz, "toprak ağalarının topraklarının köylüye dağıtılması ve tefeciliğin kökünün kazınması" şiarını yükseltiyor ve böylece milli bağımsızlığın gerçek güvencesi olan özgür köylülüğün yaratılması için mücadele ediyoruz.

Peki öyleyse toprak ağalığını niçin iki süper devletle birlikte baş düşmanlar arasında saymıyoruz?

Çünkü bugün Türkiye devriminin ilerlemesi için belirleyici olan çelişme, toprak ağalığı ile halk arasındaki çelişme değil, dış çelişmedir. Bir başka deyişle bugün iki süper devletle Türkiye arasındaki milli çelişme ağır basmakta ve diğer çelişmelerin çözümünü de etkilemektedir. Milli çelişme, 1974 Kıbrıs müdahalesinden sonra böyle belirleyici bir nitelik kazanmış ve baş çelişme haline gelmiştir.Ne var ki nesnel durumdaki bu değişiklik, siyasi güçlerin tutumuna hemen otomatik olarak yansımamıştır. Yeni durumu ilk başta proleter devrimci hareket tespit etmiş ve 45 milyonu iki süper devlete karşı tek bir cephede birleştirme politikasını ilan etmiştir.

Nesnel durumdaki değişiklik, yani milli çelişmenin ağır basması gerçeği kendini çeşitli siyasi güçlere duyurdukça, politikalarda da değişikliğe yol açacaktır. Siyasetlerdeki değişiklik durumdaki değişikliğin arkasından gelir. İki süper devlet ve özellikle Sovyet sosyal-emperyalizmi ile Türkiye arasındaki milli çelişme bugün henüz doruğuna ulaşmamıştır. Bu çelişme keskinleştikçe, toprak ağalarının hiç olmazsa bir kesiminde teslimiyet politikasının yerini yavaş yavaş direnme politikası alacaktır. Bu, yalnız toprak ağaları açısından değil, büyük burjuvazinin hiç olmazsa bir kesimi için de geçerlidir. Bu gelişmenin işaretleri bugünden görülmeye başlamıştır.

Önümüzdeki dönem, hakim sınıfların çeşitli kesimlerine karşı tutumumuzu belirleyen, onların milli bağımsızlık konusundaki tavırları olacaktır. Çünkü bugün Türkiye'de devrimin ilerlemesi en başta iki süper devletle Türkiye arasındaki çelişmenin çözümüne bağlıdır.

Bugün yapılacak iş, bir yandan milli bağımsızlık bayraklarını merkezi görev olarak yükseltip iki süper devlete karşı en geniş cephenin kurulması için çağrılarda bulunmak, öte yandan toprak ve hürriyet mücadelesini hiç bir ödün vermeksizin yürütmektir. Bu tutum, önümüzdeki gelişme içinde eninde sonunda meyvasını verecek ve iki süper devlete karşı birleşik cephe gittikçe daha geniş sınıf ve zümreleri kucaklayacaktır. Bu cephenin temeli, işçi köylü ittifakıdır.

Biz milli bağımsızlığı merkezi görev olarak kabul ediyor ve demokrasi mücadelesini de bu merkezi görevle birleştiriyoruz. Peki demokrasi mücadelesini sözümona merkezi görev olarak kabul edenler ne yapıyor? Lafta bu kadar önem verdiklerine göre, acaba onlar demokrasi mücadelesinde kayda değer bir iş başarabiliyorlar mı?

Ne gezer! Çünkü demokrasi için mücadele etmek, her şeyden önce düzgün bir siyasi çizgi gerektirir. Hiç kimse, demokrasi görevine en büyük önemi verdiğini söylemekle demokrasi savaşçısı olamaz. Bugün Türkiye'nin bütün meseleleri, dış çelişmelerde düğümlendiğine göre, en başta bu gerçek üzerine ayaklarını basanlar demokrasi mücadelesinde de halka önderlik edebilirler.

İşte proleter devrimci hareket gerçeğe dayanan devrimci bir çizgi tespit edebildiği için, toprak ve özgürlük mücadelesini de başarıyla yürütmektedir. Son yılların bütün önemli köylü hareketlerine ve en son Kontrgerilla ve MHP'ye karşı mücadeleye, proleter devrimci hareketin önderlik etmesi bu nedenle tesadüfi değildir.

Lafla peynir gemisi yürümez. Hele o gemi pusulayı şaşırmış ve oportünizmin kara bayrağını çekmişse, onu bekleyen kader kayalıklara bindirmekten başka bir şey olamazdı.

Aydınlık
BAYAŞ / Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi: FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL
Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu
Yazı İşleri Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857.Sok.Salihağa İş Hanı No:509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3. No: 16, Tel: 17 495

YURT DIŞI BÜROLARI:
ALMANYA: Hohenstaufen Str.4, 6 Frankfurt M/1, Tel: 0611/74 70 38
FRANSA: 11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris, Tel: 03 34 602
BELÇİKA: 188, rue Josophat 1030 Bruxelles, Tel: 00322 215 40 60
İSVEÇ: Luntmakargatan 58 11358 Stockholm, Tel: 30 56 39
HOLLANDA: Bildstr-53 Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Montelly 68 1007 Lozan, Tel: 24 59 13-

ABONE ÜCRETLERİ

Yurt İçi:	Yurt Dışı:
75 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
225 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
450 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
900 TL. (Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ:

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında		30 lira
Doğum, Evlenme, Ölüm	(5 Santim)	350 lira
Küçük İlanlar	(Kelimesi)	5 lira

22373—207

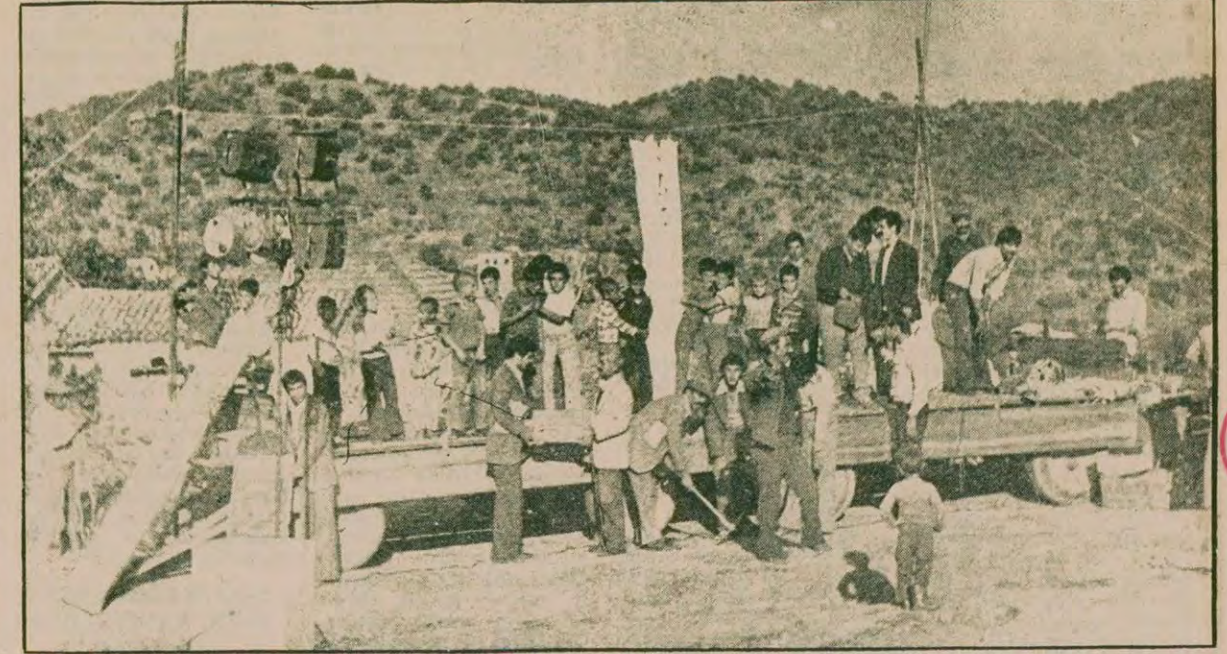

Moralı köyünde seyirciler... Kadınlar çocuklarıyla birlikte geldiler ve köye gelen tiyatroyu ilgiyle izlediler.

Halk Tiyatrosunun sunduğu "Hamdi Ne Umdu Ne Buldu" oyunundan bir sahne Orta oyunu geleneklerinden yararlanılarak yazılmış olan oyun güncel konuları ele alıyor.

HALK TİYATROSUNUN EGE TURNESİ

Avşar köyünde sahne kuruluyor. Dört römork birleştirilince güzel bir sahne oldu. İki yana uzun ayaklar kondu, bir tel gerilerek perde asıldı. Köylüler sahnenin kurulmasına canla başla yardımcı oldular

Halk Tiyatrosunu gezdiği köylerde ve kasabalarda her oyunda ortalama 500 kişi izledi

Tiyatronun gelmesiyle köyler bayram yerine dönüyordu. Siyasi sorunlar tartışılıyor, köyün dertleri konuşuluyordu

Sanatçılar oyunu engellemek isteyen jandarma yüzbaşısına şöyle sordular: "Kontrgerillanın mı yanındasınız, yoksa halkın mı?"

Köylüler sahnenin kurulmasından, eşyaların yüklenmesine kadar her işte tiyatro'ya yardımcı oldular, canla başla çalıştılar sanatçıları evlerinde konuk ettiler

ÇU Lİ-PO Çin Toprak Devriminin Romanı

KASIRGA

"Rahatınıza bakın siz, ben şuracığa çökerim" diyerek kangın bir ucuna oturdu Vang.

"Bugünkü toplantıda bir hain vardı," dedi Guo Züan-hay.

"Kimi kastediyorsun?" diye sordu Li Çang-yo.

"Hala fark edemedin mi?" diye hayret etti Guo. "Li Cen-ciang'ı mı kastediyorsun yoksa?"

"Tabii onu, başka kim olacak. Attığı tokatla Han Lao-liu'yu kurtardı.

Vang teklifte bulundu: "En iyisi propaganda birliğine gidip, kısa bir danışma toplantısı yapalım, ne dersiniz?" Diğerleri kabul ederek, hemen okulun yolunu tuttular.

Yüzbaşı Siyao, onlarla gece yarısına kadar tartıştıktan sonra, sonunda üç maddelik bir program öne sürdü:

Birincisi: Köylü birliğine daha çok sayıda varlıksız yarıcılar üye edilerek, genişletilecekti; köylülerle küçük gruplar halinde teklifsizce görüşülecekti; bütün köy sakinleri Han Lao-liu'ya karşı mücadele için seferber edilmeliydi.

İkincisi: Hain unsurların faaliyetleri sıkı bir şekilde gözlenecekti.

Üçüncüsü: En çabuk yoldan bir muhafız birliği örgütlenecekti.

Ayrıca köylü birliği içinde oluşturulan komisyonlarda da bazı değişiklikler yaparak, Bai Yi-şan'ın silahlanma işine daha iyi hazırlanabilmesi için, ikinci görevini onun üzerinden alarak, Li Çang-yo'yu iç güvenlik işleri sorumluluğuna tayin etti. Liu Dö-şan ise üretim meseleleri görevinden azledildi: Henüz tarım üretiminin örgütlenmesine sıra gelmediğinden, bu görev şimdilik boş kalacaktı.

Ertesi gün, bütün ağaç gölgelerinde, tarla kenarlarında, sebze bahçelerinde ve Sarı Balçık ırmağının kıyısında, köylüler küçük gruplar halinde toplanmışlar, fısıldaşarak konuşuyorlardı. Akşam üstü de, pencerelerini ardına kadar açtıkları küçük saz kulübelerinde heyecanla tartıştıkları görülüyordu. Bir yabancı geldiğinde, konuşma derhal kesiliyor ve yabancıyı buz gibi bir suskunlukla karşılıyorlardı. Bu teklifsiz buluşmalar Yüanmaotun köylü birliğinin militanları tarafından düzenleniyordu. Fakirler, bu küçük toplantılarda dertlerini döküyorlar, şikayetlerini dile getiriyorlar ve birliklerini sağlamlaştırıyorlardı. Han Lao-liu'ya karşı mücadele cephesi güçleniyordu.

TOPRAK DAĞITIMI KARARI

Günün birinde propaganda birliği ilçe komiserinden bir emir aldı: "Faaliyeti yoğunlaştırın! Toprak dağıtımını çabuklaştırın."

Yüzbaşı Siyao iki haftadır geceli gündüzlü çalıştığından, gözle görülecek şekilde zayıflıyordu. Yüzü sararmış, hasta bir renge bürünmüş, traş olmaya vakit bulamadığından sakalları da uzamıştı. Fakat mücadele azminden hiç bir şey yitirmiş değildi.

Propaganda birliğini bir toplantıya çağırarak, talimatlarını bildirdi:

"Müsadereye başlıyoruz. Toprakları dağıtın, evleri dağıtın, hayvanları dağıtın! Büyük toprak ağaları Han Lao-liu, Tang Tien ve Du Şan-fa'nın bütün tarlalarına el koyun. Bu işi ne kadar çabuk yaparsak o kadar iyi. Köy fakirlerine daha fazla yararlar sağlamalıyız. Bu yararlar ne kadar çok olursa ve ne kadar erken bunları tadarlarsa, mücadelemiz açısından o kadar iyidir."

"Peki ekinler ne olacak?" diye sordu Liu Şeng.

"Ekinler de toprakla birlikte dağıtılacak. Tarlayı alan aile, üzerindeki ekinin mülkiyet hakkını da elde edecek" diye açıklamada bulundu yüzbaşı.

Guo Züan-hay'ın yönetimindeki brigada, görevini fevkalade bir şekilde gerçekleştiriyordu. Bu grubun bütün üyeleri tarlalara giderek, parselleri işaretlemek üzere kazıklar çakmışlardı.

Başlangıçta çok az köylü kazık çakmaya hevesliydiler.

İhtiyarın biri mızmızlanmaya başladı:

"Ne gerek var buna. Biz hepimiz aynı köydeniz. Herkes hangi tarlanın kime ait olduğunu pekala biliyor." Aslında bu ihtiyar, toprak dağıtımı için hiç te öyle büyük bir istek duymuyordu.

"Kazık çakmamız lazım, yoksa ekinlerin dağıtımı sırasında mutlaka sürtüşmeler olur." diye ısrar etti Guo Züan-hay. Adamlarıyla birlikte toprağı ölçmeye başladı. Toprağın verimliliğini ve ekinlerin durumunu hesaplayarak, yorulmaksızın bir tarladan ötekine koşuyorlardı. Beş gün boyunca bu işle uğraştılar. Çu adında bir gündelikçi kendine tarla almaya cesaret edemiyordu. Bunun üzerine Guo, bütün işleri bir kenara bırakarak gece yarısı onu arayıp buldu ve uzun uzun ikna etmeye çalıştı.

"Haklısın," dedi Çu sonunda. "Ben de tarla sahibi olmak istiyorum. Tarladan hayat doğar. Fakat korkuyorum..."

"Neden korkuyorsun?" diye sordu Guo Züan-hay.

"Saçmaladığımı sanma, ama ya propaganda birliği burada fazla kalmazsa, halimiz ne olur? Merkezi ordu gelirse, hepimizin boynunu uçurur."

"Hiç korkmana lüzüm yok. Propaganda birliği hiç bir yere gitmeyecek. Eğer giderse, o zaman bana gelirsin" diye teminat verdi Guo Züan-hay.

"Sana mı geleyim? Sen korkmuyor musun ki?" diyerek inanmaz bir tavırla gülümsedi Çu.

"Sen bana gelirsin, ben gider daha başka fakir insanları dolaşırım. Herkes birbirine gider ve karşılıklı yardımlaşır. Eğer sımsıkı birleşir ve köylü birliğini çelik gibi sert bir topluluk haline getirirsek, neden korkacağız? Başkanımız Cao Yi-lin: 'Fakir fakire yardım ederse, kral olur' diyor. Yani biz fakir insanlar, büyük duvarın ardındaki krallarız. Eğer merkezi ordu buraya gelmeye cüret ederse, varsın gelsin. Geleceği varsa, göreceği de var. Bir kişi gelirse, onu yakalarız, iki kişi gelirse, ikisini de yakalarız. Yüzbaşı Siyao, Sekizinci Ordunun merkezi Çin'de bütün Japonları bu şekilde cehennemin dibine gönderdiğini söylüyor."

Bu sözler Çu'yu hâlâ pek ikna etmemişti. Çu'nun şüphelerini fark eden Guo, doğrudan doğruya hedefinin üstüne yürüdü: "Sekizinci Ordu bugün son derece kuvvetli."

Çu kulak kabarttı.

"Kaç kişiler ki?"

"Yüzbaşı Siyao diyor ki: Başkanımız Mao Zedung'un Çin'de büyük duvarın önünde ve ardında üç milyondan fazla silahlı askeri varmış."

Çu bu sözleri duyunca yatışmıştı.

"Sana inanıyorum. Evet, ben de tarla istiyorum. Benim ailemde altı kişi var. Bana üç dang iyi toprak ver."

"Sana mutlaka tarla vereceğiz. Fakat iyi toprak kalmadı."

Buna rağmen Guo ona yakın bir yerden üç dang tarla verdi.

Yang Fu-yüan'ın yönettiği brigadada tamamen başka bir hava esiyordu. Bu grubun bütün üyeleri, işaret kazıklarını Yang'ın oturduğu fırına getirerek bir müddet tartıştılar. Her kafadan bir ses çıkıyordu.

"Propaganda birliği toprakları köylülere dağıtıyor, adam başına yarım dang. Herkes nasıl bir tarla istediğini bildirsin" dedi Yang Fu-yüan.

Hiç kimseden ses çıkmıyordu.

"Niçin konuşmuyorsunuz? Dilinizi mi yuttunuz?" diye öfkeyle bağırarak ayağa fırladı Yang.

(Devamı var.)

Halk Tiyatrosu "Hamdi Ne Umdu Ne Buldu" oyununu yirmi gün Gençlik Parkı'nda oynadı. Sonra İzmir'e gittiler, bir ay oynadılar. 22 Eylülde Ege köylerinde ve kasabalarında kısa bir turneye çıktılar.

Öteki özel tiyatrolardan farklı bir yanı var, Halk Tiyatrosunun. Kurulduğundan bu yana her yıl aylarca Anadolu'da köy köy, kasaba kasaba dolaştı. Oyuncuları göz altına alındı, oynayacakları salona bomba atıldı, resmi, gayrıresmi çeşitli engellerle karşılaştılar. Ama turneleri hep sürdü, hâlâ sürüyor.

Köye giden bir tiyatro

Halk Tiyatrosu'nun yaptığı Türkiye tiyatro tarihi açısından önemli bir olaydır. Ayrıca sanatçıyla halkın birleşmesi, halkın sanatçıyı, sanatçının halkı tanıması açısından toplumsal bir olgu olarak önem taşır. Halkı tanımadan, halk kitlelerinin ihtiyaçlarını, taleplerini öğrenmeden, bunlara cevap vermeye çalışmadan devrimci tiyatro yapmak, devrimci sanatçı olmak mümkün değildir çünkü. Halkla birleşmeden ve Marksizm-Leninizmi incelemeden işçi sınıfı sanatı adına yola çıkmak başarısızlığı bile bile göze almaktır. Türkiye'de ilk defa bir tiyatro devrimci düşünceyi, devrimci mücadelenin ateşini bir köy meydanına, bir köy okulunun bahçesine, bir köy kahvesine götürüyor. Köylülerin evlerinde kalıyor sanatçılar, gecenin geç saatlerine kadar oynadıkları oyunu tartışıyorlar, ülke sorunlarını tartışıyorlar, beraber tütün diziyorlar, kum taşıyorlar, pamuk topluyorlar. Burada sadece tiyatro değil, ama tiyatroyu da içine alan çok daha kapsamlı bir süreç, bir oluşum vardır. Bu devrimci bir siyaset izleyen devrimci tiyatrocunun mücadele sürecidir.

Çocuğu yaşlısı, kadını erkeğiyle geldiler

Kısa turneleri bu kez on iki gün sürdü. Akçeşme, Moralı, Avşar, Karabedirler ve Emirhisar köylerine, Selimiye'ye, Ortaca'ya, Nazilli'ye, Çivril'e ve Çal'a, son olarak da Denizli'ye gittiler. Moralı köyünde daha önceki turnelerinden birinde "Toprak" oyununu oynamışlardı. Bu kez daha büyük bir sevgi ve coşkuyla karşılandılar. Köy halkı kadını, erkeği, yaşlısı, genciyle oyuna koştular. Öteki köylerde de aynı ilgiyi gördüler. Yüzlerce köylü Kavuklu Hamdi'yle birlikte güldü. Pişekar'a öfkelendi, Kontrgerilla'ya karşı bilendi. Bir köyde oynadıklarında çevre köylerden duyanlar koşup geldiler devrimci tiyatroyu seyretmeye.

Karabedirler köyünün yukarı mahallesine AP ve MHP'lilerin bölgesi dediler. Orada iki kahve vardı. Ne aşağı mahalleden oraya çıkan olurdu, ne de onlar aşağı inerlerdi. Halk Tiyatrosu yukarı mahallenin kahvelerine girdi. Saatlerce tartıştılar. Onlara hata yaptıklarını, durumları aynı olan köylülerin aralarında ayrım yapmamaları gerektiğini, bütün köylülerin ortak çıkarları etrafında birlik olması gerektiğini anlattılar. Kızlar, şu partidendir, bu partidendir diye ayrım yapmadan evleri tek tek dolaşarak köylüleri oyuna çağırdılar. Akşam oyuna yukarı mahalleden birçok kişi geldi. Ertesi gün köyden ayrılırken sanatçıları uğurladılar.

Şöyle diyor Halk Tiyatrosu sanatçıları: "Biz bir-iki gün kalıyoruz bir köyde. Bu sürede hiçbir sorun çözülemez. Ancak canlı bir tartışma ortamının doğması mutlaka ilerisi için olumlu bir şeydir. Bundan sonrası köylerdeki devrimcilere düşüyor."

"Hamdi Ne Umdu Ne Buldu"

Halk Tiyatrosu, dört yıl önce "Vatandaş Hamdi Abdülhamit ve Süleyman'a Karşı" adında bir orta oyunu sergilemişti. Erkan Yücel'in yazıp yönettiği oyun büyük ilgiyle karşılanmıştı. "Hamdi Ne Umdu Ne Buldu" bu oyunun ikinci perdesinin yeniden ele alınarak ve güncelleştirilerek yazılmış biçimidir. Bir halk adamı olan Hamdi, yüzyıl önce Abdülhamit'e karşı çıktığı gibi, bugün de Brejnevlere, Carterlere, Kontrgerilla'ya meydan okumaktadır.

Oyunda şu sanatçılar yer alıyor: Erkan Yücel, Mert Egemen, Mehmet Karagöl, Şıhali Yalçıner, Halil Yapağılı, Fuat Çiyiltepe, Ertan Bilgi, Mehmet Yeşil, Sema Önür, Mualla Cengiz, Günay Kurnaz, Sibel Bilgi, Salim Aracı, Muhlis Asan, Hasan Yıldırım, Derviş Güneş, Erol Bilgi, Rıfat Işık, Küçük Hüseyin.

Kontrgerilladan hesap soralım

Oyunun ikinci perdesinde en beğenilen bölüm Kontrgerilla oldu. MHP ve Kontrgerillayla dişe diş bir mücadelenin sürdüğü bugün, devrimci sanatçılar için bu sorunu ele almak özel bir önem taşıyordu. Bu turneyi düzenlemelerinin ana nedenlerinden biri de buydu; Kontrgerillayı açıklamak, karanlık eylemlerini sergilemek ve tertiplere karşı uyanıklığı artırmak. Oyunlardan önce yaptıkları kısa bir konuşma ile Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin açtığı MHP ve Kontrgerilla ile mücadele kampanyasına katıldıklarını halka ilan ettiler. Bütün halkı bu mücadeleye çağırdılar. Ve mücadelede yerlerini aldılar. AYDINLIK gazetesinde yayınlanan yazı, belge ve resimlerden panolar yaptılar. Yüzlerce köylüye sergilediler.

"Kontrgerillanın mı yanındasın yoksa halkın mı?"

Her turnede olduğu gibi, bu kez de engelleme çabalarıyla karşılaştılar. Denizli'de oyundan üç gün önce salona bomba atıldı. Salon sahibi tehdit edildi. Oyun devrimcilerin güvenlik önlemleri almasıyla oynandı. Dört yüz seyirci oyundan ayrılırken "Devrimcilerin gecesinde olay çıkmaz" düşüncesiyle güven içindeydiler.

Moralı köyünde yılgınlık vermek için bir cemse jandarma geldi. Karabedirler köyünde jandarma komutanı yüzbaşı Kontrgerilla afişlerinin kaldırılmasını istedi. Aksi olursa oyunu oynatmayacaktı. Devrimci tiyatrocular ona şu soruyu sordular:

"Kontrgerillanın mı yanındasın, yoksa halkın mı?"

Yüzbaşı cevap vermedi. Arabasına bindi. Sessizce oyunu seyretti.

Lüks ışığında

İki köyde elektrikler kasıtlı olarak kesildi. Köylüler hemen koşturup lüks buldular. Oyun lüks ışığında oynandı. Köylüler ellerinden gelen yardımı gösterdiler sanatçılara. Sahnenin kurulmasından, eşyaların yüklenmesine kadar bütün çalışmalara omuz verdiler. Sahne dört römorkla kuruluyordu. Traktör römorku olan köylü siyasi fikirleri ne olursa olsun hemen getiriyordu. Yine perdelerin gerilmesi için kullanılan uzun ayaklar da hemen köyden bulunuyordu.

Tiyatronun köye inmesiyle, köy bir bayram yerine dönüyordu. Kahvelerde, evlerde tartışmalar başlıyor, siyasi sorunlar, köyün sorunları konuşuluyordu. Ve tiyatroyu öğrenmek istiyorlardı. Tiyatro neydi? Sanatçıların amacı neydi? Ne işleri vardı da köylere gidip oyun oynuyorlardı?

Tiyatro deyince kadın oynatılacağını sanan köylüler kısa bir süre sonra anladılar ki, devrimci tiyatrocular onlardan farklı insanlar değildir. Yaptıkları iş halka hizmettir.

Bizim amacımız

Halk Tiyatrosu oyuncuları köylülerin sorularını şöyle yanıtlıyorlar:

"Bizim tiyatro yapmaktaki başlıca amacımız ülkemizde devrimci tiyatro eserleri sahneleyip, emekçi halkımıza sergilemektir. Biz bu amaçla biraraya geldik. Yılın en az üç ayı, Anadolu'nun tiyatro görme olanağı olmayan köylerine, kasabalarına oyunlarımızı götürüyoruz, devrimci sanatımızı halka tanıtıyoruz. Bu çalışmamız dört yıldır sürüyor. Bir çok ekonomik sorunlarla karşılaşıyoruz. Ama gün geçtikçe gelişiyoruz. Çünkü biz halka dayanıyoruz, devrimci siyasetimize güveniyoruz. Halka hizmet yolunda aydınlık bir geleceğe yürüyoruz."

Sizi rahat ettirebildiysek

Karabedirler köyünde oyun bitti. Sanatçılar köylülerin evlerine dağılacaklardı. Bir kısım köylülerde bir çekingenlik vardı. Anlaşıldı ki, devrimci sanatçıları ünlü "artist"lerle karıştırıyorlar ve ağırlayamayacakları için çekiniyorlardı. Sonra sorun çözüldü ve sanatçılar evlere dağıldılar. Ertesi gün köyden ayrılırken köylüler şöyle söylediler:

"Sizi rahat ettirebildiysek, yarınki oyuna hazırlayabildiysek ne mutlu bize!"

Sahne kurulmuş son hazırlıklar yapılıyor. Oyun birazdan başlayacak.